

Notulen

*van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht*

gehouden op 20 december 2012

Notulen

***van het verhandelde in de extra vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht***

gehouden op 20 december 2012

ISBN 0920-3370

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht
Vergadering 20 december 2012

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
STATEN (provinciale)		
Vaststellen agenda	9 - 10	
Asbestproblematiek voormalig Provinciehuis.	10 - 59	
Motie M1, ingediend door de fractie van de PVV, inzake motie van wantrouwen. De motie is verworpen. Daartoe besloten	49 59	
Stemverklaringen.	58	
Stemmingen.	59	

Presentielijst

Vergadering 20 december 2012

Voorzitter: *R.C. Robbertsen, commissaris van de Koningin*

Griffier: *L.C.A.W. Graafhuis*

VVD	<i>mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen E.R.M. Balemans, Utrecht dr. F.H. Barneveld Binkhuysen, Soest W.J. Joustra, Langbroek drs. A.H.L. Kocken, Utrecht drs. J.A.J. Konings, Vleuten mevr. Y. Smit, Maarssen (vanaf 21.10 uur) mr. D.S.L. Tuijnman, Utrecht mevr. dr. A.J. Vlam, Nieuwegein G.H.J. Weierink, Maartensdijk Z. el Yassini, Utrecht</i>	PVV	<i>mevr. E.J. Broere, Soest R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin ir. H. Ijssennagger, Bilthoven ing. H.N. Scherer, Maartensdijk drs. W.J. Ubaghs, Maarssen</i>
		GroenLinks	<i>drs. F.H. Bekkers, Utrecht mevr. A.C. Boelhouwer, Wijk bij Duurstede J. Fastl, Utrecht (vanaf 21.10 uur) drs. B. Nugteren, Utrecht</i>
		SP	<i>M.H.O. Boer, Bilthoven ir. ing. Y.S. Lutfula, Utrecht (vanaf 19.47 uur) A.M. Meijer, Amersfoort mevr. drs. A.M.C. Mineur, De Bilt</i>
PvdA	<i>mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen drs. K.E. Driehuijs, De Meern A. Essousi, Utrecht ing. D. Kiliç, IJsselstein drs. C. de Kruijf, Leusden mevr. P.J. van Viegen MSc, Utrecht (vanaf 19.43 uur) mr. E. de Vries, Amersfoort</i>	ChristenUnie	<i>drs. C. de Heer, Amersfoort A.J. Schaddelee, Houten</i>
		SGP	<i>W. van Wikselaar, Driebergen</i>
		50Plus	<i>mevr. W.M.M. Hoek, Vreeland</i>
		PvdD	<i>W. van der Steeg, De Meern</i>
CDA	<i>mr. J.M. Buiting, Utrecht mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik ir. H. Graaff, Amersfoort mevr. drs. M.W.J. Maasdam-Hoevers, Zeist mevr. H.Nap, Vleuten</i>	Afwezig:	<i>G.A. de Kruijf RT, Woudenberg</i>
D66	<i>drs. J.G. Boerkamp, Utrecht ir. N.J.P. Hoefnagels, Bunnik ir. J.P.M. Peters, Bilthoven dr. I.Thonon, Utrecht (vanaf 19.40 uur) mevr. drs. J.C.M. Versteeg, Utrecht</i>	Leden van Gedeputeerde Staten	<i>drs. R.W. Krol, Soest J.W.R van Lunteren, Hoogland mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort (vanaf 20.09uur) drs. R.E. de Vries, Hollandsche Rading</i>

Opening.

De VOORZITTER: Staten van Utrecht, ik open uw vergadering. Welkom bij deze extra statenvergadering. Welkom aan de statenleden, de leden van Gedeputeerde Staten en eenieder op de publieke tribune. Ook welkom aan eenieder die dit anders dan in aanwezigheid volgt.

Ik heb tot mij gekregen dat mevrouw Van Viegen, de heer Fastl, de heer Lutfula en mevrouw Pennarts wat later komen. Ik heb geen afmeldingen.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! De heer Thonon is er nog niet. Ik ga ervan uit dat hij wat later komt.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat geldt ook voor mevrouw Smit.

De VOORZITTER: Goed. Dan verwachten wij de komst van beiden nog.

Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: Wij hebben een korte agenda. Agendapunt 3 is het houden van een debat, op verzoek van de fractie van de SP, mede ondersteund door de fracties van de PvdA, PVV, ChristenUnie, SGP en PvdD. Wij hebben daarover even van tevoren gecommuniceerd en wij hebben gezegd dat dit in de geest van een interpellatiedebat zou kunnen, maar wij zouden ons ook kunnen voorstellen dat er naar aanleiding van de vragen, die reeds voor een groot deel ingediend zijn en die voor het grootste deel zo niet allemaal al zijn beantwoord, een wat bredere beschouwing over het onderwerp gehouden kan worden. Vandaar dat wij gezegd hebben dat het een normaal debat zal worden in twee termijnen, maar wel, indachtig de interpellatie, ons houdende bij het onderwerp waarover het gaat.

U heeft daarop allen gereageerd, althans, u heeft niet gereageerd dat u het hiermee niet eens bent. Kunnen wij de agenda zo vaststellen?

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik een voorstel van orde doen?

De VOORZITTER: Op dit punt of naar aanleiding van?

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Naar aanleiding van.

De VOORZITTER: Kunnen wij dan eerst de vorm van het debat met elkaar vaststellen? Ja, dat is akkoord, zie ik..

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn vandaag bij elkaar naar aanleiding van de uitspraak van de rechtbank over de asbestsanering. Dit onderwerp is natuurlijk nog inzet van verschillende lopende gerechtelijke procedures. Dat is de reden dat de advocaat ons heeft geadviseerd dit vanavond een vertrouwelijke vergadering te laten zijn. Als fractie hebben wij toch gemeend een openbaar debat te willen hebben, ondanks de beperkingen die dit met zich zal meebrengen voor de beantwoording, met name van de gedeputeerden. Mijn verzoek is daarom aan u erop toe te zien dat de debatten zodanig zijn, dat de verwoording daarvan geen negatieve gevolgen zal hebben voor de lopende procedures.

De VOORZITTER: Ik denk dat dit een terechte opmerking is. Er is al heel veel over gesproken en heel veel over gezegd. Het kan ook niet anders dan dat wij hieraan een openbaar debat wijden. Het is inderdaad zo dat de zaak voor een groot deel onder de rechter is. Ik vraag zowel aan de leden van de Staten als aan Gedeputeerde Staten daarbij in acht te nemen dat de zaak onder de rechter is en dat soms misschien voorzichtigheid betracht moet worden bij hoe je je uitdrukt. Ten tweede kan het zijn dat de antwoorden niet gegeven kunnen worden, maar dat hebben wij met elkaar ook reeds van tevoren gecommuniceerd. Het debat is echter op dit moment openbaar.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Even de volgende opmerking. Het zou maar zo kunnen zijn – daarop heb ik nog geen antwoord gekregen – dat die gerechtelijke procedures nog vele jaren gaan duren. Het kan toch niet zo zijn dat wij dan niet in staat zouden zijn ondertussen ergens iets van te vinden. Zo kan het niet bedoeld zijn, neem ik aan.

De VOORZITTER: U was niet bij het fractievoorzittersconvent, maar daar hebben wij geconstateerd dat er in de tijd, hangende de beroepen die op

korte termijn dienen, minder gezegd kan worden. Op het moment dat die zittingen geweest zijn, kan er steeds meer openheid gegeven worden over de zaak. Wij wachten zeker niet af tot de bodemprocedure gevoerd is.

Zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de agenda ongewijzigd vast.

Asbestproblematiek voormalig Provinciehuis.

De VOORZITTER: Wij beginnen deze termijn met de aanvrager van het debat en vervolgens met de ondersteuners ervan in fractiegrootte. Daarna volgen de partijen die dan nog niet het woord gevoerd hebben.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ja, dat was een flinke klap. Niet alleen voor ons, die geacht worden ingewerkt te zijn en een zekere reële inschatting kunnen maken van ontwikkelingen die zich in de provinciale politiek voltrekken, maar vooral voor de mensen in deze provincie die op alle mogelijke manieren geconfronteerd worden met bezuinigende overheden, die zien dat hun gemeenten bezuinigen op buurthuizen, op de bijstand, bibliotheken weg, de rijksoverheid bezuinigt met draconische maatregelen op het terrein van de thuiszorg en ook weer van de sociale zekerheid. En dan is daar zo'n grote overheid als de provincie Utrecht, die daar open en bloot een proces aangaat en flink nat gaat, waarbij uiteindelijk een veroordeling van vele miljoenen aan de orde is. Straks bij de verdere beantwoording van de vragen zal daarvan ongetwijfeld een precieze optelsom komen. Mijn inschatting is € 2,5 miljoen, al reeds door de saneringsactiviteiten, plus 90 keer € 66.000 als het niet snel afgehandeld wordt. Denk aan de drie maanden. Dan kom je toch al gauw uit boven de € 8 miljoen. € 8 miljoen, in een proces waarvan je verwachten mag dat de provincie dat zelf in de hand heeft.

Wat is er nu precies aan de hand, wat is er gebeurd, waarom is het zo belangrijk dat er verantwoording wordt afgelegd? Want, en dat wil ik toch graag gezegd hebben, die discussie – waar praten wij wel over en waar praten wij niet over – gaat vooral over de verplichting die wij als volksvertegenwoordiging hebben om te vragen van het dagelijks bestuur van deze provincie om duidelijk te maken hoe zoiets kan gebeuren. Die verplichting weegt zo zwaar, dat

wij vinden dat dit de overhand moet krijgen. Wat betreft de juridische rechtsgang is ons uitgangspunt dat het natuurlijk niet zo moet zijn, dat wij hier willens en wetens de belangen van de provincie ondermijnen, maar iedereen die wel eens te maken heeft gehad met een kort geding, weet dat alles uit de kast wordt gehaald om zo'n kort geding te winnen; dus alle relevante informatie komt daar terecht. Nu is er een oordeel geveld en dan zou het toch wel erg raar zijn als er nog zoveel elementen een rol zouden spelen die niet besproken zouden moeten kunnen worden. Dat wil er vooralsnog bij ons niet in. Daarom zeggen wij: wij moeten hier frank en vrij en eerlijk en open de mensen informeren over wat er gebeurt.

Dan het proces zelf. Wij kennen allemaal de context nog wel van wat er gebeurd is met dat Provinciehuis. Allereerst de, als ik het zo mag zeggen, discutabele overgang naar hier. Er zijn de nodige woorden over gewisseld of het nodig was om dat soort investeringen te doen. Vervolgens de wens om het oude Provinciehuis te verkopen. Is dat op een goede manier gebeurd? Die vraag moeten wij onszelf stellen, ook nu weer.

Wij hebben heel veel documenten opgevraagd. Wij hebben heel veel documenten gekregen. Wij hebben daar erg om moeten vragen. Wij hadden liever gehad dat die spontaan al op voorhand werden overlegd. Dat hoort namelijk ook bij een actieve informatieplicht. Als je echter al die stukken overziet en probeert tot een hoofdlijn te komen, dan kunnen wij op dit moment niet anders vaststellen dan dat die ene bepaling die in dat vaststellingsdocument staat, dat tussen de provincie en De Waal is afgesloten, namelijk dat alle besmette bouwonderdelen in het Provinciehuis volledig en definitief zullen worden gesaneerd en dat geen besmette bouwonderdelen, al dan niet afgeplakt, ongesaneerd zullen worden achtergelaten, uiteindelijk bepalend is voor de verdere loop der gebeurtenissen. Immers, de provincie is ervoor verantwoordelijk, dat ieder besmet stukje asbest zal worden verwijderd, ook al is het een vierkante centimeter ergens waar niemand dat verwacht. Alle rapporten en alle vervolgstukken van TNO, BOOT, Horyon en wie er allemaal ook maar een rol gespeeld hebben, hebben uiteindelijk betrekking op delen, op beperkingen, op waarnemingen. En ook al probeer je op het allerlaatst nog met een inventarisatie iets te redden, dan nog is

het altijd weer datgene wat op dat moment wordt waargenomen. Als echter nadien blijkt dat zich iets voordoet, dan is uiteindelijk de provincie verantwoordelijk. In die ruime vorm, in dat risico dat de provincie genomen heeft, zit, zoals wij het nu zien, de oorzaak van de problemen zoals die zich nu aandienen. Gezien het feit dat er op die manier grote risico's genomen zijn, naar wij aannemen omdat de provincie zo graag wilde dat dat oude Provinciehuis verkocht werd, kon het niet anders dan dat die risico's zich gingen aftekenen en dat de bedreigingen werkelijkheid zouden worden. Dit college is daarvoor verantwoordelijk. Dit college zal uiteindelijk, en niet alleen hier, moeten verdedigen waarom het dat gedaan heeft, maar het college zal ook een aanvaardbaar perspectief moeten neerzetten hoe hier uit te komen. Hoe kan namelijk in dit kader de gedeputeerde, voorafgaande aan het kort geding, zich zo optimistisch uiten op diverse plaatsen dat het wel zal lukken, van: wij hebben alles voor elkaar, wij hebben er alles aan gedaan, de documenten, de certificaten zijn in orde. Daarna, als het vonnis zich heeft voltrokken, wordt er een mailtje rondgestuurd, met de tekst: wij zijn erdoor verrast, wij hadden dit niet verwacht, maar, geen zorgen, wij doen er wat aan, wij gaan het geld terugvorderen. De geloofwaardigheid van dit soort boodschappen zal met kracht moeten worden aangetoond. Het is aan het college die bewijskracht te leveren. Daar rekenen wij op. Nu, hier in dit debat.

Ter afronding nog één aspect. De Staten weten nog wel dat wij enige maanden geleden ook in dit dossier gesproken hebben over de risico-inventarisatie en -evaluatie. Dat was, laat ik het maar netjes zeggen, een nogal mistig en drassig verhaal, want de DCMR had immers in haar auditrapport vastgesteld, dat er allereerst geen goede overzichten te krijgen waren, maar bovendien dat er in het verkrijgbare inventarisatieonderzoek uit 2004/2005, de gecertificeerde Arbodienst weliswaar asbest had vermeld, maar dat daar achter de letter N stond. Dat betekent: Niet van toepassing.

De provincie heeft in het verleden, bijvoorbeeld bij het opstarten van het automatiseringsproject en het aanleggen van de bekabeling, regelmatig werkzaamheden laten verrichten in de 'sterren'. Er zijn talloze voorbeelden bekend van mensen die hier veel langer werken en die kunnen vertellen over lekkages die hebben plaatsgehad, waarbij in

de meeste gevallen er gewoon werkzaamheden zijn verricht zonder beschermende voorzorgsmaatregelen. Gek genoeg bleek dat er in een enkel geval wel een bedrijf werd ingeschakeld dat over de vereiste beschermingskleding beschikte. Toen werd het ineens als een ernstig voorval aangeduid. In dat licht is het onbegrijpelijk, dat toen die risico-inventarisatie en -evaluatie in 2004/2005 werd opgesteld, de provincie als opdrachtgever niet aan de orde heeft gesteld dat deze dingen gespeeld hebben en mogelijk nog speelden. Was dat wel gebeurd, dan was er op dat moment actie ondernomen en was er in elk geval geïnventariseerd en mogelijk gesaneerd en dan hadden wij een deel van die problemen niet gehad. De DCMR, en daarmee de provincie, gaf aan dat de verantwoordelijkheid daarvoor lag bij de gecertificeerde Arbodienst, want die had immers volgens de Arbeidsomstandighedenwet dit moeten oppakken. Ik kan u vertellen dat ik vanmorgen met de betreffende functionaris gesproken heb en hij zegt: "Ja, ik ga niet ieder gebouw waar ik binnen kom, beginnen met een asbestinventarisatie. Het is volstrekt logisch dat de opdrachtgever mij die context geeft en de informatie op basis waarvan ik die vervolgstappen kan zetten." Dat dit niet gebeurd is – ik ben uiteraard benieuwd naar de argumenten van dit college – zie ik als een ernstige nalatigheid die mede heeft bijgedragen tot de situatie waarmee wij nu te maken hebben.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik om te beginnen zeggen dat ook voor de fractie van de PvdA vorige week de uitspraak van de rechter in het kort geding schokkend was, buitengewoon schokkend zelfs. Wij hadden daarvoor al wel het beeld dat het asbestsaneringsproces wat onoverzichtelijk was en dat het wat rommelig was: onderzoek door meerdere bureaus, saneringen, opnieuw een onderzoek en weer saneringen. In een van de mails van de afdeling Handhaving van de gemeente Utrecht wordt ook als zodanig genoemd dat iedere keer weer extra plaatjes met asbest werden gevonden. Dat bevestigt een beetje ons beeld. Toch, per saldo, schetste de gedeputeerde het beeld dat de zaak onder controle was en dat het ondanks het meningsverschil met De Waal, wel goed zou komen. Dan is daar ineens die rechterlijke uitspraak. Die uitspraak heeft uiteraard gezag, ondanks het feit dat je bodemprocedures opnieuw kunt gaan voeren of dat je in hoger beroep kunt gaan. Het

is een uitspraak die gezag heeft en die zegt dat de provincie het helemaal niet goed heeft gedaan, dat de provincie haar werk moet overdoen en dat er een enorme boete betaald moet worden. Dat is schrikken, enorm schrikken zelfs. Het leidt tot de vraag of het college eigenlijk wel echt wist waar het mee bezig was, of het college er wel voldoende bovenop zat en of dat alles misschien niet alleen maar schone schijn was. Het leidt ook tot de vraag of andere informatie die wij van het college gedurende dit proces gekregen hebben wel betrouwbaar was, bijvoorbeeld informatie over de veiligheid van de mensen die er gewerkt hebben. Ik hoop uiteraard dat die informatie wel betrouwbaar was, maar de twijfel slaat ook hierbij toe.

Ten slotte leidt het uiteraard ook tot de vraag naar de omvang van de financiële tegenvaller die als gevolg van deze zaak ontstaat. Tot nu toe gaf het college aan dat in de verkoopprijs en boekwaarde voldoende ruimte zat om alle tegenvallers op te vangen, maar hoe zit dat nu? Waarmee moeten wij vanaf dit moment rekening houden? Hoe wordt dat verwerkt en tot welke consequenties zal een en ander leiden?

Wat ons betreft, is het nu eerst aan het college om uit te leggen hoe dat allemaal zo heeft kunnen gebeuren, om uit te leggen dat er wel zorgvuldig is gehandeld en dat deze situatie niet het gevolg is van bestuurlijke nalatigheid. Het is ook aan het college ons helder te informeren over de omvang van het financiële risico dat wij lopen en over de vraag hoe wij vanaf nu verantwoord verder kunnen. Daarom wachten wij uiteraard eerst de reactie van het college af. Wij hopen oprecht dat die reactie op onze inbreng en op onze vragen naar tevredenheid zal zijn. Mocht er vervolgens toch nog onduidelijkheid blijven, bijvoorbeeld over de feiten of over de kwaliteit van de aansturing, dan vinden wij de zaak van dermate groot belang, dat wij met een voorstel zullen komen om de Staten zelf onderzoek te laten doen om absolute helderheid te verkrijgen over de vraag hoe dit zo heeft kunnen gebeuren. Voorzitter, misschien wilt u de motie alvast laten verspreiden, dan kunnen wij verder afwachten waarmee het college komt in zijn reactie.

De VOORZITTER: Dat betekent dat u de motie nog niet indient, maar dat u alleen vraagt om verspreiding? Akkoord.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wat een bende, wat een ongelooflijke puinhoop. Dan heb ik het niet over de brokken asbest die nog steeds rondslingeren in het oude Provinciehuis, maar dan heb ik het over het volledig ontbreken van de regie van de gedeputeerde, met een miljoenenbacle tot gevolg; een paar maanden na het vorige miljoenenbacle, het Hart van de Heuvelrug.

Begin juli van dit jaar voerden wij een interpellatiedebat over asbest in het oude Provinciehuis. U weet wel: het debat waaraan voorafging dat heel toevallig, plotseling en opeens er geruchten waren alsof ik belangen zou hebben bij De Waal. Om het wespennest maar te duiden.

Wij voerden dat debat, omdat was gebleken dat de provincie de Arbowet had overtreden, en niet een klein beetje. Uiteindelijk bleken de gezondheidsrisico's laag, hoewel ik intussen dezelfde twijfels heb als de heer De Kruijf, maar die gezondheidsrisico's hadden natuurlijk nul kunnen en moeten zijn als men zich gewoon aan de wet had gehouden. Hoe logisch was het dan ook dat wij een motie van afkeuring indienden? Wat moet je nog meer doen om een motie van afkeuring te verdienen als je je niet aan de wet houdt? Maar helaas, onze vriendelijke collega's in de Staten zaten met de vingers in de oren en met de ogen dicht. Prima vonden zij het dat er in het wilde weg in asbest was geboord, dat er geen asbestdossier was en dat de gezondheid van werknemers op het spel was gezet. Werknemers, waarvan zij verwachtten dat zij over twee en een half jaar weer op hen stemmen. Maar hier in de zaal, was men, als het erop aankomt, niet thuis. Hier wegen de belangen van de politieke elite zwaarder dan de belangen van de burgers die ook verwachten dat hier het bestuur wordt gecontroleerd.

Koper en verkoper kwamen overeen dat alle besmette bouwonderdelen volledig en definitief zouden worden gesaneerd: "er zullen geen besmette bouwonderdelen ongesaneerd worden achtergelaten". Geen mitsen, geen maren. Geen bouwonderdeel uitgezonderd. Zo staat het in de vaststellingsovereenkomst. In de afsprakenlijst is overeengekomen dat in de bouwdelen E tot en met Jj alle asbestpanelen zouden worden verwijderd, maar er werd na de oplevering asbestbesmetting aangetroffen. De provincie heeft het toegegeven en is daarmee nalatig in het nakomen van de overeen-

komst. Veel ingewikkelder is dit dossier in de kern niet. Dat vervolgens de provincie de koper ervan beschuldigt de veroorzaker te zijn van het aangetroffen asbest, is voor de rechter van tafel geveegd.

Ook andere zaken kunnen niet ongenoemd blijven. In het eerder genoemde interpellatiedebat gaf de gedeputeerde aan dat de vordering bij het eerste ingetrokken kort geding alleen betrekking had op de hoeveelheid asbest die de koper had aangetroffen en niet op het onoordeelkundig omgaan met dat asbest. Want, zo sprak de gedeputeerde met het nodige *dédain*: "Mijnheer Dercksen kent de pleitnota niet, maar als de heer Dercksen die had gekend, dan had hij geweten dat het alleen gaat om de hoeveelheid asbest." Nu, die pleitnota kwam alsnog in onze handen en toen wist mijnheer Dercksen dat het wel degelijk ook ging over ondeskundige bewering van dat asbest. Hier zijn wij willens en wetens verkeerd geïnformeerd.

In datzelfde debat gaf de gedeputeerde aan dat het werk na aanbesteding was aangenomen voor € 925.000. Wat hij er niet bij vertelde, is dat er een aanbod was dat op het niveau van ongeveer 30% lag van de laagste inschrijver bij de aanbesteding. Ook hier zijn wij dus onvolledig geïnformeerd. Het spreekt voor zich dat het absoluut onmogelijk is dat twee asbestsaneerders hetzelfde werk offereën en dat Horyon uitkomt op € 900.000 en dat de laagste inschrijver uitkomt op € 2,9 miljoen. Uit de stukken die wij in handen hebben, blijkt dat in de opdracht aan Horyon de bouwkundige werkzaamheden zijn geschrapt en dat de sanering van het asbest is beperkt. Daarmee heeft het college van GS het onheil over zichzelf afgeroepen. Waarom? Eenvoudig omdat men er gewoon niet meer geld voor over had of, in ambtelijke taal, een letterlijk citaat: "De offertes zijn hoger dan het bedrag dat de provincie beschikbaar heeft gesteld voor de uitvoering van de opdracht." Over het budget gaat het hele college. Daarmee overstijgt het de verantwoordelijkheid van de gedeputeerde alleen.

Terug naar het debat van begin juli in deze statenzaal. Gedeputeerde Krol sprak over het saneren van 50% van de kamers. Daarvoor stond een stelpost van € 250.000. Dat maximale bedrag werd echter, citaat van de gedeputeerde: "in het geheel niet verwacht". Dat is eigenaardig, want deze post bleek, zo bleek gisteren uit de stukken die wij kregen,

€ 422.000 te zijn. Dat is dus de tweede keer dat wij willens en wetens onjuist zijn geïnformeerd. Tien dagen na de vergadering van 2 juli ligt er op het bureau van de gedeputeerde een meerprijs van in totaal € 700.000. De gedeputeerde heeft ons hierover niet geïnformeerd en was ook op dit terrein dus onvolledig.

Gedeputeerde Staten hebben gekozen het plan van aanpak, nota bene opgesteld in opdracht van de provincie zelf, te laten varen. Een plan van aanpak dat het gevolg was van de vaststellingsovereenkomst. In de kadernota van de provincie in het jaar 2000 hield men echter al rekening met een saneringsbedrag van 4,7 miljoen. Men had simpelweg kunnen weten dat het niet voor € 900.000 kon. Ook deze waarschuwing heeft men in de wind geslagen. Bestuurlijk falen, noemen wij dat.

In de memo van 26 oktober 2012, die wij van Gedeputeerde Staten kregen, werd de indruk gewekt, zoals de heer De Kruijf al zei, dat alles onder controle was. Er was een gecertificeerd bedrijf en ook TNO had in *second opinions* alles goedgekeurd. Dus, mensen: niets aan de hand. Datzelfde TNO stelde na oplevering echter, in opdracht van BCM, zeer veel asbest vast op basis van monsters van BME Asbestconsult, zo stond te lezen in het vonnis van de rechtbank. Zoveel, dat de Arbeidsinspectie het gebouw afsloot. Dat kan niet als je je aan de wet- en regelgeving hebt gehouden.

Misschien is het goed te verwijzen naar een van de conclusies van het rapport van TNO, dat wij toegestuurd kregen van de gedeputeerde en dat eigenlijk zou moeten dienen als bewijs dat alles zo goed was gegaan. Ik citeer weer: "Uit het onderzoek blijkt wel dat er verwacht mag worden dat er op meer locaties besmettingen kunnen worden aangetroffen van het niveau plus/dubbelplus. Dat geldt zowel voor de directe omgeving van de bronnen en onderliggende objecten." Het advies was: nogmaals reinigen, nogmaals controleren met nieuwe stofmonsters. Dit advies van TNO is in de wind geslagen. Uit een ander TNO-rapport, dat wij ook kregen van de gedeputeerde – nogmaals: ons toegestuurd om te laten zien hoe geweldig het allemaal wel was – staat dat niet zonder twijfel gebleken is dat alle vastgestelde bronnen zijn verwijderd. Er waren geen verifieerbare locatieomschrijvingen, zoals ruimtenummers en welke delen tot de vrijgave

behoren. De tekeningen zijn moeilijk en soms niet herleidbaar tot de feitelijke situatie en dus ook niet tot de bron. In gewoon Nederlands: een puinhoop. Daarnaast is er door betrokkenen herhaaldelijk op aangedrongen dat de gekozen aanpak niet zou kunnen leiden tot het resultaat zoals overeenkomen in de contracten. Onjuiste rapportages, slecht geleverd werk, et cetera, et cetera. Al die aanwijzingen heeft de gedeputeerde genegeerd en ook dat kunnen wij niet anders betitelen dan als ernstig bestuurlijk falen.

Dan het bouwdeel D. Dat is een verhaal op zich. Gedeputeerde Staten stellen dat er nooit sprake is geweest van asbest en besmetting en dat dat uit de rapporten zou zijn gebleken. Men was zelfs verast, nu het wel zo bleek te zijn. In 2011 had Aksys echter al de aanwezigheid van asbest gerapporteerd en vanwege de moeilijke bereikbaarheid zelfs aanvullend onderzoek geadviseerd. Na veel vijven en zessen heeft de provincie BCM gevraagd voor nog een onderzoek, maar BCM wordt dan weer niet geïnformeerd over het rapport van Aksys. Vervolgens schrijven Gedeputeerde Staten in een memo aan Provinciale Staten: "Wij onderzoeken de mogelijkheid om de asbestinventariseerder aansprakelijk te stellen voor de klaarblijkelijk onzorgvuldige werkwijze". Ja, maar welke van die twee bedrijven dan? Het bedrijf dat heeft geadviseerd om nader onderzoek te doen en dat asbest vaststelde of dat bedrijf dat niet geïnformeerd werd door de gedeputeerde? Nog een zin uit de memo van 26 oktober 2012. Wij hebben het dan nog steeds over bouwdeel D en Dd, waar zowel asbest als asbestbesmetting is aangetroffen. De koper stelde de provincie daarvoor aansprakelijk en de gedeputeerde schrijft dat hij de juridische aansprakelijkheid heeft afgewezen. Ik citeer: "Omdat de aanvullende afspraken tussen de provincie en de koper gingen over de bouwdelen E tot en met Jj en nooit over D en Dd". Onzin en onwaar. In de vaststellingsovereenkomst staat, dat alle besmettingen zouden worden verwijderd en er geen besmette bouwonderdelen ongesaneerd zouden worden achtergelaten, geen bouwdeel uitgezonderd. Ook in D en Dd zat besmetting. Ik raak de tel kwijt, maar ook hier zijn wij dus onjuist geïnformeerd.

Dan zijn er nog discussies over het al dan niet tijdig aanvragen van vergunningen en of men zich

wel aan de wettelijke regels heeft gehouden, maar ook lijkt het erop dat de provincie werknemers, in elk geval werknemers van derden, in besmette ruimtes heeft laten werken, terwijl dat voorkomen had kunnen worden, omdat men die kennis nu eenmaal droeg. Serieuze beschuldigingen die Gedeputeerde Staten tot nu toe in het geheel niet hebben weerlegd. Wat de fractie van de PVV betreft, schreeuwt dat om een onafhankelijk onderzoek. Ik zal de motie lezen van de heer De Kruijff en ik denk dat wij daarvoor wel een gevoelig oor hebben. Dat geldt ook voor de gezondheidsrisico's die gelopen zijn. Ook weer voor onze werknemers hier in dit huis, maar ook bij derden.

Dan de kosten. Die zo lekker goedkope houtje-touwtje-oplossing van Horyon bleek nogal duur. De laatste opgave van de gedeputeerde was dat het nu in totaal zo'n € 3,5 miljoen zou gaan kosten. Tel daarbij nog even de € 2 miljoen boete bij, dan staan wij vandaag de dag op € 5,5 miljoen en elke maand is € 2 miljoen.

BME Asbestconsult heeft een inschatting gemaakt van wat het nog meer gaat kosten. Wij moeten namelijk helemaal opnieuw beginnen. Onderzoek naar de huidige stand van zaken, een nieuw asbestinventarisatierapport gaat twee maanden duren, kosten van het onderzoek € 550.000, kosten van het saneren gaat een kleine € 1,7 miljoen kosten, gedurende zes maanden. En u weet: elke dag is het € 66.000. Bij elkaar is dat, niet schrikken, € 18 miljoen. Opgeteld bij die eerder genoemde € 5,5 miljoen, staan wij nu dus op € 23,5 miljoen. U herinnert zich wellicht nog de koopsom van het gebouw? € 22 miljoen.

De provincie gaat in beroep en ik mag hopen dat de direct opeisbare boete wordt gematigd, maar men heeft te laat en onjuist opgeleverd, dus dan ontkom je er niet aan dat je een schadevergoeding moet betalen. Het is niet anders.

De VOORZITTER: Mag ik u vragen af te ronden?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb nog twee bladzijden.

Zelfs zonder die boete of zelfs zonder schadevergoeding, zijn de kosten voor het saneren nu al hoger dan indien men had gekozen voor een saanerder die wel gebruik zou hebben gemaakt van

een plan van aanpak en zich had verplicht op tijd op te leveren.

Voor wat betreft die boete is het misschien goed om te weten dat die boetebepaling gewoon is ondertekend door de gedeputeerde. Sterker nog: het boetebeding is door de provincie zelf geïntroduceerd. Het was namelijk opgenomen in het conceptkoopcontract bij de inschrijving voor het gebouw. Kandidaat-kopers konden toen bieden op het pand, maar niet zonder dat boetebeding te accepteren.

De provincie heeft bij hoog en bij laag beweerd dat men tijdig opgeleverd heeft, en wel op 1 november. Nu, u heeft televisie gekeken, ik heb televisie gekeken. Ik zat maandag bij een fractievoorzittersvergadering en ook daar werd ons voorgehouden dat het werk allemaal netjes was gedaan. 1 november was alles klaar, de Arbeidsinspectie was akkoord, er waren vrijgaverapporten. Ook de gemeente had haar zegen gegeven. Uit de intussen bekende brief van de toezichthouder bleek ook dat weer onjuiste informatie te zijn. Nu doet zich zelfs het curieuze feit voor dat de gedeputeerde in de memo van gisteren op bladzijde 2 nog van mening is dat het gebouw 9 november is opgeleverd en vrijgegeven, maar op bladzijde 4 is het weer 1 november. Wederom onjuiste informatie.

De VOORZITTER: Mag ik u vragen nu echt af te ronden? U zit al ver boven de maximale spreektijd van een gigadebat.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb geen klok gezien. Ik ben bijna klaar met mijn betoog.

De VOORZITTER: Dan vraag ik u nu af te ronden.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb echt het idee dat ik met zinvolle informatie kom, die iedereen graag wil horen.

De VOORZITTER: Dan kan, maar er is ook nog een tweede termijn.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dan gaan wij verder, als u dat wilt.

De VOORZITTER: Ik vraag u af te ronden; niet verder te gaan.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dan ga ik in mijn tweede termijn mijn betoog vervolgen, als u dat wilt. Dan kom ik met nog veel meer feiten, maar daarvan wordt het debat niet interessanter.

De VOORZITTER: Wij hebben een debat van vier uur. U heeft daarin twaalf minuten. U zit nu al op veertien minuten, bijna op vijftien minuten.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet wie van mijn collega's een tijd gezien heeft, waaraan ik mij kan houden? Ik heb geen tijd gezien.

De VOORZITTER: De voorzitter wel.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! U gaat niet alleen over de tijd. Daarover gaan wij met zijn allen.

De VOORZITTER: De tijd is meetbaar. Daar ga ik niet over.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Die tijd wordt niet gemeten.

De VOORZITTER: Ik vraag u af te ronden.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb nog een stuk interessante informatie. Als u wilt dat ik die in de tweede termijn geef, dan doe ik dat in de tweede termijn.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Met alle respect: als ik mij toch met de vergaderorde mag bemoeien. Wij hebben op geen enkele wijze kennis genomen van enige beperking. De heer Dercksen geeft duidelijk aan dat hij zijn informatie kwijt wil. Ik denk dat het goed is dat u die ruimte geeft.

De VOORZITTER: Er is inderdaad geen spreektijd afgesproken. Een normaal debat ligt voor de hand. De heer Dercksen zit echter al op een 'buitengewone categorie debat'. Andere sprekers willen ook nog aan bod komen. Ik vraag u dus de tijd in acht te nemen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik vervolg mijn betoog in de tweede termijn.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn vragen, er is debat. Ik denk dat het goed is dat wij dat debat vanavond en op deze plaats met elkaar voeren. Dat geeft gelegenheid om het Dat kan niet, wordt hier geroepen. Ik vraag mij af of wij onszelf die beperking moeten opleggen. Wat voor de fractie van de ChristenUnie belangrijk is, is

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik vragen of de fractievoorzitters van de partijen willen aangeven of wij hier helemaal kunnen uitspreken. Ik begrijp dat de heer Meijer van de fractie van de SP wil dat ik uitspreek. Ik begrijp dat de heer Schaddelee van de fractie van de ChristenUnie wil dat ik uitspreek. Misschien is het goed dat wij daar even over spreken.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat wij deze termijn even vervolgen. Ik kom er zo direct op terug, mijnheer Dercksen. De heer Schaddelee heeft het woord.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik alvast verklappen dat ik iets minder tijd nodig heb, maar dat het wel waardevol is dat iedereen zijn vragen kan stellen. Daarvoor zijn wij namelijk bij elkaar gekomen.

De fractie van de ChristenUnie is nog niet toe aan beschouwingen, zoals andere fracties die hebben gegeven. Wij hebben vooral vragen. Ik wil die vragen hier stellen.

De eerste set vragen gaat over een stuk crisiscommunicatie. Wij hebben hier een mega issue aan de hand. Wij hebben een crisis. De provincie is in het nieuws over asbest, dus je zou denken dat dat prominent op de website van de provincie staat. Als je echter op het woord asbest gaat zoeken op de provinciale website, dan kom je bij een nieuwsberichtje van 6 juli. Verder staat er niets in.

Ik denk dat het goed is dat wij meer openheid en transparantie verschaffen richting onze inwoners. Ik wil het college verzoeken daarin stappen te nemen, zo snel als dat mogelijk is.

Een vraag in het verlengde daarvan is hoe medewerkers en vooral ook oud-medewerkers en mensen die in het oude pand hebben gewerkt, geïnformeerd zijn over de nieuwste ontwikkelingen en wat de re-

actie is geweest van de ondernemingsraad. Asbest is namelijk een woord met een grote impact; je zult maar medewerker zijn. Je zult maar hebben gewerkt in de betreffende bouwdelen en al het nieuws langs zien komen en onderdeel zijn van de verwarring. De vraag is: is er inzicht in ziektemeldingen, die mogelijk verband houden met de aanwezigheid van asbest?

Uit de presentatie enkele weken geleden van DCMR Milieudienst Rijnmond in de commissie BEM, bleek dat het risico voor voormalige medewerkers van de 'sterren' weliswaar iets was toegenomen, maar nog steeds erg laag was.

De vraag van de fractie van de ChristenUnie is in hoeverre deze conclusie overeind blijft.

Eerder is toegezegd dat de provincie uiterst loyaal zou zijn, indien er zich gezondheidsklachten zouden voordoen bij oud-medewerkers of bij medewerkers. Ik wil het college vragen of het bij deze toezegging blijft of dat daarin mogelijk wijzingen zijn. Een andere vraag is in hoeverre de bewering van de advocaat van De Waal juist is dat de provincie Utrecht tientallen ambtenaren in het oude Provinciehuis heeft laten doorwerken, ondanks waarschuwingen dat er nog vervuiling in het pand zat. Tevens willen wij weten in welk licht wij het ingrijpen van de Arbeidsinspectie moeten zien tegen de achtergrond van de uitspraak van afgelopen vrijdag.

Dan het informeren van Provinciale Staten. Er is net al een hele opsomming gegeven van dingen die misschien misgegaan zijn of misschien ook niet. Voor ons ligt dat nog open. Een cruciale vraag voor de fractie van de ChristenUnie daarbij is wel of de suggestie klopt dat de provincie een dag voor de sleuteloverdracht wist dat er nog steeds asbestvervuiling in het gebouw zat. Hoever reikte de afspraak met De Waal dat het pand helemaal schoon zou zijn bij de overdracht? In hoeverre zijn wij die afspraak nagekomen? Er werd al in schriftelijke beantwoordingen iets over gezegd, maar ik zou daarop graag een uitvoeriger reactie van het college willen hebben.

Tot slot heb ik een paar vragen over de procedurele kant van deze zaak. Het college liet direct na de uitspraak in kort geding al weten een bodemprocedure te starten. Mijn vraag is of dat niet wat voorbarig was. Eerder werd de juridische slagingskans heel hoog ingeschat. Dat bleek een overschatting. Wat is de analyse van het college van deze overschatting?

Hoe kon dit gebeuren? Hoe realistisch is de huidige inschatting van kansen die het college maakt? Hoe is die inschatting tot stand gekomen? Een andere vraag is of overwogen is om niet verder in beroep te gaan. Wat zijn daarvan de voor- en nadelen? Natuurlijk is het niemands bedoeling het belang van de provincie te schaden. Op voorhand is er dus begrip als het college niet alle vragen volledig kan beantwoorden, maar tegelijkertijd is voor de ChristenUnie waarheidsvinding erg belangrijk. Beter nu feiten, die misschien pijnlijk kunnen zijn, op tafel dan een slepende en kostbare procedure waarin wij later alsnog grondig met de billen bloot moeten. In het kader van het kort geding is veel informatie al openbaar geworden. Onze vraag is: welk type informatie in de ogen van Gedeputeerde Staten is in deze fase nog zo vertrouwelijk dat daarover niet gesproken kan worden in het openbaar? Ten slotte wil ik een pleidooi voeren om te onderzoeken of mediation nog iets verder kan helpen. Het kan een besparing opleveren in tijd en geld. Wij hebben het eerder gedaan. Ik zou het college willen meegeven dit te overwegen.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Er is al veel gevraagd. Er is al veel gezegd. Ik probeer mijn bijdrage dus wat te beperken om er niet allerlei dubbelingen in te zetten. Voor ons was in elk geval afgelopen vrijdag een dag van grote schrik. Ongeloof en onbegrip waren eigenlijk de twee begrippen die op dat moment bij ons naar boven kwamen. Toen ik 's middags het bericht op RTV Utrecht zag en 's avonds het vonnis las, dacht ik: "Dit kan niet waar zijn."

Als aan het einde van de rit de situatie werkelijk is zoals in het vonnis is verwoord, dan hebben wij extra onderzoeks- en saneringskosten die vele miljoenen zullen belopen. Wij zijn dan ook wel blij dat het college in elk geval nog een aantal aanknopingspunten ziet op een aantal manieren om in beroep te gaan. Misschien wil de gedeputeerde straks nog een toelichting geven wat de stappen zijn en hoe die in de tijdsprocedure zitten.

De asbestproblematiek is buitengewoon ingewikkeld. Het lijkt ons zeer terecht, dat de gedeputeerde straks zijn visie op het hele verhaal hier helder neerzet, alvorens wij duidelijke conclusies kunnen trekken. Wij maken ons echter wel zorgen. Als wij zien dat er na naar het schoonmaken en alles wat er is gebeurd, nog altijd asbestresten in delen E tot en

met Jj aanwezig zijn, is de vraag hoe dat dan kan? Kan de gedeputeerde daarover wat verklaren? Ook een vraag aan de gedeputeerde is: hebben wij het nu over asbestresten of over asbestbesmettingen? In onze optiek is dat een wezenlijk verschil. Hoe ligt dat contractueel? Naar ons idee zou, als de provincie haar verplichtingen contractueel nagekomen was, het gebouw 1 november schoon opgeleverd moeten zijn. Wij begrepen dat gewoonweg niet.

Voor de eerste termijn heb ik nog een paar concrete vragen. Kan de gedeputeerde aangeven hoe de asbestbesmettingen in E tot en met Jj zijn ontstaan? In de vragen die wij hebben gesteld is het voor ons wat betreft tot en met Dd wel helder, hoewel wij cruciaal vinden dat door werkzaamheden er weer zo'n grote mate van besmetting zou zijn. Dat is moeilijk te begrijpen. Wat betreft E tot en met Jj, zeker in relatie tot de vraag die ik net stelde – wat is de verplichting om het schoon op te leveren? – is de vraag hoe dat kan. Wat kan de gedeputeerde daarover verder vermelden? Hoe kan het daar in puien, kabelgoten, sprinklerinstallaties terecht gekomen zijn.

Hoe ziet de gedeputeerde de uitspraak van de rechter, dat gezien de afspraken met De Waal, er in E tot en met J helemaal geen asbest, dus ook niet de huidige besmettingen, had mogen zijn? Interpreteert de rechter naar het oordeel van de gedeputeerde het koopcontract en de overeenkomsten foutief? Welke ruimte meent de gedeputeerde dan, gezien de interpretatie die er op dit moment is, te hebben om op basis daarvan beroepsprocedures te starten?

Ik denk dat ik de rest laat liggen, want volgens mij zou ik gaan dubbel en daarbij is niemand gebaat.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Voordat ik verderga, wil ik eenieder even attenderen op het feit, dat ik een doosje paracetamol in mijn binnenzak heb zitten. Dus als er iemand onder u is die zich niet kiplekker voelt: kom gerust even langs met een glaasje water. Van mij krijgt u dan een pilletje, want dat wij hier te maken hebben met een hoofdpijndossier van jewelste, lijkt mij wel duidelijk.

Het is een goede zaak dat er vandaag een debat gevoerd wordt, in het bijzonder over de sanering en de oplevering. Laat dat duidelijk zijn. Echter, in

onze fractie bestaan er twijfels omtrent het tijdstip van de interpellatie. Afgelopen maandag hebben wij uitleg gekregen over de juridische vervolgstappen van de provincie en het is eigenlijk goed gebruik hangende een juridische procedure nog geen politiek debat te voeren. Betekent dit dat je dan maar tot sint-juttemis moet wachten? Nee, dat lijkt mij ook niet. In die zin zou wachten tot afronding van de bodemprocedure veel te lang gaan duren. Dan zijn wij waarschijnlijk op zijn minst een jaar verder. Nu Gedeputeerde Staten echter ook hoger beroep met spoedappel gaan instellen, waarbij de verwachting is dat er over een week of zes een uitspraak in hoger beroep zal zijn, is de termijn dus te overzien en zagen wij de haast niet direct meer. Wij hadden, wat ons betreft, met de interpellatie kunnen wachten tot na de uitspraak in hoger beroep, te meer omdat er onzekerheid bestaat over wat wij vanavond wel of niet kunnen vragen aan Gedeputeerde Staten in het kader van het vermijden dat de juridische positie van de provincie eventueel geschaad kan worden. Want, laten wij wel zijn: of wij willen of niet, wij allen zijn in meer of mindere mate, onderdeel van diezelfde provincie.

Ook zien wij niet direct in hoe het belang van de burger gediend gaat worden met te veel haast. Ja, het gaat inderdaad om ontzettend veel gemeenschapsgeld. Ja, de burger heeft recht op uitleg. Een politiek debat verandert echter niks aan de juridische uitspraak an sich. Daar zal toch echt eerst de rechter weer naar moeten kijken. Uitleg aan de burger kan ook in januari of wellicht begin februari. Je zou het zelfs kunnen omdraaien en de vraag stellen of de burger wel gediend is met te veel haast en een eventuele ondermijning van de juridische positie van de provincie, want dan weet je in elk geval zeker dat het gemeenschapsgeld zal blijven kosten. Bovendien wil onze fractie ervoor waken om eventueel voor het karretje van De Waal gespannen te worden. Even los van de waarheid en de rechtsvinding in dezen: De Waal heeft een direct juridisch belang wanneer de provincie haar eigen positie gaat ondermijnen.

Dat waren nogal veel woorden om ons standpunt te verduidelijken waarom wij wel voor een interpellatie zijn, maar twijfels hebben omtrent het moment. Dat er iets goed mis is, is wel duidelijk, al was het maar de sturing van het gehele proces, want als juridische procedure na procedure opge-

start moet gaan worden, terwijl je zelf van mening bent dat alles netjes volgens de regels is verlopen, dan is de vraag legitiem waar de sturing en procesbegeleiding is geweest rondom de overdracht van het oude Provinciehuis. Wie de recente uitzendingen van RTV Utrecht heeft gezien, krijgt geen beste indruk. Nu ontstond het beeld dat toen het schip de haven verliet, de stuurman op zijn gemak een kopje koffie is gaan drinken, waardoor wij nu uit koers zijn geraakt en er behoorlijk bijgestuurd moet worden. Wat dat betreft was de uitleg van Gedeputeerde Staten per memorandum van 19 december zeer welkom.

Er zijn de afgelopen tijd veel relevante inhoudelijke vragen gesteld. Willen Provinciale Staten hun controlerende taak naar behoren kunnen uitvoeren, dan is correcte en volledige informatie van essentieel belang. De focus van de door ons ingediende vragen lag daarom eigenlijk meer op de informatievoorziening aan Provinciale Staten. Dank voor de beantwoording, hoewel wij door de kennelijk juridische gevoeligheid ervan niet op alle vragen antwoord hebben gekregen. Onze meest relevante vraag op dit moment is dan ook op welke datum er groen licht is gegeven door controlerende instanties c.q. gecertificeerde bedrijven dat er geen asbest meer aanwezig was en wanneer Gedeputeerde Staten groen licht kregen dat er voldaan was aan de voorwaarden om tot levering over te kunnen gaan. Het antwoord was: 31 oktober 2012. Deze vraag is belangrijk, omdat Provinciale Staten altijd is voorgehouden dat de oplevering en de overdracht volgens de regels en de afspraken zijn gegaan. Als je echter zou weten dat dit niet het geval is en je levert wilens en wetens toch, dan betekent het dat Provinciale Staten ook daarna niet goed zijn voorgelicht. Dat zou zeer kwalijk zijn geweest. Gezien het antwoord op onze vragen gaan wij echter uit van de goede trouw van het college.

Wij hebben hier te maken met een zeer moeilijk te doorgronden materie, met onderzoeken, rapporten, analyses, contra-analyses en herbevindingen en met nadere overeenkomsten ten aanzien van de verschillende onderdelen van het gebouw, waardoor op het ene deel alleen de oorspronkelijke koopovereenkomst met uitwerking van toepassing zou zijn en op het andere deel ook de nadere afspraken, inclusief garantieafpraak, waardoor de definitie van

schoon en de daaraan gekoppelde consequenties niet voor alle onderdelen van het sterrengebouw dezelfde is. De centrale vraag daarbij is of de asbestbesmetting al aanwezig was bij de levering en dus ook de rapporten en de vrijgaven er naast zaten, of dat deze is ontstaan tijdens werkzaamheden na de levering. Het antwoord op deze vragen is onzes inziens eigenlijk ook cruciaal om over politieke verwijtbaarheid te oordelen, met tevens dus de nuancering dat er al vrijgaven lagen. Dit alles zal tot op de bodem moeten worden uitgezocht. Deze processen gaan terstond een aanvang nemen.

Het is nu donderdag 20 december 2012. Ik hoop dat de gedeputeerde in zijn beantwoording zijn licht kan laten schijnen op de letterlijk en figuurlijk donkere dagen voor Kerst.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het woord hoofdpijndossier is al gevallen. Ik denk dat wij dit zelfs met de aspiraties van de heer Van der Steeg en de arts in de zaal niet gaan oplossen.

Asbest houdt de gemoederen natuurlijk enorm bezig. Waarom? Omdat asbest gewoon gevaarlijk kan zijn. Overigens kan het alleen gevaarlijk zijn nadat iemand er veel en lang mee in aanraking is geweest. Hoewel daarvan in het oude Provinciehuis geen sprake lijkt te zijn, is er toch alle reden om ook maar bij de geringste verdenking op een asbestbesmetting de nodige voorzichtigheid te betrachten. Dit college is naar onze mening zorgvuldig begonnen met de sanering. Er is een dertigtal deelonderzoeken uitgevoerd, waarbij steeds de risico's in kaart zijn gebracht, wat er aan asbest aanwezig is en wat dat dan betekent voor het beschermingsniveau van het personeel. Na bestudering van de stukken is de fractie van de VVD van mening dat de sanering op een ordentelijke manier met en door gecertificeerde bedrijven is gebeurd.

Er kan veel over dit dossier worden gezegd. Dat is ook gedaan. Er zijn vele vragen die gesteld zijn, maar de manier waarop het college dit dossier heeft aangepakt, is toch de manier waarop dit binnen de huidige wet- en regelgeving behoort te gebeuren. Het college heeft wat betreft de Arbeidsinspectie, de certificaten en aanvullende onderzoeken gewoon gedaan wat moest gebeuren, en zelfs

meer dan dat, zoals dat van een verantwoordelijke overheid verwacht mag worden. Voor het overige wachten wij de reactie van de gedeputeerde af en zijn benieuwd naar de vele vragen .

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Een korte vraag. Als het inderdaad allemaal zo keurig volgens de wet- en regelgeving is gebeurd, hoe verklaart de heer Barneveld Binkhuysen dan de uitspraak van de rechter in dit opzicht?

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De uitspraak van de rechter had niet het doel de wet- en regelgeving als zodanig te toetsen, dus of dat wel zo gebeurd was. Het was natuurlijk een afspraak over het contract, waar het debat over ging.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De heer Barneveld Binkhuysen maakt verschil tussen afspraken die onderling zijn gemaakt en daarnaast de wet- en de regelgeving die bij wijze van spreken ook van toepassing zou kunnen zijn. De heer Barneveld Binkhuysen zegt dat de wet- en regelgeving goed is gevolgd, maar dat de afspraken niet goed gevolgd zijn.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De afspraken die contractueel gemaakt zijn, staan natuurlijk los van wet- en regelgeving. Inderdaad, het zijn twee verschillende zaken.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Misschien kan de heer Barneveld Binkhuysen verklaren waarom het pand op dit moment gesloten is door de Arbeidsinspectie als aan alle wet- en regelgeving is voldaan. Eigenlijk is het een vraag die ik aan de heer Krol had willen stellen, maar misschien kan de heer Barneveld Binkhuysen mij ook helpen.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik verstond het eerste deel van de vraag niet. Zei de heer Dercksen dat het pand gesloopt was?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Nee, gesloten. Er zit een lint omheen en je mag er niet meer in. Dat is niet omdat het gebouw te lelijk is of omdat de kleur je niet aanstaat. Dat is, omdat er volop besmetting is. Hoe zou dat kunnen als

volgens de heer Barneveld Binkhuysen alles volgens de wet- en regelgeving is gedaan?

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Blijkbaar zijn er onduidelijkheden. Ik wacht wat dat betreft het antwoord van de gedeputeerde af.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! In het verlengde daarvan: wat is het oordeel van de heer Barneveld Binkhuysen over de vaststellingsovereenkomst? Het kan best zijn dat iemand zich aan de wet houdt, maar de overeenkomst niet nakomt. Daar lijkt het op.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat zou kunnen, maar dat kan ik niet beoordelen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De heer Barneveld Binkhuysen is volksvertegenwoordiger en hij moet er iets van vinden .

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Niet op dit moment.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn hier bijeen en het komt niet zo vaak voor dat wij in zo'n bijzondere extra zitting bijeenkomen. Dus het is een bijzondere zitting met een bijzondere reden en een bijzonder belang. De fractie van het CDA heeft begrip voor het feit dat deze zitting nu plaatsvindt, al was het maar omdat er de afgelopen tijd in de media erg veel aandacht is besteed aan dit item en je dan een afweging gaat krijgen: moet je dat achter gesloten deuren bespreken, moet je verdere rechterlijke uitspraken afwachten of moet je dit hier bespreken? Wij willen ons graag aansluiten bij opmerkingen die de fracties van de VVD en de PvdD hebben gemaakt, dat het ons wel in een wat lastige positie brengt, omdat wij verder moeten afwachten hoe deze procedure verloopt.

De eerste vraag die wij aan de gedeputeerde hebben, is om ons ook hier in de openbaarheid nog wat verder in te lichten over de verdere rechtsgang, zodat wij daarover als Staten goed bijgepraat zijn en kunnen weten op welk moment wij weer verder kunnen aanhaken.

Ten tweede is het zo dat asbest natuurlijk altijd heel gevoelig ligt. Wij hebben hier – alsof de duivel ermee speelt – in de stad Utrecht en in de provincie Utrecht twee asbestkwesities, om het maar zo te zeggen. Het is blijkbaar tussen de klippen doorvaren, in termen van: aan de ene kant heel zorgvuldig handelen en aan de andere kant, zoals in de stad Utrecht gebeurt, de media die blijkbaar in die situaties aan het 'overacteren' zijn. Wat voor ons de afweging is, is in welke mate hier zorgvuldig is gehandeld.

Ik wil hier in herinnering roepen dat het allerbelangrijkste is – dat moet altijd voorop staan – dat de eerste zorgvuldigheid de mensen betreft die eventueel door een besmetting gelaedeerd zouden kunnen worden. Dat is het personeel. Wij vinden dat met heel veel zorgvuldigheid de ondernemingsraad, het personeel, is meegenomen en dat er direct een onafhankelijk onderzoek is ingesteld en is gekeken of hier eventuele gevolgschade is voor het personeel. Wij zijn het college dankbaar dat dit direct op een goede manier en heel zorgvuldig is opgepakt.

Het tweede punt is natuurlijk de mate waarin wij op een bepaald moment zorgvuldigheid betrachten in koop en verkoop.

De heer MEIJER (SP):Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor het pleidooi voor de veiligheid en de gezondheid van het personeel. Uiteraard is dat buitengewoon belangrijk. In dat licht had ik ook graag een oordeel vernomen over de gang van zaken rondom de risico-inventarisatie en -evaluatie, waar eigenlijk geen documenten meer voorhanden zijn; alleen een evaluatie van 2004/2005, waarin het woord asbest voorkomt met de toevoeging "Niet van toepassing", ondanks de voorgeschiedenis. Heeft de heer Buiting zich daarover enigszins een idee kunnen vormen?

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat wij daarover met zijn allen ideeën gevormd hebben, want dat was onderdeel van eerdere besprekingen, hier en in de commissie BEM. Ik denk dat dit nu niet aan de orde is. Wat ik hier eigenlijk wil constateren, is dat vanaf het moment dat wij wisten en dat dit college wist dat er meer aan de hand was dan in de oorspronkelijke stukken stond, er direct onafhankelijk onderzoek is inge-

steld, dat er met de ondernemingsraad is gesproken en dat er vanaf dat moment zeer zorgvuldig is gehandeld.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Neemt de heer Buiting in zijn overwegingen dan niet mee dat als bij die risico-inventarisatie en -evaluatie ook asbest was behandeld en was vastgesteld als een probleem – plan van aanpak en zo mogelijk inventarisatie en sanering –, dat in belangrijke mate deze problemen zich nu niet zouden hebben voorgedaan?

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dat is hier niet aan de orde. Vanaf het moment dat wij die thema's van het debat aan de orde hebben gekregen, hebben wij er uitvoerig over gesproken. Vanaf dat moment, en dat was mijn betoog, heeft het college buitengewoon zorgvuldig gehandeld naar personeel en ondernemingsraad toe en ook naar ons toe in termen van informatieverstrekking.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik stel vast dat spreker zegt: "Het is niet aan de orde." Ik denk eigenlijk dat hij bedoelt te zeggen: ik wil het niet aan de orde stellen, want er is geen direct verband.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Hoe zorgvuldig is het als je op 1 november een gebouw asbestvrij verklaart, waarna anderen daarin gewoon aan het werk gaan, en vervolgens blijkt dat dat niet het geval is. Sterker nog, misschien was daaraan voorafgaand al duidelijk dat het niet zo was.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! In het vervolg van mijn betoog kom ik daarop terug. Zoals ik net al zei is het tweede punt dat er een moment komt waarop je de verkoop hebt en de overdracht aan de koper. Met dank aan de metafoor van de PvdD: vanaf dat moment zien wij daar een aantal dingen die je inderdaad zou kunnen typeren als een heel moeilijk en lastig dossier. Wat onze fractie in zekere zin als nadere verklaring van het college zou willen horen, is het volgende. Wij constateren dat er een aantal onderzoeken is gedaan voor de oplevering, door gecertificeerde bureaus, dus gecertificeerde onderzoeken. Wij zijn in de veronderstelling dat als dat bij koop en verkoop aan de orde is, die onderzoeken voldoende en afdoende zijn om in deze situatie voort te kunnen gaan en

de verkoop uiteindelijk af te wikkelen. Verder vind ik het heel lastig daarop in te gaan, maar het is misschien straks ter overweging van het college, omdat dat nu juist onderdeel is van het juridische geschil tussen koper en verkoper. Daarover kan ik nu weinig zinvols zeggen. Wat ik van het college zou willen horen is hoe die procedure net voor de afwikkeling van die koop heeft plaatsgehad.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het is in elk geval goed dat ook de fractie van het CDA de rapporten heeft ontvangen. Heeft de heer Buiting de rapporten ook gelezen? Ik heb net een aantal citaten voorgedragen uit die TNO-rapporten. Dat is niet mis. Er is maar één conclusie: het is een rommeltje. De heer Buiting gaat hier nu de loftrampet steken met rapporten die gewoon kritisch zijn, dat het niet goed is. Hoe kan dat nu?

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ten eerste zijn het de woorden van de heer Dercksen: het is een rommeltje. Ik stel een vraag aan het college. Ik zie in de stukken een aantal rapporten, gedateerd op 25 en 29 oktober. Zelfs op 30 oktober is er nog onderzoek gedaan. Op 7 november zijn die rapporten verder gedateerd en toegezonden. Ik wil een opheldering van het college over wat de status is van die rapporten.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De heer Buiting heeft ook gelezen dat de tekeningen niet herleidbaar waren, dat de bronnen niet herleidbaar waren en dat TNO heeft gezegd: je moet het allemaal opnieuw doen, je moet opnieuw stofmonsters nemen, je moet opnieuw analyseren. Dat zijn toch geen rapporten, waarvan iemand blij kan worden? Het zijn rapporten, waarbij je moet zeggen: gedeputeerde, u heeft uw werk niet goed gedaan.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Nee, een lastig dossier. Het is nu juist zo gevoelig om dit debat op dit moment te voeren. Het is nu aan het oordeel van verdere procedures. Daarover heb ik opheldering gevraagd.

De heer PETERS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Een onverwacht debat, vlak voor het reces, is vaak heftig en zeker als dat plaatsvindt één dag voor het einde van de Mayakalender. De asbestproblemen in

het kader van de overdracht van het Provinciehuis zijn al meerdere malen in Provinciale Staten en in commissievergaderingen aan de orde geweest. Toch vindt onze fractie het goed dat dit debat er is, zodat er verdere duidelijkheid komt over de ontstane situatie en van een goede dialoog wordt iedereen natuurlijk slimmer.

Net als de fractie van de PvdD hadden ook wij een voorkeur uitgesproken het debat een of anderhalve maand uit te stellen, omdat er naar onze verwachting dan in juridische context meer duidelijkheid zou zijn en Gedeputeerde Staten dan mogelijk meer vrijuit hadden kunnen spreken dan zij vanavond wellicht kunnen doen. Natuurlijk gaan wij ervan uit dat alle partijen die hier debatteren, dit slechts doen met het belang van de provincie en haar inwoners in hun achterhoofd.

Mijn fractie zal geen commentaar leveren op de uitspraak die de rechter in kort geding heeft gedaan. Wel vinden wij de mogelijke financiële consequenties van deze uitspraak heel vervelend. Het gaat hier immers uiteindelijk over belastinggeld.

De fractie van D66 heeft de afgelopen week veel informatie, waaronder diverse rapporten, bestudeerd. Wij snappen de verbazing die Gedeputeerde Staten ten toon hebben gespreid naar aanleiding van de uitspraak en wij steunen hun voornemen het juridische proces verder te verdiepen door middel van een hoger beroep en een bodemprocedure. De kernvraag die aan het eind van dit debat zal moeten worden beantwoord, is dat Gedeputeerde Staten de problematiek naar eer en geweten en op een adequate manier hebben opgepakt. Mijn fractie heeft wat dat betreft in Provinciale Staten en in diverse commissievergaderingen tot nu toe een adequate aanpak van Gedeputeerde Staten geconstateerd, waarover in politiek opzicht naar ons inzicht geen verwijten zijn te maken.

Ten slotte. Zonder het financiële plaatje en de juridische context uit het oog te verliezen, blijft het voor ons, zoals ook al door de fractie van het CDA is gezegd, het allerbelangrijkste dat voor de mensen die in het Provinciehuis hebben gewerkt, de kans op gezondheidsproblemen door asbestbesmetting volgens alle tot nu toe gedane onderzoeken vrijwel nihil is.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Asbest is, dat is aan alle kanten betoogd en

wij willen dat ook nog een keer benadrukken, een uiterst serieuze kwestie. Het kan bij onzorgvuldige behandeling een enorm effect hebben op de gezondheidstoestand van mensen. Het roept om die reden, begrijpelijkerwijs, altijd enorme reacties op. Terecht wordt er veel aandacht en tijd besteed aan het beperken van die risico's en het verwijderen van risicobronnen. Terecht worden besturen hierop aangesproken. Dat is ook de reden dat wij hier vanavond staan.

De centrale vraag die nu speelt, is niet anders dan: hoe beoordelen wij hoe de provincie gehandeld heeft? Dan gaat het met name om de periode vanaf het moment dat het gebouw verkocht werd en de sanering startte en waarbij geconstateerd werd, dat er meer asbest in het gebouw zat dan was gedacht of in kaart was gebracht. Het laatste is overigens altijd een ellendig feit, want bij vrijwel alle asbestkwesties blijkt er altijd meer asbest in het gebouw te zitten dan was gedacht.

Het college heeft de Staten hierover herhaaldelijk geïnformeerd – wij zagen vanmiddag nog weer een lijstje langskomen met alle data – en uiteengezet op welke wijze men hiermee omging en omgaat. De gezondheidsrisico's kregen hierbij in eerste instantie, volstrekt terecht, alle aandacht. Later kwamen er andere punten bij en ook aandacht voor de wijze waarop een en ander gesaneerd werd en, onvermijdelijk hierbij, het meningsverschil tussen provincie en koper.

De uitspraak van de rechter is natuurlijk een zware uitspraak en heeft ook ons overvallen. Het kan, zoals gezegd, nogal wat gevolgen hebben. Dit nemen wij niet licht, maar GroenLinks beoordeelt niet alleen naar aanleiding van een rechterlijke uitspraak. Voor GroenLinks is het altijd cruciaal geweest dat het college steeds bij alle stappen steeds meerdere onafhankelijke partijen heeft ingeschakeld om op de uitvoering van de sanering toe te zien en deze te beoordelen; er werd gewerkt met gecertificeerde bedrijven, met onafhankelijke beoordelingen, met second opinions en ook onafhankelijk onderzoek naar de gezondheidsrisico's. Dat is de gewenste werkwijze, naar ons idee. De overwegingen waarlangs GroenLinks het optreden van het college beoordeelde en beoordeelt, komen eigenlijk neer op de vragen: heeft het college de goede acties ondernomen, heeft het college de uitvoering en de

controle op de uitvoering zo ingericht dat verwacht mag worden dat opdrachten worden uitgevoerd, zoals de wet- en regelgeving voorschrijft, en heeft het college hierover de Staten adequaat geïnformeerd en het personeel daar waar het mogelijke gezondheidsrisico's betreft?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou graag de heer Nugteren willen vragen of hij zelf onderzoek heeft gedaan naar alle beweringen die hij doet, en die hij eigenlijk herhaalt van wat de gedeputeerde zegt, namelijk: het zijn allemaal gecertificeerde bedrijven, het is allemaal goed georganiseerd, er was controle. Heeft hij zelf onderzoek gedaan of dat zo is of heeft hij slechts afgewacht wat de gedeputeerde erover te melden had en heeft toegestuurd?

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wat suggereert de heer Dercksen daarmee, als ik vragen mag?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik suggereer niks. Ik vraag of de heer Nugteren zelf onderzoek gedaan heeft naar de feiten of de omstandigheden of dat hij ...

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! De heer Dercksen vraagt mij of ik ben nagegaan of de bedrijven die hier gewerkt hebben, gecertificeerd waren?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik vraag of de heer Nugteren zich in het dossier heeft verdiept.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb mij in het dossier verdiept, ja.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Heeft de heer Nugteren alle pro's en contra's – dus niet alleen de pro's van de gedeputeerde, maar ook alle contra's, waaronder die van de koper van het gebouw, waarbij ik ook de Arbeidsinspectie noem en P&O – mee laten wegen? Ik hoor van de heer Nugteren eigenlijk hetzelfde verhaal dat de gedeputeerde vertelde. Ik heb onderzoek gedaan. Ik heb alles gezien, bij iedereen. Ik heb de advocaat van de provincie gesproken. Ik heb iedereen gesproken en iedereen gevraagd. Ik heb stukken verzameld. Ik

kom tot een heel ander beeld. Ik vraag mij af hoe dat kan.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het feit dat je tot een andere conclusie komt, hoeft niet te betekenen dat je de zaak niet hebt onderzocht. Ik zou niet weten waarop de heer Dercksen dat baseert.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Daarom vroeg ik of de heer Nugteren dat heeft gedaan.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb het dossier bekeken; misschien niet op dezelfde punten en allemaal doorgespit zoals de heer Dercksen dat heeft gedaan en daar die andere punten bijgehaald heeft. Ik bedoel, dat is een kwestie van hoe je denkt dat je aan een betrouwbaar beeld komt voor jezelf. Daarbij hebben wij natuurlijk de pro's en contra's, zoals de heer Dercksen noemt, gewikt en gewogen en beoordeeld.

De uitspraak van de rechter in kort geding roept wat ons betreft een aantal vragen op. Deels jegens het college, maar die zijn allemaal gesteld, dus die ga ik niet herhalen, maar ook jegens het vonnis zelf, zonder dat wij daarover een oordeel willen uitspreken. Twee vragen komen er bij lezing bij ons naar boven.

Het verbaast ons dat de rechter eraan voorbij gegaan is in zijn uiteindelijke oordeel dat de sanering is uitgevoerd binnen de kaders die daarvoor gelden; door bedrijven die gecertificeerd zijn en onafhankelijk toezicht en dat deze hadden vastgesteld dat de sanering was voltooid.

Het verbaast ons in de tweede plaats dat er geen momenten zijn in het proces waarin er gezamenlijk door de provincie en de koper wordt vastgesteld of iets gesaneerd is of dat er nog meer gesaneerd zou moeten worden en hoe er omgegaan wordt met de ruimten die gesaneerd zijn. Je zou dan iets verwachten als een gezamenlijke inspectie, desnoods per kamer, in aanwezigheid van een derde neutrale partij. Ik zou ook willen zeggen dat men een dergelijke richtlijn had mogen verwachten van de rechter in zijn vonnis, gezien de voorgeschiedenis, waarin dit toch steeds een probleem blijkt te zijn. Het kan op deze manier redelijk lang doorgaan. De provincie stelt dat het klaar is, overlegt hierbij de diverse

rapporten en vervolgens bestrijdt de koper dit. Te recht of niet terecht, dat doet er even niet toe, maar hoe komt men nu redelijkerwijs tot de conclusie dat iets klaar is? Dat is een vraag, die ik aan het college wil voorleggen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Een gezamenlijke afspraak tussen koper en verkoper was er: de vaststellingsovereenkomst van 12 mei 2012. Alle besmette bouwonderdelen in het Provinciehuis zullen volledig en definitief worden gesaneerd. Er zullen dus geen besmette bouwonderdelen, al dan niet afgeplakt, ongesaneerd worden achtergelaten. Daar zit geen woord Frans bij. Nee, de verantwoordelijkheid voor de helderheid ligt hier. Dat is nu net het probleem.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wat de heer Meijer voorleest, zijn de voornemens waaraan het moet voldoen. Mijn opmerking heeft echter betrekking op de vraag hoe je dat nu vaststelt. Als de heer Meijer zegt "zullen worden opgeleverd" et cetera, dan is dat iets anders dan "wordt geconstateerd dat". Mijn vraag is hoe je tot een systeem of tot een afspraak komt dat je vaststelt of iets klaar is. Dit kan eindeloos doorgaan.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Mijn opmerking jegens de heer Nugteren is dat als je zo'n afspraak maakt, je de eindverantwoordelijkheid hebt voor elke centimeter in het gebouw wat betreft een besmettingshaard. Het is niet mogelijk vast te stellen, door wie dan ook, of je je daar compleet aan houdt, want altijd kan er weer ergens een centimetertje zijn. Waar het om gaat, is of de heer Nugteren iets wil zeggen over deze afspraak die gemaakt is en die in feite die bewijslast hier legt en waarmee je dus altijd achter het net vist.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het verhalend vermogen van de heer Meijer is zeer groot, maar mij ontgaat even de precieze vraag. Volgens mij haalt hij drie vragen door elkaar.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wat ik door elkaar haal, laat ik aan de heer Nugteren over. De concrete vraag is: bij de afspraak die gemaakt is in het vaststellingsdocument, zit geen woord Frans: iedere besmettingsbron moet eruit. Je kunt dan wel vragen hoe je nu met elkaar kunt

vaststellen of het helemaal vrij is van besmettingsbronnen, maar de bewijslast ligt hier. Iedere besmettingsbron moet eruit. Als blijkt dat er toch nog een is, dan is de provincie aansprakelijk. Dat is het kader. Wat vindt de heer Nugteren van dat kader dat afgesproken is?

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat is een ander punt dan datgene wat de heer Meijer net aansneed en waar ik op inging. Als dat de afspraak is, dan moet die worden nagekomen. Dat is wat anders, dan het op een gegeven moment vaststellen dat die is nagekomen, maar dat er, zoals de heer Meijer ook zelf zegt, altijd weer wat boven kan komen. Er zit ook een bepaling in dat als dat blijkt, men dat moet oplossen. Waar het mij echter om gaat, is dit. Je moet niet op een gegeven moment de situatie krijgen dat de provincie met de rapporten in de hand stelt dat het is gedaan zoals het is afgesproken en dat de provincie dat ook meent en dat een tijdje later door de koper weer gezegd blijkt te worden dat het niet waar is. Waarom loopt men niet door die ruimten heen, of hoe men dat ook doet, om vast te stellen of iets werkelijk klaar is of niet? Wat de heer Meijer in het extreme voorstelt, is dat het hele gebouw gestript wordt en desnoods gesloopt, want dan weer je zeker dat je alles weg hebt. Zo simpel is het ook weer niet.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vraag aan de heer Nugteren is: wat vindt hij van deze afspraak? Wat hij zegt is waar. Je moet met elkaar dat onderzoek in dat gebouw aangaan en kijken of je nog wat ziet, maar niemand kan iedere centimeter in zo'n complex overzien. Dat moet wel. Het feit dat dat zo moet, is het gevolg van die afspraak. Ik wil zo graag het oordeel van de Nugteren horen over die afspraak.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij is dit iets wat zich in tal van locaties voordoet. In de hele branche is er een bepaalde werkwijze ontstaan hoe je dat doet, met een onafhankelijk toezicht op de uitvoering van de afspraken en noem maar op.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dit college had niet hoeven af te spreken, dat het compleet vrij van alle besmettingshaarden kon worden opgeleverd. Dat was niet realistisch.

De VOORZITTER: Ik denk dat uw punt duidelijk is.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het college wilde zo graag verkopen. Daarover had ik zo graag de mening van de heer Nugteren gehoord.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het is een afspraak die past in een breder kader, waarbij wordt verwezen naar de algemene wet- en regelgeving en de gebruiken die hierbij zijn. Men kan natuurlijk altijd zinnen bekijken en vragen: hoe zit dat nu precies? De heer Meijer vergroot het echter enorm uit. Laat ik het zo zeggen. Daarmee wordt het ook moeilijk er echt een antwoord op te geven.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil de heer Nugteren uit de brand helpen. Het is niet zo ingewikkeld. Het sluit een beetje aan op mijn vraag van zojuist: heeft u alle stukken gezien? In het plan van aanpak en het daaruit voortvloeiende bestek, geschreven door BME Asbestconsult, hebben partijen precies vastgelegd hoe zij dat gaan controleren en hoe zij met elkaar omgaan. Dat staat gewoon op papier. Er is alleen één probleem: de gedeputeerde heeft het plan van aanpak en het bestek van BME in de prullenbak geknikkerd, omdat hij het te duur vond. Daar is het probleem ontstaan.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! De vraag ontgaat mij.

De VOORZITTER: Het was ook meer een stelling dan een vraag.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik besef heel goed hoe lastig soms dingen vast te stellen zijn, maar in dit geval heeft de provincie zelf, bij monde van een ambtenaar wiens naam ik even niet noem, verklaard dat na 1 november het gebouw niet asbestvrij was. Dan is de vaststellingsprocedure eigenlijk niet meer nodig. Er is door de provincie zelf geconstateerd, dat het gebouw niet asbestvrij was.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb ook gelezen dat de heer Bos dat heeft verklaard. Dat zegt overigens niks over de omvang en dat zegt niks over de vraag of er elders nog weer plekken komen, enzovoort. Er zitten 300 kamers in dat gebouw. Op een bepaald aantal plekken

werd gevonden dat er toch nog asbest zat. Dat is toegegeven. Dat zegt niks over de vraag: laat men dat zitten of ruimt men het op. Dat laatste moet dan gebeuren. Dat is de afspraak. Waar het mij om gaat, is dat je ogenschijnlijk een situatie krijgt en dat je denkt: nu zijn wij er. Dat heeft zich een paar keer voorgedaan, maar iedere keer blijkt zich weer, om welke reden dan ook, asbest voorgedaan te hebben of wellicht besmettingen. Dan moet je op een gegeven moment, vind ik, niet alleen met elkaar afspreken, dat het opgeruimd en gesaneerd moet zijn, maar dat je ook moet afspreken hoe je dat dan vaststelt. Als het huidige mechanisme nog niet voldoende is, dan moet je dat laten, maar dat is volgens mij niet het geval.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Heel kort nog. Ik begrijp uit de woorden van de heer Nugteren, dat het feit dat de ambtenaar verklaard heeft dat het gebouw niet asbestvrij was, voor de heer Nugteren niet voldoende is om te constateren dat dus in strijd met de afspraken opgeleverd is.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat vind ik lastig te beantwoorden, eerlijk gezegd. Waar het mij om gaat, en ik breng het nogmaals naar voren, is dat je moet zorgen dat je een afspraak maakt om te voorkomen dat dit eindeloos kan gaan duren. Daar speelt ook nog bij, dat de koper momenteel geen enkele prikkel meer heeft om akkoord te gaan met welke uitkomst van welke sanering dan ook. Laat ik het zo zeggen: een snelle afronding van sanering is niet in het belang van de koper. Ik zeg niet dat hij er misbruik van maakt of wat dan ook, maar dat is een gegeven. De vraag is nu, hoe je uit die situatie komt, waarin men elkaar in wezen in de tang kan houden. Wij beweren, dat het in orde is. Een ander zegt dat dat niet zo is. Dan krijg je weer een volgende reeks vragen. Het verbaast mij dat dat er niet in zit. Dat was mijn enige opmerking.

De heer PETERS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Een vraag voor de heer De Kruijf. In een gebouw dat is gebouwd met overal asbest erin, is de vraag of je zou kunnen spreken over asbestvrij of dat je zou moeten spreken over asbestveilig. Dat zijn twee verschillende dingen. Ik ben dus niet verbaasd dat een ambtenaar of wie dan ook verklaart: er zit nog

wel ergens asbest in het gebouw. Volgens mij blijft dat er altijd wel ergens in zitten. Het gaat erom of het asbestveilig was opgeleverd.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan mij dat ook heel goed voorstellen, maar dan moet je dat wel van tevoren afspreken. Dat is echter niet hetgeen afgesproken is, en vervolgens constateert een ambtenaar dat niet conform de afspraken opgeleverd is. De conclusie lijkt mij simpel. Het was niet conform de afspraken, dus heeft de rechter op grond daarvan een oordeel geveld.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoorde net de heer Nugteren zeggen dat het in het belang van de koper zou zijn om niet op tijd op te leveren. Volgens mij heb ik gelezen dat hij het pand verhuurd had voor studentenhuysvesting en dat hij, omdat hij niet op tijd aan die mensen kan opleveren, schade lijdt. Hoe wil de heer Nugteren dat met elkaar rijmen?

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Vanzelfsprekend heeft hij recht op een schadevergoeding voor het feit dat hij niet op tijd kan opleveren, als dat het geval zou mogen zijn. Het bedrag waarover het gaat, is aanzienlijk hoger dan het bedrag aan schade dat hij lijdt. Het bedrag is indertijd tot stand gekomen als een wederzijdse afspraak. In dit geval is het niet voordelig om te zeggen: ik accepteer heel snel dat het voor elkaar is, of wat dan ook. De schade is lang zo groot niet als de opbrengst daarvan. Nogmaals, dit is niet een suggestie dat hij dat zou willen doen. Ik zeg alleen maar, dat de botte feiten uitwijzen dat de belangenposities in die zin onevenredig zijn.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat laatste siert de heer Nugteren. Hij heeft echter ook mijn betoog gehoord en hij heeft gehoord hoe die boeteclausule tot stand is gekomen. Dat initiatief heeft in dit huis gelegen. Nergens anders.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ja, omdat het een wederzijdse afspraak was.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Een kleine opmerking van mijn kant. Er vallen hier verschillende begrippen. Het gaat om besmette delen, het gaat niet om asbestveilig, het gaat niet om

vrij van asbest. Het gaat om die delen die besmet zijn. Nu is het punt dat het ook in veronderstelde asbestvrije delen mogelijk is dat er besmette delen zijn doordat dat gaandeweg blijkt. Daarin zit het grote probleem. Dat afsprakenkader maakt het mogelijk dat dit soort rappels steeds mogelijk is.

De VOORZITTER: Wat was uw vraag?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik vond het van belang, gelet op alle begrippen die passeren, daarin een beetje lijn te brengen.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Tot slot. Wat ik wil zeggen, dat is volstrekt duidelijk, is dat asbest een veelvoorkomend probleem is en dat de gemeente Utrecht daarover ook kan meepraten. Vanavond is in de gemeenteraad, in een reguliere vergadering, de kwestie over de asbestproblematiek in Kanaleneiland aan de orde. In het onderzoek naar de gang van zaken in Kanaleneiland heeft de commissie Jansen ook op iets anders gewezen. Dat wil ik hier naar voren brengen. Dat is het functioneren van de asbestsaneringsbranche en het toezicht daarop. "Al geruime tijd", en ik citeer uit het rapport, "wordt er uit verschillende hoeken, onder andere de Tweede Kamer en de brancheverenigingen VOAM en VVTB kritiek geleverd op het zelfregulerend karakter van de asbestbranche. Er is in Nederland door diverse overheidsinstanties gewezen op de gebrekkig kwaliteit van de sanering en het toezicht." Dit komt mij bekend voor. Het kan zijn dat de rechter om die reden weinig aandacht heeft besteed aan de vraag of de sanering was voltooid conform wat gebruikelijk is binnen de regelgeving en alleen gekeken heeft naar het nog voorkomen van asbest. Als dat zo zou zijn, dan roept dat de vraag op of de provincie degene is die daarop als enige aangesproken kan worden. De commissie Jansen komt namelijk tot de conclusie "dat het raadzaam zou zijn te onderzoeken of de wijze waarop de asbestbranche is georganiseerd en de wijze waarop het toezicht wordt gehouden, wel voldoet", en beveelt de gemeente Utrecht aan dit te bepleiten bij de minister. Ik zou hetzelfde willen doen bij het college.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Heel veel is er al gezegd en heel veel is er al gevraagd. Wat ik wil meegeven, is dat ook 50Plus

heeft aangegeven dat zij liever over zes of zeven weken dit debat had willen voeren. Maar goed, als een meerderheid dat vraagt, dan is het zo. Wij moeten maar afwachten of de gedeputeerde op alle vragen antwoord kan geven en dat er als wij straks weggaan misschien nog heel veel onduidelijk is. Dan kunnen wij niet zeggen dat wij geen antwoord hebben gekregen. Dan kan het echter gewoon niet. Wij hebben toch ook nog een paar vragen. Op een gegeven moment was het zo dat er overgedragen werd van verkoper aan koper. Daarvoor was er al asbest geconstateerd. Er is aan gewerkt om dat zover te verwijderen dat de koper daarmee akkoord zou kunnen gaan. Dat is ook gebeurd. Wat wij ons afvragen is waarom De Waal toen hij het pand overnam niet een tegenonderzoek of een tegencontrole heeft laten doen om te controleren of het pand inderdaad asbestvrij was, zoals was overeengekomen. Als je weet dat er asbest is, dan lijkt het mij niet meer dan logisch dat je dat controleert voordat je een opdracht geeft tot slopen. Nu heeft de koper een opdracht gegeven tot slopen. Ik zou zeker van mijn zaak willen zijn en ik zou niet eerst gaan slopen. Als je een huis koopt, doe je dat ook. Als een nieuw huis opgeleverd wordt, ga je ook met de makelaar door de woning en dan heb je soms twaalf, veertien punten, waarvan je zegt: "Ja, maar zo doen wij dat niet." Dus dan constateer je dat. Eigenlijk weet je dat er asbest is, omdat bijna in alle panden die in de jaren '60 gebouwd zijn, asbest zit. Alleen, zoals eerder al gesteld werd, dan is het asbestveilig. Als je niets doet, dan blijft dat gewoon verstopt. Als je dan uiteindelijk met een sloopbedrijf in zee gaat, waarvan je aanneemt dat het gecertificeerd is voor asbestverwijdering, waarom zijn de slopers dan niet meteen gestopt toen er alsnog asbest werd gevonden? Zij zijn gewoon doorgeslagen met slopen, voorzover de informatie er is. Als je een deskundige bent en je constateert dat er ergens wederom asbest gevonden wordt, dan ga je niet door. Op dat moment was De Waal de eigenaar. Dat is men overeengekomen. De provincie had op dat moment niet meer de begeleiding en de provincie kan dus ook niet meer controleren. Wij maken ons zorgen hoe dit zover heeft kunnen komen. Het is aan de rechter om het uit te zoeken. Dit moet door bekwame mensen gedaan worden en wij vragen ons af of een eigen onderzoek, zoals gevraagd wordt in een motie van de fractie van de PvdA,

toereikend zou zijn en of wij wel in staat zijn en genoeg kennis in huis hebben om dit te ontrafelen.

De VOORZITTER: Ik heb begrepen dat de heer Dercksen nog vier minuten nodig heeft om zijn betoog af te maken. Gezien de spreektijd van de andere fracties, geef ik u daartoe de gelegenheid.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dank daarvoor, ook namens de collega's die zich daarvoor ingespannen hebben.

Je bouwt je verhaal een beetje op en ik had een climax in gedachten. Dat valt een beetje in het water. Houd in elk geval vast dat ik een aantal keren heb aangetoond dat wij onjuist zijn geïnformeerd, onvolledig zijn geïnformeerd en dat het bestuurlijk falen een aantal keren onvermijdelijk aantoonbaar was.

In de vergadering van maandagavond, de fractievoorzittersvergadering, heeft de gedeputeerde gezegd, dat de provincie ...

De VOORZITTER: Ik mag u eraan herinneren, dat wij uit die vergadering niet kunnen meedelen wat daar gezegd is, omdat wij elkaar vertrouwelijkheid hebben opgelegd in die vergadering. Wij hebben geheimhouding afgesproken en wij zouden daaruit niet citeren. U zult een andere formulering moeten kiezen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb gehoord, dat de gedeputeerde heeft beweerd dat van 1 november tot 5 december de provincie geen toegang had tot het oude Provinciehuis. U zat eraan: ik heb het ergens anders gehoord. Na de opleverdatum van 1 november kon men er niet in. Alleen, dat is niet juist. Er zijn werkstaten, dat de provincie ook na 1 november werkzaamheden heeft uitgevoerd in het oude Provinciehuis. Drie weken na de formele oplevering geven de Arbeidsinspectie en de gemeente als toezichthouder aan dat alle bestaande besmettingen van dubbel plus en plus – zeer veel asbest – dienen te worden verwijderd, want na het eerste het beste rondje van BME Asbestconsult zijn die besmettingen simpelweg aangetoond. De Arbeidsinspectie sluit het pand zelfs af. Collegepartijen willen het niet zien. Dat kan niet, als je aan alle wet- en regelgeving hebt voldaan.

Ik rond af, tot ieders vreugde. Na volstrekt onverantwoorde keuzes, die de gedeputeerde heeft gemaakt, zijn de Staten stelselmatig genegeerd. Als wij al geïnformeerd werden, dan bleek die informatie vele malen willens en weten onjuist.

"Focus, vertrouwen, oplossingsgericht": wellicht herinnert iemand zich nog de titel van het coalitieakkoord. De advocaat van de koper is echter van mening dat de titel beter had kunnen zijn: onbetrouwbaar, onzorgvuldig en onnodig escalierend. Ik zou daaraan nog graag wat willen toevoegen: onverantwoord en ondeskundig.

De VOORZITTER: Dank u. Dan schors ik de vergadering.

Schorsing van 20.59 uur tot 21.31 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dank voor de gelegenheid om te kijken of het op dit moment verstandig is om op een aantal vragen antwoord te geven. Dank aan de Staten, die soms de vragen al toegestuurd hebben, zodat wij er even in verstandigheid over konden nadenken. Dat geldt in elk geval voor de vragen van de PvdA. Ik hecht eraan een opmerking vooraf te maken bij de start van dit debat. Ik kan mij heel goed voorstellen dat Provinciale Staten de afgelopen week, na het horen van de uitspraak in kort geding, de behoefte hebben over dit onderwerp met het college van gedachten te wisselen. Het gaat over een zware kwestie die ons in deze Staten al eerder heeft beziggehouden met het rapport rondom DCMR. Daarover is meerdere malen gediscussieerd in statenvergaderingen en commissievergaderingen en in fractievoorzittersconventen. De uitspraak zoals die in kort geding de afgelopen week tot ons is gekomen, heeft niet alleen de Staten, maar ook ons als college inderdaad stevig op de maag gelegen, en dat ligt het nog. Het is dus niet onbegrijpelijk – sterker nog, het is begrijpelijk – dat Provinciale Staten zeggen dat het goed is daarover met elkaar het debat te voeren. Het lastige is soms – ik gaf eerder al aan dat men mij dat maar niet kwalijk moet nemen – dat ik op sommige momenten met enige voorzichtigheid moet spreken; een voorzichtigheid die statenleden niet in acht behoeven te nemen, maar die ik wel in acht zal moeten nemen als

het gaat over de juridische positie van de provincie Utrecht. Laat namelijk volstrekt helder zijn dat eenieder van de Staten die zegt dat het over veel geld gaat en dat het gaat over het risico op veel geld, geld dat van de inwoners van de provincie Utrecht is, gelijk heeft dat dat geld veel beter bij de inwoners van de provincie Utrecht kan blijven, in plaats van dat het in juridische procedures en anderszins terecht komt. Laat dus volstrekt helder zijn, dat uw belang als Provinciale Staten en het belang van het college en mijn belang erin gelegen is ervoor te zorgen, dat wij die belangen van de inwoners van de provincie Utrecht zo goed als mogelijk behartigen. Dat dwingt in dit complexe juridische geschil tot enige terughoudendheid; een terughoudendheid die ik in dit type debat en in de toon waarop dat soms gevoerd wordt, eigenlijk liever ook niet zelf in acht neem, al is het maar omdat ik van een goed politiek debat houd en ervan houd mij daarin met stevigheid te kunnen verdedigen. Iets van die stevigheid en die ferme uitspraken die ik daar dan wel eens bij tentoonspreid, zal ik vanavond achterwege moeten laten. En, men kent mijn karakter: dat zal op sommige momenten wel enige moeite kosten. Voor de goede orde: het is een serieuze kwestie, met serieus geld, met een stevig juridisch geschil en het is goed dat wij daarover van mening verschillen.

In de kern gaat het in de optiek van het college, van mij, om het volgende vraagstuk. De provincie Utrecht heeft in 2010, toen het besluit genomen was om dit pand te verwerven en hier naartoe te vertrekken, het pand te koop gezet met alle politieke discussies die daarbij geweest zijn en heeft uiteindelijk een koopovereenkomst gesloten met de familie De Waal voor de aankoop van het oude Provinciehuis. Op het moment dat die boodschap kwam, was dat voor velen een prettige boodschap: het is goed dat wij met elkaar dat oude Provinciehuis hebben kunnen verkopen. Ik hoorde op een gegeven moment de fractie van de SP zeggen, dat wij dat wel heel graag wilden. Ik neem aan dat als wij het oude Provinciehuis nooit verkocht hadden, wij daarover heel andere type discussies hadden gevoerd. Het was de grote wens van Provinciale Staten, in de volle breedte, dat wij natuurlijk niet met een leegstaand oud Provinciehuis zouden zitten. Het was ons aller belang dat Provinciehuis te verkopen.

Over dat Provinciehuis hebben wij in de afgelopen maanden gaandeweg meer discussie gekregen met de koper. Ik heb getracht de Staten op verschillende momenten naar eer en geweten en zo volledig mogelijk inzage te geven in het geschil en de discussie die wij met de koper hadden. Een geschil dat eigenlijk op alle momenten draaide om de vraag: hoe zit het met het aanwezige asbest, hoe zit het met de aanwezige asbestbesmettingen en hoe gaan wij die weghalen? Daarover zijn twee afspraken gemaakt. Een zogenaamde vaststellingsovereenkomst, dus na de koopovereenkomst, en een zogenaamd aanvullend afsprakenkader. In dat nader afsprakenkader en in die vaststellingsovereenkomst hebben wij afgesproken – daaraan is door een aantal fracties gerefereerd – dat wij de besmettingen in het gebouw zouden opruimen. Wij hebben met elkaar de afgelopen maanden – ook dat heb ik met enige regelmaat verteld aan de Staten – ons uiterste best gedaan om binnen de geldende wet- en regelgeving met bedrijven die daarvoor gecertificeerd en geschikt zijn, dat werk op een goede manier te doen. Het is volstrekt helder dat wij na 1 november daarover met elkaar een verschil van mening hebben. Velen vragen wat dat dat precies betekent. Ik denk dat het volstrekt helder is dat wij, ook ik als gedeputeerde, op 1 november, met de rapporten die wij daarover hadden, uit mochten gaan van:

- een gecertificeerd bedrijf: Horyon;
- een bureau dat daarvoor voldoende certificaten heeft – Sanitas – dat kijkt of het goed gedaan is;
- een second opinion: van TNO;
- meekijken van de Arbeidsinspectie en van de gemeente Utrecht.

Allen zeiden, en ik kom daarop straks nog terug in een redenering die is neergelegd door de fractie van de PVV: u heeft dat conform de wet- en regelgeving gedaan. Op 1 november is daarom het contract – zeg maar: de leveringsafpraak – gemaakt om het oude Provinciehuis over te dragen aan de firma De Waal en de firma De Waal heeft dat gebouw overgenomen.

Na 1 november is daarover discussie ontstaan. Er zijn aanvullende besmettingen gevonden. Daarover is de discussie ontstaan. Wat doe je in zo'n situatie als overheid, als blijkt dat je daarover een verschil van mening krijgt? Dan hoor je twee dingen te doen. Bestond er in de leveringsafspraken een garantieregeling? Dat betekent in gewoon, niet-juridisch Nederlands: als er na 1 november in het pand

asbestbesmettingen aangetroffen worden, waarvan volstrekt helder is dat het een verantwoordelijkheid is van de provincie Utrecht, dat wij het misschien op een enkele plek niet goed gedaan zouden kunnen hebben, dan hadden wij die gewoon moeten opruimen. Dat is de afspraak die wij met elkaar in de leveringsovereenkomst hebben gemaakt. Daaraan zouden en zullen wij ons in alle omstandigheden houden. Het vervelende en complexe ervan is dat de koper al vanaf de eerste dag, toen wij over die materie spraken, zei: "Wij zullen dat in een juridisch geschil – het kort geding kwam binnen op het moment dat wij daarover in gesprek waren – uitlechten en het boetebeding invoeren. Dan gaat het echt over het belang van de provincie Utrecht, want dan zijn er twee dingen aan de orde:

- je doet je werk conform wet- en regelgeving en je doet het nétjes, want je bent een overheid;
- het gaat ook over ons aller geld en dan zorg je ervoor dat je de belangen op een goede manier behartigt en dan moet je dat dus, helaas, juridisch met elkaar uitdiscussiëren.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Laten wij gewoon vaststellen dat op 1 november de rapporten, de vrijgaverapporten, er niet waren. De gedeputeerde zegt, dat als er nog wat asbestbesmetting zou zijn na de opleverdatum, wij dat als nog zouden verhelpen. De gedeputeerde is echter tientallen keren gewaarschuwd door verschillende mensen dat het niet goed ging, dat de rapporten onjuist werden opgesteld, dat er geen goed werk werd geleverd. Ik lees voor uit een e-mail van een van uw mensen, en ik noem geen naam: "Met enige schaamte heb ik de door jou toegezonden correspondentie gelezen". Dat schrijft een ambtenaar van de provincie. "Ik vind het echt heel vervelend dat het zo loopt, of eigenlijk dus niet loopt." Dat was niet een dag voor de oplevering, zeg ik tegen de heer Krol, dat was al in augustus. Zo zijn er tientallen waarschuwingen geweest die de gedeputeerde alle in de wind heeft geslagen.

Ik wil nog even teruggaan, want de gedeputeerde slaat de belangrijkste fase over. De belangrijkste fase is dat de gedeputeerde een bestek heeft laten opmaken, een plan van aanpak heeft laten opmaken, op basis van de vaststellingsovereenkomst, en die heeft hij in de prullenbak gegooid. Hij heeft gezegd: dat is mij te duur.

Hij schrijft aan Vlasman

De VOORZITTER: Wilt u een vraag stellen? Interruptions duren kort, meestal.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik stond hier al een tijdje en er zijn een heleboel onderwerpen gepasseerd.

De VOORZITTER: De gedeputeerde was bezig met zijn beantwoording. Graag een korte interruptie.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Op 1 juni schrijft de provincie aan Vlasman, dat de aanbesteding is stopgezet, want er is niet genoeg geld voor een aanbesteding; de manier waarop het goed zou worden uitgevoerd. De gedeputeerde schrijft: "De uitgebrachte offertes zijn hoger dan het bedrag dat de provincie beschikbaar heeft gesteld voor de uitvoering van de opdracht." Mijn vraag aan de heer Krol is: welke bedrag heeft het college – dat kan de gedeputeerde niet alleen bepalen – beschikbaar gesteld voor de asbestsanering?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik was met de algemene lijn van mijn betoog bezig. De fractie van de PVV heeft daar ook vragen over gesteld in haar deel van het betoog. Ik kom daarop uiteraard terug. Ik wijs evenwel toch even naar de licht insinuerende woorden die de heer Dercksen gebruikt over de mailwisselingen en TNO-rapporten waaruit hij citeert. Hij doet dat nogal ad random. Voor de goede orde: TNO heeft voortdurend meegekeken naar de sanering. Dan moet men zich even het volgende voorstellen. Er is een asbestsaneerder, Horyon, er is een onafhankelijk laboratorium, Sanitas, en TNO kijkt mee. Op het moment dat TNO gedurende die asbestsanering zegt dat er iets ontbreekt of dat men iets mist, dan schrijft TNO – de heer Dercksen citeert uit een TNO-rapport van 3 oktober –, dat daar nog even iets aan zou moeten gebeuren of dat wij daar nog even naar zouden moeten kijken. Dat suggereert vervolgens, schrijft TNO in datzelfde rapport van 3 oktober, waaruit de heer Dercksen citeert: "die werkzaamheden waarnaar wij gewezen hebben en waarvan wij vinden dat die moeten zijn gebeurd, zijn feitelijk ook correct uitgevoerd". Die passage uit het TNO-rapport van 3 oktober heeft de heer Dercksen even weggelaten toen hij net dat citaat uitsprak.

Daarmee weerspreek ik, en laat dat volstrekt helder zijn, ook de mailwisseling waaruit de heer Dercksen citeert. Er zijn 600 mailwisselingen over dit onderwerp die je kunt terugvinden. Daaruit heeft de heer Dercksen vrijelijk geciteerd. In de mailwisseling waaruit hij citeert, gaat het over wanneer bepaalde rapporten beschikbaar waren. Het mailtje waaruit hij citeert, gaat erover dat een rapport inderdaad later beschikbaar was dan eerder was afgesproken. Dat zegt daarmee niets – de heer Dercksen suggereert dat wel – over het geleverde werk, over de kwaliteit van het werk en over de sanering zoals die heeft plaatsgevonden. Het zegt iets over de levering van een rapport die eerder was afgesproken. Dat is de mail waaruit de heer Dercksen citeert. Het is zijn volste recht op die manier het debat te voeren, maar in mijn algemene betoog, waarmee ik net was begonnen, heb ik gezegd: Er is maar één echte vraag." Wij hebben een oud pand verkocht. Wij hebben dat verkocht met instemming van Provinciale Staten. Wij hebben een discussie over de sanering van asbest. Daarover heb ik de Staten meermalen, uitgebreid, ook financieel, bijgepraat. Vervolgens doet de rechter in kort geding in twee weken uitspraak over dat geschil. In de uitspraak van de rechter zegt de rechter zelf: "Ik leg een heleboel feiten aan de kant, ik passeer een aantal onderzoeksgegevens, ik passeer een aantal zaken en ik leg een heel zware uitspraak op." Dat is een heel zware uitspraak, waarover in dit land gelukkig ook nog altijd discussie mogelijk is. Om die reden hebben wij met elkaar afgesproken dat wij op een aantal elementen van die uitspraak de discussie nog zullen voeren, onder andere over een aantal elementen in het vonnis over die boete. Een enkeling heeft vanavond al een rekensommetje gemaakt: als wij nog tien jaar doorgaan en met zijn allen die boete moeten betalen, dan gaat er wel heel veel geld in om. Uiteraard is dat juist, maar voor de goede orde: dat is de reden dat er volgende week vrijdag al een executiegeschil plaatsvindt, waarbij wij de rechter opnieuw zullen vragen of de toepassing van de boete, zoals die nu benoemd is, op dit moment wel correct is – dat is de eerste vraag juridisch – en of die op deze manier mag worden toegepast. En ja, asbestsaneringen – dat hoeft ik de heer Dercksen toch niet te vertellen – met geschillen, waarbij je het met elkaar oneens bent over de mate van sanering of die ordentelijk heeft plaatsgevonden, waar het is aangetroffen, is een uiterst

complexe materie; complexer dan wij met zijn allen bij elkaar kunnen bedenken. Daarom kun je maar twee dingen doen. Je kunt dat doen met legitieme bedrijven die daarvoor alle benodigde papieren hebben en daarvoor ook hun handtekening willen zetten. Als je daarover met elkaar nog een dispuut hebt – dat komt in de asbestwereld veel voor – dan ga je in Nederland naar de rechter en dan vecht je dat asbestdiscussiepunt niet in kort geding ten finale uit, maar dan eindig je bijna in alle omstandigheden in een bodemprocedure, omdat dat zeer gedetailleerd, met het horen van getuige-deskundigen et cetera, allemaal noodzakelijk is om tot het werkelijk uitzoeken van het conflict te komen. Nogmaals, het college en deze gedeputeerde zoeken dat conflict niet. Daarmee is niemand gebaat. Het gaat echter om dusdanig grote aantallen geld – geld van de inwoners van Utrecht – dat wij met zijn allen verplicht zijn het maximale te doen. Nogmaals, dat is in het belang van de inwoners van Utrecht.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat was een heleboel tekst. Laat ik in elk geval dit zeggen. Over wat de gedeputeerde zegt, dat adviezen van TNO zouden zijn opgevolgd, heb ik informatie dat dat niet zo is. Daarnaast heeft de gedeputeerde het over gecertificeerde bedrijven en dat het allemaal netjes is en weet ik wat allemaal. De gedeputeerde heeft dat gecertificeerde bedrijf echter een heel andere opdracht gegeven.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb gezegd dat ik daar zo nog op terugkom.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dan gaat de gedeputeerde ook zeggen welk bedrag de provincie over had voor de asbestsanering?

De VOORZITTER: Ik stel voor dat die vragen even bewaard worden. Als de gedeputeerde er straks niet op terugkomt, kunt u de vragen opnieuw stellen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde spreekt over wet- en regelgeving; de provincie heeft zich gehouden aan wet- en regelgeving. Alle instanties die hij opsomt, hebben bevestigd dat de provincie zich houdt aan wet- en regelgeving. De provincie moet zich echter niet alleen aan wet- en regelgeving houden, maar ook aan afspraken. Zo werkt dat in Nederland, want

anders zouden er helemaal geen particuliere overeenkomsten meer nodig zijn. Dan hoeft je simpel naar de wet te verwijzen. De gedeputeerde heeft die vaststellingsovereenkomst voor zijn rekening genomen. Daarin staat: geen besmette asbestbronnen. Die verantwoordelijkheid en de bewijslast liggen bij hem.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er staat 'asbestbesmettingen' en niet 'asbestbronnen'. Het luistert nauw dat de heer Meijer correct citeert.

Hij heeft gelijk: wij zijn niet alleen verplicht ons te houden aan wet- en regelgeving in de publiekrechtelijke zin van het woord, wij zijn ook gehouden aan de privaatrechtelijke afspraken die wij met elkaar gemaakt hebben. Het is ook onze opvatting dat de provincie Utrecht zich aan die privaatrechtelijke afspraken heeft gehouden. Dat moeten wij ook. Wanneer wij daarover een geschil hebben in civiele zin, hebben wij daarvoor in Nederland een systeem, waarbij wij dat geschil aan de rechter voorleggen en de rechter oordeelt of wij ons wel of niet aan de overeenkomst hebben gehouden. De algemene opmerking van de heer Meijer, dat wij ons moeten houden zowel aan wet- en regelgeving als aan de afspraken die wij maken, is correct.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dat betekent dus ook dat al die verwijzingen naar wet- en regelgeving alleen niet toereikend zijn. De vraag is in welke mate de afspraak is nagekomen. Als je zelf afsprekt dat je zorgt dat het gebouw zonder besmette asbestdelen – ik mag het woord bronnen niet gebruiken – wordt opgeleverd, dan betekent het dat de bewijslast bij de provincie ligt om ervoor te zorgen dat er nergens meer één vierkante centimeter is die daarvoor kan doorgaan. Met andere woorden: de delen die worden aangemerkt als zogenaamd asbestveilig kunnen heel goed besmette asbestdelen bevatten. Dit is dus een overeenkomst die je nooit had kunnen hard maken. De gedeputeerde kan dat namelijk niet garanderen. Dat blijkt ook uit alle rapporten die hier liggen. Iedereen beperkt zich tot een deel en niemand tot het geheel, omdat dat niet kan. De gedeputeerde was verantwoordelijk voor die ruimte.

De VOORZITTER: Uw punt is duidelijk.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het college is van mening dat het wel kan voldoen aan de afspraken, zowel de vaststellings-overeenkomst als het nadere afsprakenkader. Sterker nog: het college is van mening dat het aan die afspraken heeft voldaan. Het geschil ligt erin, dat de tegenpartij vindt dat dat niet zo is.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik verwacht dat de gedeputeerde met verdergaande argumentatie komt. Dit is tamelijk magertjes.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Even een vraag – dat is lastig, omdat wij niet weten wat er nog komt – in reactie op wat er net verteld wordt. De rechter heeft in kort geding een aantal dingen naast zich neergelegd, zegt de gedeputeerde. Wat hij niet naast zich neergelegd heeft, is het rapport van 19 november, waaruit blijkt dat er besmetting aanwezig is in het gebouw. Sterker nog, dat heeft de gedeputeerde niet betwist. De vraag is hoe zich dat verhoudt tot de eerdere opmerking van de gedeputeerde dat hij op 1 november besmettingsvrij heeft opgeleverd.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dit is een relatief spannend punt, maar ik zal proberen daar toch naar eer en geweten antwoord op te geven. Wij zijn van mening, op grond van alle certificaten van alle bedrijven en controlerende instanties, inclusief de gemeente en de Arbeidsinspectie enzovoort en de genoemde bedrijven, dat wij het gebouw volgens de overeenkomst hebben opgeleverd. Daarom is er ook op 1 november opgeleverd. Er is ons op 19 november een 'rapportage' gestuurd – het is vooral een aantal foto's –, waarbij de koper aangeeft dat er nog besmetting in het pand aanwezig is. De Staten hebben natuurlijk wel het vonnis gelezen, maar zij hebben uiteraard niet gelezen – dat is ook lastig; dat besef ik – hoe dat ter zitting aan de orde is geweest. Wij hebben natuurlijk een aantal van deze opmerkingen wel betwist, zoals die op 19 november BME zijn geconstateerd. Laat ik het nog iets scherper zeggen. In het vonnis staat: "De provincie heeft dat niet betwist". Wij hebben in juridische zin dat rapport en de conclusies uit dat rapport wel betwist.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Nog even in alle scherpste: de gedeputeerde zegt

dat de rechter voor wat betreft dit onderdeel onterecht wijst.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, de heer De Kruijf mag mij geen woorden in de mond leggen. Ik ga dat ook niet zeggen. Wij hebben ter zitting de feiten, zoals die voorgelegd zijn door de tegenpartij, als het gaat over het rapport van 19 november, betwist. Dat is de aard van het conflict. Waar gaat dat betwisten dan met name over? Je kunt best aangeven dat er besmetting is opgetreden en je kunt best aangeven dat er besmetting gevonden is. De vraag is echter of dat besmettingen zijn – die vraag is hier eerder in de discussie geweest – die het gevolg zijn van onzorgvuldig saneren van de provinciale overheid. Dat is mogelijkheid één: de bedrijven die voor de overheid werken. Twee: zijn het besmettingen die het gevolg zijn van andere werkzaamheden, die in het gebouw hebben plaatsgevonden? Drie: het zou ook nog kunnen dat een aantal besmettingen – dat is ook concreet het geval – het werk is van zogenaamd destructief onderzoek: type B-bewegingen die hebben plaatsgevonden. Het gaat met name om de computerruimte in D, waar dat heeft plaatsgevonden. Dus wij hebben gezegd: het kan best zijn dat er op 19 november op een aantal plekken asbestbesmettingen zijn aangetroffen, maar de discussie of dat asbestbesmettingen zijn die door nalatig of niet volledig saneren van de provincie Utrecht zijn veroorzaakt, is door ons zeker betwist.

Voor de goede orde, en dan kies ik mijn eigen woorden; de Staten snappen waarom ik dat doe, mag ik aannemen. Als wij niet van mening waren dat wij op zijn minst een aantal stevige aanknopingspunten hebben dat de rechter op dat punt een aantal dingen niet goed gedaan heeft – wij hebben vandaag in onze dagvaarding 'juridische misslag' daarvoor gebruikt – en als wij niet vrij zeker zouden weten dat daar onzorgvuldigheden in zaten, dan zouden wij ook dat zogenaamde executiegeding volgende week niet hebben opgestart.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Los van wat juridisch wel of niet meer aanvechtbaar is, zegt de gedeputeerde eigenlijk dat hetgeen in de tekst van het vonnis staat, feitelijk onjuist is. Dat vind ik nogal een stevige uitspraak.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voor-

zitter! Die woorden heb ik niet gebruikt. Ik heb gezegd, en ik herhaal het nog een keer, dat wij de woorden in het vonnis dat wij de besmettingen niet betwist hebben, hebben tegengesproken omdat wij dat ter zitting wel betwist hebben. Voor de feiten het volgende – misschien is dat goed om te zeggen, want anders gaat het een heen en weer gepraat worden: dat wij dat betwist hebben wordt ook door de hier aanwezige advocaat die dat ter zitting gedaan heeft op dit moment non-verbaal bevestigd.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Een verhelderende vraag: in de rapporten van TNO van 30 oktober wordt een aantal besmettingen geconstateerd. Er staat een aantal kruisjes, amosiet, enzovoort. Uiteindelijk is er van de toezichthouder op 9 november een vrijgaverapport gekomen, die daarin aangeeft, dat: "op grond van de ontvangen vrijgaverapporten en na controle van de firma Boot" – overigens hebben wij daarvan geen rapporten gezien, maar misschien behoren die in de opdracht van de toezichthouder en zijn ze daar te vinden – "concluderen wij dat de bouwdeelen E tot en met J van het pand op de juiste wijze zijn gesaneerd. Uit de rapporten blijkt dat niet alle asbest is verwijderd. U bent verplicht aan de gebruikers kenbaar te maken waar het asbest zich bevindt en dat hieraan geen werkzaamheden mogen worden verricht." Heeft de gedeputeerde dat schriftelijk aan de gebruiker doen toekomen? Dat is volgens mij van belang voor de werkzaamheden die erna hebben plaatsgevonden en of dat wel of niet voor de verantwoordelijkheid van de koper is of dat het voor onze verantwoordelijkheid is.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, dat hebben wij gedaan. Voor de goede orde: in een pand uit deze periode, waarin asbest aanwezig is, zal altijd enige vorm van asbest aanwezig blijven. Voor die plekken waar dat bekend en aantoonbaar was, zijn wij inderdaad verplicht dat te melden. Ik geef aan dat wij dat ook gedaan hebben. Ik neem aan dat dit schriftelijk is gedaan. Ik kijk nog even of dat inderdaad schriftelijk is gedaan. Ja, dat is schriftelijk gedaan.

Ik merk aan de interrupties dat sommige vragen die in eerder instantie al door partijen gesteld zijn, nu weer terugkomen. Ik denk dat het goed is de beantwoording van die vragen nu maar ter hand

te nemen, waarbij ik overigens iets meer tijd zal nemen. Dat lijkt mij ook correct voor de vragen die door de fractie van de PvdA vooraf schriftelijk zijn ingediend. Als je vragen van tevoren indient, dan heb je ook recht op een fatsoenlijk antwoord. Dat geldt natuurlijk ook voor de vragen die mondeling gesteld zijn, maar ik heb over de vragen van de fractie van de PvdA iets langer kunnen nadenken.

De fractie van de SP ging, naast de dingen die in de interrupties al aan de orde waren geweest, nog specifiek in op de positie van de medewerkers. Dat is ook terecht. In alle eerdere debatten hebben wij met name over de positie van de medewerkers van de provincie gesproken en hun eventuele gezondheidsrisico's. Ik besef dat een aantal van die onderwerpen de portefeuille van collega Van Lunteren betreft. Waar ik op het onderdeel van de gezondheid omissies pleeg, zal hij dat corrigeren. Wij hebben de afgelopen periode intensief en frequent contact gehad met onze medewerkers – rechtstreeks, via de mail en via hun afdelingshoofden –, met de mogelijkheid om vragen te beantwoorden. Wij hebben dat ook intensief gedaan met de ondernemingsraad. Alles naar aanleiding van het DCMR-rapport I en het DCMR-rapport II dat in tweede instantie is geschreven. Daarover gingen ook de vragen van de fractie van de ChristenUnie. Het is evident dat als het gaat over medewerkers en oud-medewerkers van de provincie Utrecht, wij daar op een fatsoenlijke manier mee moeten omgaan. Het college is echter wel van opvatting dat de discussies over de asbestsituatie in het verleden, de gezondheidsrisico's voor mensen en hoe wij met beide DCMR-rapporten zijn omgegaan, zeer uitgebreid aan de orde zijn geweest in het debat van, ik meen juli, en dat daarover – ik herinner mij enige moties daarover – politieke verantwoording is afgelegd. De Staten kunnen erop vertrouwen dat wij in voortdurend contact blijven met onze medewerkers over de gezondheidssituatie en gezondheidsrisico's. Er zijn ons – dat heb ik nagevraagd – op dit moment geen meldingen bekend dat die zich zouden voordoen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat er niet om of het college en de gedeputeerde nu alles doen wat in hun vermogen ligt om de zaak in zo goed mogelijke banen te leiden. Ik zou bijna zeggen: "Het is ze geraden ook." Dat is echter de

kwestie niet. Wij hebben de afgelopen maanden een aantal zaken met elkaar vastgesteld. De DCMR heeft in het rapport gezet dat een hele hoop materiaal over die risico-inventarisatie en –evaluatie gewoon niet te vinden is; het is weg. Er schijnt ook een asbestprotocol geweest te zijn van begin jaren negentig; ook weg, niet bewaard, problematisch. Gedeputeerde Van Lunteren heeft daarover overigens enige opmerkingen gemaakt. Hij heeft zich dat aangetrokken. Dat neemt echter niet weg dat de verantwoordelijkheid moet liggen waar die hoort te liggen. In 2004/2005 heeft de Arbodienst van de KLM hier een risico-inventarisatie en –evaluatie proberen op te starten. Daarin is het onderwerp asbest genoemd met een N: Niet van toepassing. Daarover wil ik de opvatting van de gedeputeerde hebben. Als daar toen wel serieus naar geïnformeerd was en als dat opgepakt was, dan hadden wij hier nu waarschijnlijk op deze manier niet gestaan. Dat is zijn verantwoordelijkheid.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Voor de goede orde: die vraag heeft de fractie van de SP deze zomer ook gesteld en die is door collega Van Lunteren, volgens mij, naar volle tevredenheid beantwoord. Hij zal de vraag echter nog een keer beantwoorden, zoals hij dat voor de zomer ook gedaan heeft.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dan wacht ik de reactie van de andere gedeputeerde af.

De VOORZITTER: U bent natuurlijk vrij om te interrumperen, maar ik zou toch willen vragen, vanwege de complexiteit van het debat, te wachten tot de tweede termijn, tenzij u niet anders kunt.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dan ga ik naar de eerste vragen van de fractie van de PvdA, die nog los van de schriftelijke vragen zijn ingediend. Dat ging met name over de motie die voorbereid is over een statenonderzoek. Het college kan zich heel goed voorstellen, dat als wij met elkaar het juridische traject hebben afgerond, het zinnig, nodig en verstandig zou kunnen zijn een dergelijk statenonderzoek te doen. Ik kan mij die opmerking van de fractie van de PvdA dus wel voorstellen. Daarvoor geldt een beetje hetzelfde als voor de discussie die wij over het debat van vandaag gehad hebben. Lopende het dispuut – laat ik

het maar zo formuleren – zitten er natuurlijk allerlei beperkingen aan het voeren van een dergelijk onderzoek, waarvan ik mij afvraag of je dat op dit moment zou moeten doen. Nogmaals, een onderzoek lijkt mij verstandig op het moment dat wij in een latere fase van het geschil zitten, zodat je dat ook op een ordentelijke manier zou kunnen doen.

Dan de schriftelijke vragen die zijn ingediend. Ik hoop dat ik de vragen niet helemaal hoeft voor te lezen, want de Staten hebben de vragen per mail gekregen.

De eerste vraag van de PvdA was: "Uit het vonnis van de rechtbank blijkt ... nog besmetting aanwezig was." Daarop heb ik volgens mij antwoord gegeven. In mijn antwoord staat – en dat heb ik net al aangegeven – dat het een misvatting is dat het rapport van 19 november niet door ons is betwist in het kort geding van 27 november. Wij zijn nog steeds van mening dat de sanering conform wet- en regelgeving is uitgevoerd.

Dan de tweede vraag. Ik zal in mijn beantwoording wat terughoudend zijn, zoals wij hebben afgesproken. Gedeputeerde Staten hebben aangegeven hoger beroep in te stellen en een bodemprocedure te starten. Dat kan ik uitbreiden met het feit dat wij een zogenaamd executiegeschil voeren. Dat gebeurt in de vorm van een kort geding, dat volgende week vrijdag reeds dient. Dan kan er direct uitspraak gedaan worden als het heel duidelijk is. Als het iets meer studie vraagt, dan zal het nog een of twee weken duren. Het betekent in elk geval dat wij het executiegeschil op heel korte termijn hebben en het hoger beroep met een zogenaamd 'turbospoedverzoek'. Dat betekent dat het relatief snel kan. Door het Hof moet echter wel worden toegewezen dat men bereid is die spoedprocedure of die 'turbospoedprocedure' te voeren.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De achterliggende vraag hierbij is natuurlijk: waar hebben wij het eigenlijk over, wat is de omvang van de schade, van de ellende die wij op dit moment ondergaan? Ik wens de gedeputeerde natuurlijk alle sterkte en succes bij de procedures. Als het nog zo'n drie, vier maanden gaat duren, dan kan hij er nu misschien nog niks over zeggen, maar dat kan hij nú misschien wel. Het betekent namelijk nogal wat voor de omvang van de schade die wij als provincie oplopen. Vandaar de vraag: waar hebben wij

het eigenlijk over? Dan weten wij ook precies waar wij over praten.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Twee dingen. Het executiegeschil dient met name om aan te geven dat wij het in juridische zin oneens zijn met de boete. In die zin is speculeren of de boete wel of niet blijft bestaan ten tijde van het hoge beroep juridisch op zijn minst riskant. Als ik de dagvaarding nog eens goed bestudeer, dan ga ik daar niet van uit; dat is ook het lastige van dit debat: wij speculeren op verdere stappen in de juridische procedure. De heer De Kruijf heeft natuurlijk gelijk: als alles fout afloopt, tot en met een bodemprocedure, dan heb je het over veel tijd en over veel geld. Er hoeft geen enkel misverstand over te bestaan dat dat voor het college een zware gang en een zware zaak is. En dat is het ook voor de Staten. Dat beeld besef ik. Het is echter ook volstrekt helder, dat wij van mening zijn dat er juridisch – en dan zeg ik het ietwat voorzichtig – wel wat op af te dingen valt, nogmaals, omdat wij gedaan hebben wat afgesproken was, in zowel de koopovereenkomst, in de vaststellingsovereenkomst als in de nadere afspraken. Al zou er in de uitvoerings sfeer – en dat is cruciaal – een punt zijn waarvan de koper zegt dat hij in een ruimte toch een asbestbesmetting tegenkomt en dat hij echt aannemelijk kan maken dat wij dat niet goed gedaan hebben, dan hadden wij met elkaar gewoon een garantieafsprake om dat in orde te maken. Dat is ook niet het grote punt, want dat hebben wij al afgesproken: dat is gewoon een bestaande afspraak in de leveringsovereenkomst. Het grote punt is dat het voor de provincie Utrecht vanuit het belang van haar inwoners onverteerbaar is dat er een boete met een dergelijke omvang blijft bestaan na 1 november. Op die boete kom ik nog wel even terug, want dat is een wederzijdse afspraak die in het kader van de koopovereenkomst is gemaakt. Prima. De rechter heeft er echter voor gekozen in kort geding die boete ook na 1 november van toepassing te laten zijn. Dat is in onze optiek op zijn minst discutabel. Nogmaals: daarover gaat het geschil. De heer De Kruijf vraagt hoe lang alles nog duurt en wat het ons gaat kosten. Die vragen kan ik alleen maar achteraf beantwoorden. Dat is heel vervelend. Wij zullen daarvoor de juridische gang moeten maken om die vragen definitief te kunnen beantwoorden. De Staten weten ongetwijfeld dat wij als college er in elk geval alles

aan doen: wij doen het netjes, zoals van een overheid verwacht mag worden, en als wij dingen niet goed doen, dan ruimen wij ze op, zoals ook van een overheid verwacht mag worden. Als er echter een dispuut ontstaat waar je met elkaar echt niet uitkomt, dan ga je in Nederland naar de rechter en dan vraag je de rechter om daarover een oordeel uit te spreken, omdat het over dit type bedragen gaat. Dat hebben wij dus ook gedaan.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vraag heeft een link naar de volgende vraag; die vraag is een beetje van dezelfde aard. Wij zoeken een beetje naar de omvang van het probleem, waarmee wij te maken krijgen. De volgende vraag is: kunt u inschatten welke extra kosten wij nog gaan maken? Heeft dat dezelfde achtergrond. Kan de gedeputeerde daarover op dit moment iets zeggen? Uiteraard geeft het college nu opdrachten aan aannemers en gaan er bepaalde bedrijven aan het werk. Daarover kan de gedeputeerde wel iets zeggen, is het vandaag niet, dan op korte termijn. Ik zoek dus naar de omvang van het probleem.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat snap ik, maar speculeren over de omvang van het probleem, is ook speculeren over de discussie over de boete. Nogmaals, dat is echt onderdeel van het juridisch geschil dat wij voeren. Ik denk dat wij met elkaar eerst die juridische gang moeten maken.

Ik kan nog wel iets zeggen over het uitvoering geven aan het vonnis. Het vonnis zegt twee dingen. Enerzijds is er natuurlijk die boete. Anderzijds vraagt de kort gedingrechter ons een aantal dingen te doen, waaronder nog weer het maken van een inventarisatie. Er is nog wel enige discussie – en dan zeg ik het ook weer algemeen – over wat ons daarbij gevraagd wordt als het gaat over wet- en regelgeving. Ook daarover zullen wij in het executiegeschil de discussie voeren. De door de rechter aan ons gevraagde inventarisatie moet binnen zeven dagen gebeuren, zoals is aangegeven. Wij zullen die inventarisatie gewoon binnen zeven dagen doen. Dan weten wij zo ongeveer waar wij het met elkaar over hebben. Ik zeg er wel bij dat het niet eenvoudig is om daarover met elkaar op een goede manier afspraken te maken, maar nogmaals, wij doen gewoon wat op dat punt in het vonnis van ons gevraagd wordt.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb zojuist betoogd dat BME Asbestconsult een schatting heeft gemaakt, zowel van de kosten als van de doorloop van het proces. Onderschrijft de gedeputeerde die schatting? Dan kunnen wij nu zelf uitrekenen, mocht dit vonnis in stand blijven, wat het ons gaat kosten.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, die onderschrijf ik niet.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Heeft de gedeputeerde een alternatief aangeboden? Gaat hij die aan de Staten aanbieden? Werkt hij daaraan?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, het lijkt mij volstrekt helder dat ik daarop op dit moment geen antwoord geef. Eerlijk gezegd, verbaast mij deze vraagstelling.

Dan kom ik nog even terug op de vragen van de fractie van de PvdA. Ik denk dat ik vraag 2 voldoende beantwoord heb. Bij vraag 3 vraagt de fractie van de PvdA naar de tijd. Ik denk dat ik over de tijd, zij het met alle beperkingen, al zoveel mogelijk heb duidelijk gemaakt.

Dan "In combinatie met de vorige vraag, wat is het totaalbedrag dat is uitgegeven?" Wij hebben de Staten daarover schriftelijk gedurende het proces geïnformeerd. Die gegevens zijn de Staten bekend, dus ik denk niet dat ik die gegevens hier hoeft te herhalen. Overigens, wat ik nog wel kan noemen, is dat wij tot nu toe € 2,5 miljoen, exclusief herstelwerkzaamheden, hebben uitgegeven. Een definitieve afrekening van wat wij tot nu toe gedaan hebben, moet nog gemaakt worden. Nogmaals, ik zal die gegevens, als wij de berekeningen compleet hebben, aan de Staten ter beschikking stellen.

Bij vraag 5 zegt de fractie van de PvdA dat het erop lijkt dat het college verrast is dat de boeteclausule nu toegepast wordt: is het college van GS zich bij het maken van de afspraken wellicht onvoldoende bewust geweest van de reikwijdte van vooral deze afspraak? Ik neem deze vraag nu mee en niet bij de beantwoording van de andere vragen van de andere fracties. Het was Gedeputeerde Staten voltrekt helder toen in december 2010 en januari 2011 het koopcontract getekend werd dat in het koopcontract het drie promille boetebeding stond.

Daar had de heer Dercksen een punt. Dat was door onze juristen gewoon voor iedereen aangegeven in een conceptkoopovereenkomst toen het gebouw te koop stond. Ik heb het vandaag nog een keer nagevraagd. Voor de goede orde: het is niet ongebruikelijk, dat je bij een koopovereenkomst een boetebeding kent op latere levering. Daarbij zijn er verschillende vormen; zo is er de tien procent die men kan tegenkomen als men huiseigenaar is. In dit geval gold er natuurlijk een wederkerig boetebeding van drie promille bij niet-tijdige levering. Dat gold zowel voor de koper als voor de verkoper. Als er om wat voor reden ook in de loop van het proces niet op tijd geleverd kon worden, dan was er die boete van drie promille. Die boete gold voor de koper als hij om een of andere reden te laat wilde afnemen; dat was voor de provincie Utrecht vervelend geweest. Die boete gold ook voor de verkoper; als wij om een of andere reden niet op tijd geleverd hadden, dan was er ook sprake van die drie promille. Wij wisten dat die drie promille er was. Dat was geen bijzondere afspraak. DTZ Zadelhoff begeleidt dit verkoopproces. Wij hebben het nog even nagevraagd: ook bij andere grote transacties is het niet ongebruikelijk dat een dergelijke afspraak wordt gemaakt. Het discussiepunt zit erin dat de provincie Utrecht van mening is dat zij op 1 november voldaan had aan de verplichtingen die zowel uit de koopovereenkomst, de vaststellingsovereenkomst als de nadere afspraken voortkwamen en dat het in die zin verbazend is – dat is de reden dat ik die woorden heb gebruikt – dat de rechter het boetebeding dat ging over niet-tijdige levering – dat was bekend bij de provincie en dat was gemaakt met wederzijdse afspraak – zonder al te veel discussie ook van toepassing verklaard heeft op een termijn vanaf 21 november. Niet op 1 november, maar op 21 november, de dag van het kort geding. De rechter heeft gezegd: jullie hadden met elkaar een afspraak gemaakt over niet-tijdige levering – die drie promille – en nu hebben jullie een geschil dat ik niet helemaal kan toetsen, maar ik verklaar wel dat die boete vanaf 21 november van toepassing is. Dat mag. Ik spreek geen oordeel uit over wat de rechter mag. De rechter mag dat allemaal uitspreken. Onze verbazing was erin gelegen dat wij vonden dat wij op 1 november onze werkzaamheden correct gedaan hadden. Er is ook afgenomen. Er is netjes betaald. In kort geding – en dat is juridisch opvallend – is die boete gesteld.

Op de televisie heeft men de afgelopen weken zien betogen dat hier elke dag een auto komt voorrijden om € 66.000 in ontvangst te nemen. De betaling is echter op dit moment nog niet aan de orde, mede in het kader van het executiegeschil. Het is weliswaar een uitspraak van de rechter, maar de betaling is nog niet aan de orde. Natuurlijk speelt het, natuurlijk is het spannend. Wij moeten er echter eerst met elkaar in de verdere juridische procedure nog naar kijken of dat op die manier doorgaat.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Nog een vraag op dit punt. De provincie heeft op 1 november geleverd. Wij hebben op 30 oktober een mail gekregen, waarin stond dat het gebouw nog niet vrijgegeven was door de toezichthouder, omdat er nog een aantal rapporten ontbrak. Op 7 november is er een nieuw rapport van TNO uitgekomen, waarin een aantal 'plusminnetjes' vermeld staat. Op 9 november is er dan uiteindelijk de brief van de toezichthouder. Is het dan niet onverstandig en/of onverantwoord te leveren alvorens dat vrijgaveonderzoek van de toezichthouder te hebben.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De discussie over de toezichthouder en de positie van de gemeente hierin is altijd ingewikkeld geweest. Je bent in het kader van asbestwet- en regelgeving en saneringsafspraken niet verplicht de gemeente de gebouwen te laten vrijgeven. Voor de helderheid: wij zijn verplicht om met gecertificeerde saneerders te werken. Wij zijn verplicht dat nog een keer te laten controleren. Wij zijn verplicht dat nóg een keer te laten controleren. Dat hebben wij op een heleboel momenten wel gedaan. De Arbeidsinspectie kijkt eigenlijk alleen maar naar omstandigheden en niet of wij ons werk goed doen. De Arbeidsinspectie kijkt gewoon of de mensen die aan het werk zijn, zowel van de provincie als later van firma De Waal, in veilige omstandigheden aan het werk zijn. Dat is de rol van de Arbeidsinspectie. De firma De Waal heeft gezegd: "Wij zouden het heel belangrijk vinden dat de gemeente vrijgeeft." Wij hebben gezegd, dat dat geen enkel bezwaar was. Op 30 oktober waren er TNO-rapportages, die niet over 30 oktober spreken, maar bijvoorbeeld over de perioden daarvoor. Stelt u zich voor. Er komt een saneerder, die maakt het schoon, vervolgens komt er een ander, een paar dagen later, om dat te

controleren en dan komt er soms nog een derde en die komt het ook nog eens controleren en dan gaat het, bijvoorbeeld in dit geval, naar de toezichthouder gemeente. Dat betekent dat die toezichthouder gemeente veel later dan het feitelijk schoon is, achteraf nog eens kijkt of het allemaal wel goed gebeurd is. Dat is precies de reden dat de Staten soms rapporten van 30 of 31 oktober aantreffen, waarin gesproken wordt over situaties die bijvoorbeeld twee, drie of vier weken daarvoor aan de orde zijn geweest. In die trapsraket – om het zo even te formuleren – vinden pas later vrijgaves plaats. Het vrijgaverapport van de gemeente van 9 november, heeft dus de levering niet in de weg gestaan, omdat alle benodigde wettelijke certificaten, de saneringen et cetera op 1 november hebben plaatsgevonden. Voor de goede orde: koper en verkoper hebben op 1 november bij de notaris gezeten en hebben opnieuw bevestigd – dat is voor de koper van belang geweest – dat mocht er ergens toch nog iets aan de hand zijn na 1 november, de garantiebepalingen gelden die wij met elkaar hebben afgesproken, namelijk dat wij dat dan netjes zullen opruimen. Dat staat ook in de leveringsovereenkomst. Natuurlijk was dat voor de koper een belangrijk argument om op 1 november wel de handtekening te zetten.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even terugkomen op het betalen van de boete. De gedeputeerde zegt dat het betalen voorlopig niet aan de orde is. Wij hebben een vonnis: direct opeisbare boete. Het vonnis is betekend. Als zoiets bij mij thuis komt en ik betaal de boete niet, dan duurt het niet al te lang en dan komt de deurwaarder. Kan de gedeputeerde nog even uitleggen hoe hij dat ziet in deze situatie?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! In de aard van het executiegeschil dat wij met elkaar hebben: wij hoeven op dit moment – dat is onze juridische opinie – niet te betalen. De boete is opgelegd, maar hoeft op dit moment nog niet betaald te worden, zo is de opvatting van de provincie Utrecht, zoals die onder andere in het executiegeschil dient.

Dan vraag 6: "Klopt het dat GS volkomen verrast werden door de negatieve uitspraak van de rechter?" Ja, eigenlijk verraste ons dat op één punt. Dat heb ik in eerdere getogen al aangegeven. Wij

zijn echt verrast dat de kort gedingrechter in een zo marginale toetsing – nogmaals, daar gaat het over bij een kort geding – dat boetebeding doorgetrokken heeft na de periode van 1 november. Wij hebben altijd op het standpunt gestaan dat als er besmettingen waren en als wij daarvoor onomstotelijk verantwoordelijk waren, wij dat gewoon in orde zouden maken, zoals van de overheid verwacht mag worden. Onze grootste verrassing en verbazing zit in het toekennen van de boete na 1 november. De Staten snappen wel dat dat het punt is, waarvan wij in juridische zin de komende tijd het zwaarste punt zullen maken.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De heer Krol is een optimistisch mens. Wij hebben eerder dit jaar een kort gedingprocedure aan zien komen. Die heeft de gedeputeerde weten te voorkomen. Daaraan voorafgaand was de gedeputeerde daarover ook redelijk optimistisch. Nu wij dit verloren hebben, was hij ook redelijk optimistisch. Dat is hij ook nu opnieuw in de bodemprocedure, executieprocedure, hoger-beroepprocedure. Ik ben een beetje bang dat hij door zijn optimisme wat vervalt in een vlucht vooruit, zou ik bijna willen zeggen. Daar zou ik toch voor willen waken.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is geen vraag, maar ik geef er toch maar een bespiegeling op. Ik heb niet aangegeven optimistisch te zijn. Ik heb dat in elk geval vanavond niet willen uitstralen. Ik denk alleen dat er wel een aantal elementen in het vonnis van de kort gedingrechter zit waarvan wij zeggen dat wij daarmee echt een punt hebben. Anders hoef je die stappen ook niet te zetten en dan zou het wonderlijk zijn dat wij hier een statendebat hebben. Ook dat is belastinggeld. Ook dat gaat over belangen van zowel koper als verkoper. Dat behoort je ordentelijk te doen. Er zitten echter elementen in dat vonnis die voor ons echt onbegrijpelijk, ook onbegrijpelijk in juridische zin, zijn. Ik waag mij uiteraard niet aan enige bespiegelingen, want een executie is weer een kort geding, dat gebeurt weer snel. Vervolgens is er een hoger beroep; dan wordt het al iets zorgvuldiger. Dit soort kwesties rondom asbestsaneringen en wie er verantwoordelijk is voor besmettingen en wie er verantwoordelijk is voor het opruimen, zijn, zoals ik al eerder heb gezegd, uitermate complex. Natuurlijk meen ik dat wij een serieuze casus heb-

ben, want anders moet je er niet aan beginnen. Ik kan echter op geen enkele wijze uitstralen dat ik denk dat het op een of andere manier wel goed komt. Ik richt mijn aandacht hier heel precies op de boetekant van de zaak – daarvan maken wij op dit moment het zwaarste punt – en niet zozeer op de andere feiten. Maar nogmaals, laat duidelijk zijn dat wij het moeten doen met het oordeel van de rechter, zowel in kort geding – dat oordeel ligt er; daar kunnen wij niks aan doen – als in alle uitspraken die er nog achteraan komen.

Ik ben van nature wel enigszins een optimistisch mens. Anders zou je van je lang zal ze leven dit werk nooit kunnen doen. Ik heb ook geleerd dat je over uitspraken van rechters niet te veel moet speculeren in het publiek debat. Dat heb ik vanavond dan ook expliciet niet gedaan. Ik zie de advocaat goedkeurend knikken.

Vraag 7. Dat is eigenlijk een uitspraak over de publiciteit. De term 'out of control' is hierbij zelfs genoemd in de vraag. Toen afgelopen vrijdag de uitspraak van de rechter kwam, kreeg ik een keurig verzoek van de regionale omroep of ik daarop zou willen reageren. Ik heb getracht, ondanks dat het allemaal juridisch gevoelig ligt, antwoord te geven dat wij verbaasd waren over de uitspraak, zoals ik ook vanavond heb toegelicht, en voorts dat wij van plan zijn daarop in kritische zin in vervolgsprocedures te acteren.

Vervolgens heb ik dat item een keer of drie, vier voorbij zien komen in wisselende samenstellingen, met wisselende optredens, van een optreden van mijzelf bij de opening van dit Provinciehuis en tot en met de discussie die wij hebben gehad in april over de vraag of het Provinciehuis wel of niet veilig was voor de medewerkers die er zaten. Ik heb ook een aantal statenleden daarin nog gezellig zien optreden met een meer of mindere mate van stijgende boosheid, verbazing of conclusies trekkend. De Staten wilden een debat. Ik vind het uitermate onzorgvuldig dat debat met de Staten al voor een deel in te zetten in de richting van de media. Ik heb daarin ook wel wat dingen voorbij zien komen die ik liever anders had gezien. Maar goed, wij leven in een vrij land en men mag zeggen wat men wil. Dat mogen de Staten ook. Ik heb ervoor gekozen het debat met de Staten niet via de media te voeren. Voorts is het zo in een complexe juridische procedure dat alles wat ik daarover zeg gevoelig is.

Dat zien wij vanavond ook weer: ik zit op sommige momenten ietwat voorzichtig te manoeuvreren. Dat is ook vandaag een beetje de balans: de Staten hebben behoefte aan beantwoording van hun vragen, en daar hebben zij ook recht op, en aan de andere kant vraagt het belang van de inwoners van Utrecht om enige terughoudendheid. Dat is de reden dat wij daarmee uitermate voorzichtig zijn geweest. Dat zullen wij, helaas voor de heren op de tribune, de komende weken voorzichtig moeten blijven doen, omdat de belangen van de inwoners van Utrecht er nu eenmaal om vragen dat wij er ordentelijk mee omgaan. Aangezien zij dit integraal opgenomen hebben, kunnen zij daar nog weken plezier van hebben. Of niet? Staat 'ie niet aan? Dat zou jammer zijn.

Ik denk dat ik de vragen van de fractie van de PvdA voldoende heb beantwoord. Nogmaals, het beeld dat daarbij opgeworpen wordt, is een beetje treurig. Misschien kan ik een kleine persoonlijke noot eraan toevoegen. Sommigen weten dat mijn oudste dochter een half jaar in de Verenigde Staten verblijft. Ik moet eerlijk opbiechten dat zij niet elke dag RTV Utrecht volgt, maar vanmorgen kwam er een whatsapp-berichtje uit Miami, waarin zij zei: "Papa, ik heb even naar RTV Utrecht gekeken en ik maak mij een beetje zorgen over jou. Ik wens je sterkte." Dat betekent twee dingen: RTV Utrecht heeft een breder bereik dan menigeeen denkt – dat is vreugde nummer één – en mijn dochter is bezorgd om haar vader en daar is deze vader dan weer blij mee.

Dan ga ik verder met de vragen die door andere fracties zijn gesteld.

De fractie van de PVV heeft zeer omvangrijke vragen gesteld. Een van de kernen van de discussies die de heer Dercksen neerlegt, is dat wij toen wij een geschil kregen over de aanwezige asbest in het Provinciehuis een offerte gevraagd hebben aan een aantal bedrijven. Die offertes hebben wij, laat ik het zo zeggen, op enig moment ter zijde gelegd, omdat er, zoals wij zelf hebben aangegeven, op zijn minst discussie ontstond of er sprake was van afspraken. Laat dat helder zijn: het ging niet alleen over het bedrag. De heer Dercksen suggereerde een beetje: er lag een heel hoge offerte en daar had het college even geen zin in. Nee, het was opvallend dat onze eigen inschatting was dat het erg hoge bedragen waren en dat het opvallend was dat de twee bedrij-

ven die op dat moment een offerte hadden ingediend, beide erg hoog uitkwamen en ook een beetje bij elkaar in de buurt. Laat er geen misverstand over bestaan: ik heb uitgebreid melding gedaan van het feit dat die offertes er lagen, dat wij daar twijfels bij hadden, dat wij vervolgens de procedure opnieuw gestart zijn. Van de bedragen die genoemd zijn, heb ik de Staten ook melding gedaan. De € 925.000 is ook daarbij genoemd.

Het is volstrekt helder en laat daarover geen misverstand bestaan dat als je een tweetal offertes hebt liggen waarover je op zijn minst twijfel kunt hebben, en je vraagt nieuwe offertes dat er dan sprake is van een andere vraag. Anders kun je niet opnieuw offertes vragen. Er is dus sprake van een andere vraag. Uiteindelijk waren al die offertes, zowel de offertes van de twee bedrijven, die het toen niet geworden zijn, als de offerte van het bedrijf dat het uiteindelijk wel geworden is, erop gericht datgene te doen wat nodig was om tot het schoonmaken van het gebouw te komen conform wet- en regelgeving. De inperking die de heer Dercksen met name bedoelt en waarover hij spreekt, is dat er in die offerte met € 925.000 een aantal stelposten stond – daar heeft hij op een gegeven moment wel een beetje mee gewiebel – en die wil ik toch maar even noemen. Wij hadden € 925.000 met een stelpost van € 250.000. Dat hebben wij gemeld. Vervolgens zijn er aanvullende afspraken met elkaar gemaakt. Toen zijn wij gedurende de sanering – dat is de kern van het betoog van de heer Dercksen en van mijn betoog – inderdaad aanvullende problemen tegengekomen. Daarover zijn zelfs aanvullende afspraken gemaakt. Dat is ook de aard van de vaststellingsovereenkomst en de aard van de nadere afspraken die gemaakt zijn. Dat betekent dat er inderdaad uiteindelijk meer bedragen bij gekomen zijn, conform alle bijlagen die erbij gezeten hebben. De heer Dercksen kwalificeerde dat als: onjuist en onvolledig en bestuurlijk falen en alles wat ik nog meer voorbij hoorde komen. Volstrekt helder is echter dat wij, ook per memo, opnieuw hebben aangegeven: ja, er zijn meer besmettingen, ja, daarvoor moeten wij aanvullend werk doen, ja, wij hebben aanvullende afspraken met de koper gemaakt en die kosten ons extra en dat levert een extra bedrag op. Die bedragen hebben wij correct gemeld.

Wat misschien wel essentieel is voor het betoog van de heer Dercksen, is dit. Hij gaf in zijn betoog aan dat als je nu maar gedaan had wat die twee

offertes toentertijd hadden aangeboden, dan hadden wij niet gestaan waar wij gestaan hadden. Mijn stelling is echter dat wij met de offerte die wij hadden, de tweede offerte, en alle werkzaamheden die wij gedaan hebben en alle checks die wij daarbij ingebouwd hebben, exact gedaan hebben wat wij hadden moeten doen in het kader van de vaststellingsovereenkomst en de nadere overeenkomsten. De heer Dercksen suggereert: als u nu maar gedaan had wat in het voorjaar geoffreerd was, dan hadden wij met elkaar daarover geen discussie gehad. Ik doe er een stelling tegenaan: op dit dossier, in dit gebouw, hadden wij met elke legitieme saneerder dezelfde discussies gehad die wij op dit moment ook hebben over de oplevering van het gebouw. Dan zouden wij er op dezelfde manier mee omgegaan zijn: garantie als wij het niet goed gedaan hebben, dan moet het alsnog en als er twijfel is over wie het gedaan heeft, dan hebben wij daar discussie over. Dan hadden wij op precies dezelfde wijze het juridische dispuut gehad dat wij op dit moment hebben.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Misschien moet de gedeputeerde zijn verhaal iets verder vertellen. Dan interrumppeer ik heel kort. Misschien kan hij even vertellen of er van de zijde van Horyon enige garantie is gegeven voor wat betreft de tijd van opleveren en hoe dat zat bij de aanbesteding, bij de partijen die hebben ingeschreven?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat zou ik zo op dit moment niet kunnen beantwoorden. Ik denk dat een deel van de risico's, als het gaat om het tijdstip van opleveren bij Horyon, bij de provincie Utrecht zijn gelegd en dat die bij de twee andere offertes nog bij de betreffende andere partij heeft gelegen en dat dit een wezenlijk verschil is tussen de twee offertes.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben de moeilijkste niet; laat ik de gedeputeerde helpen. Bij Horyon had de gedeputeerde geen enkele garantie afgesproken over tijdig opleveren.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat zeg ik toch.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Bij de aanbesteding moest er inderdaad van de zij-

de van de aannemer een garantie worden verstrekt. Sterker nog: als hij geen garantie zou verstrekken, zou hij niet in aanmerking komen voor de klus. De garantie die de aannemer zou moeten betalen per dag te laat opleveren na 1 november 2012, was: € 70.000 exclusief BTW. Dat betekent heel simpel dat de gedeputeerde al het risico bij een derde had kunnen leggen en niet daar waar wij nu met het risico van € 66.000 per dag bij de belastingbetaler zitten. De gedeputeerde heeft de verkeerde keuze gemaakt.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat dat onjuist is. Dat blijkt wel uit het feit dat wij op 1 november ook met Horyon gewoon geleverd hadden. Het dispuut dat wij ook met een andere asbestsaneerder gehad hadden, was precies hetzelfde geweest, want in dit gebouw vind je dan weer asbestbesmetting. Dan krijg je vervolgens de discussie wie daarvoor verantwoordelijk is, dan ga je naar de rechter en dan had de rechter op precies dezelfde wijze onze overeenkomst geïnterpreteerd en op precies dezelfde wijze de boete weer neergelegd. Dus het verschil dat de heer Dercksen nu suggereert is er niet.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het moet niet gekker worden. Het verschil is namelijk ook dat in het bestek en in het plan van aanpak precies staat hoe met besmettingen moet worden omgegaan, hoe opgeleverd moet worden, hoe rapporten aangeleverd moeten worden. Dat heb ik met Horyon niet gezien; dat heeft de gedeputeerde in elk geval niet aan ons gestuurd. Dat heeft de gedeputeerde met Horyon niet afgesproken. Het simpele feit blijft staan dat de rechter nu zegt dat de provincie € 66.000 per dag moet betalen. Als de gedeputeerde had gekozen voor een aannemer die zich verplicht aan het bestek te houden, dat de gedeputeerde had moeten opstellen, dan had de boete gelegen bij de aannemer. Sterker nog: dan had de provincie € 19.000 verdiend. De gedeputeerde kan nee schudden, maar dit zijn de feiten. Ik vermoed dat de gedeputeerde die feiten wel heeft.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Uiteraard hebben wij de feiten wel, maar de heer Dercksen interpreteert die verkeerd. Hij zegt, als wij later hadden geleverd, dan had de betreffende saneerder die boete betaald. De betreffende

saneerder was echter op precies hetzelfde moment gereed geweest en dan klopt de redenering niet. Beide saneerders waren op tijd of mogelijk op tijd gereed geweest. De boete loopt niet door. Dat is een juridische misvatting die de heer Dercksen heeft. De rechter heeft een oordeel uitgesproken – niet op 1 november – over het feit dat wij, in de ogen van de rechter, onze werkzaamheden niet volledig hebben gedaan. Hij heeft daarom zelf gezegd: ik leg daar 'een' boete op die ik overigens natuurlijk refereer aan de afspraken die jullie eerder gemaakt hadden. Dus de redenering van de heer Dercksen is onjuist. De redenering van de heer Dercksen was: als je nu maar een andere saneerder had gebruikt, die beloofd had het werk op 1 november gereed te hebben en als hij op 1 november niet met het werk gereed was geweest, dan had hij die boete betaald. Hij was dan echter ongetwijfeld, met zo'n boete aan de broek, ook op 1 november gereed geweest en dan hadden wij ongetwijfeld vervolgens ook discussie gehad over de oplevering van het gebouw, dan hadden wij daarover ook een juridisch geschil gehad en dan was de rechter nog steeds in staat geweest eigenstandig een boete neer te leggen. Die boete had vervolgens niet de asbestsaneerder moeten betalen, want hij had tenslotte op tijd zijn werk gedaan conform wet- en regelgeving. Die boete zou dan nog op het bord van de provincie terecht zijn gekomen. Voor de goede orde: dan waren wij al met een zwaar bedrag begonnen. Ik begrijp dus echt niet wat de heer Dercksen wil zeggen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde suggereert dat een andere aannemer niet op tijd zou zijn geweest.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat heb ik niet gezegd. Ik zeg "als". Als Horyon niet op 1 november gereed was geweest, dan hadden wij de boete gehad. Horyon was op 1 november gereed. Als wij een andere asbestsaneerder hadden genomen, zoals de heer Dercksen suggereert, met een verantwoordelijkheid voor een te late oplevering, dan had die andere asbestsaneerder de te late oplevering moeten betalen. Nogmaals, dan had die betreffende asbestsaneerder zijn stinkende best gedaan – zeven dag per week werken, 24 uur per dag – om op tijd te leveren. Dan was het werk op 1 november geleverd geweest. Uiteraard,

want als Horyon het kan voor 1 november, dan kan een andere legitieme asbestsaneerder het ook voor 1 november leveren. Als er dan vervolgens op 2, 3, 4, 5 of 6 november een asbestbesmetting was aangetroffen, dan hadden wij dezelfde discussie gehad. Dat probeer ik de heer Dercksen te zeggen: het had niet geholpen dat hij een garantiebepaling had afgegeven voor het niet op tijd leveren. Dat niet op tijd leveren was dan in de ogen van de asbestsaneerder niet aan de orde geweest. Het is volstrekt helder.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde noemt dat nog steeds geen suggereren. Hij zegt: "Als de andere aannemer – die van de aanbesteding - te laat zou zijn geweest, dan had ik dezelfde ... "

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat zegt de gedeputeerde wel. Dat is een als-situatie. Het feit is dat de rechter nu heeft gezegd dat de gedeputeerde te laat heeft opgeleverd en dat de boete op ons bordje komt. Die aannemer had moeten voldoen aan allerlei controlemechanismen in het bestek. Als BME directie had gevoerd, dan had er tenminste iemand directie gevoerd, want dat is nu nagelaten. Dan zaten er allerlei veiligheidssystemen in dat er gewoon was opgeleverd voor 1 november. Als dat niet zo was geweest, dan had de boete bij de aannemer gelegen en niet bij de belastingbetaler. De gedeputeerde heeft die keuze gemaakt. Hij heeft het plan van aanpak in de prullenbak gegooid. Sterker nog: hij heeft via zijn advocaat tegen Vlasman gezegd dat de bouwkundige werkzaamheden uit de nieuwe aanvraag voor de offerte zijn geknikkerd en dat de saneringswerkzaamheden zouden zijn beperkt. Dat is de kern van het probleem.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat ik voldoende antwoord heb gegeven op de vragen die de fractie van de PVV heeft gesteld.

Voor de goede orde, en het is overduidelijk dat ik dat moet zeggen: ook Horyon heeft correct gecontroleerd en voortdurend correct gerapporteerd over datgene wat er gebeurd is, laat staan de opmerking die over directievoering gemaakt is.

Er is door de fractie van de PVV ook een opmerking gemaakt over werkzaamheden die er na 1 november nog zouden staan. Ik heb daar even expliciet naar gekeken. Wij hebben op 1 november opgeleverd. Met andere woorden: bij de notaris gezeten. Voordat je bij de notaris gaat zitten, loop je de zogenaamde restpunten altijd nog even na. Er was een aantal bouwkundige restpunten in de sfeer van, en ik citeer: "raampjes en vloerbedekking". Die bouwkundige restpuntjes zijn na 1 november hersteld. Dat waren op geen enkele wijze werkzaamheden die invloed konden of kunnen hebben op de discussie die wij over de asbestsanering hebben. De normale procedure is dat je binnen acht dagen die bouwkundige restpuntjes uitgediscussieerd moet hebben. Dat hebben wij ook gedaan. Wij hebben niet gesaneerd, niet gesloopt, niet gebikt, niet gebroken. Tussen 9 november en 5 december is het pand niet voor ons ter beschikking geweest. Wij zijn niet in het pand geweest. Wij hebben niet in het pand kunnen kijken. De foto's die op dit moment rondgaan, zijn dus wat ons betreft, niet eerder te controleren geweest dan op 5 december, toen wij voor het eerst weer toegang tot het pand hadden.

De fractie van de ChristenUnie sprak over de medewerkers. Ik denk, mijnheer Schaddelee, dat ik sowieso al vrij uitgebreid ingegaan ben op de medewerkers. Als dat nog niet voldoende is geweest, dan zal college Van Lunteren dat nog verder doen. De heer Schaddelee vraagt of een juridische procedure wel verstandig is en of wij niet moeten kijken naar mediation of dat soort dingen. Kijk, juridische procedures, zeker juridische procedures met een zware politieke impact, voer je niet lichtzinnig. Dat lijkt mij duidelijk. Die procedures voer je alleen maar als je van mening bent – zo hoort het ook te zijn in een rechtstaat – dat er echt een punt is waarover je juridisch anders denkt. Laat ik die woorden maar gebruiken. Wij zijn echt van mening dat daar sprake van is in de uitspraak van de kort gedingrechter. Wij zijn ook echt van mening dat er een aantal elementen in zit dat gecorrigeerd dient te worden. En nogmaals, en ik herhaal die zin, dan is het in het belang van de inwoners van Utrecht dat wij dat op dat moment dan ook doen. Geen procedure om de procedure, maar als wij constateren dat er echt onjuistheden in zitten – daarmee spreek ik geen oordeel uit over het oordeel van de

rechter – dan is het voor ons logisch en verstandig ons juridisch daartegen te verweren. Laat helder zijn: als wij het niet zouden doen en daarmee de inwoners van Utrecht zouden opzadelen met de bedragen die op dit moment rondzwerven, dan zouden de Staten zeggen: "Is dat nu wel zo verstandig?" Wij doen het omdat wij denken dat wij een zaak hebben. Wij doen het omdat wij denken dat er elementen in de uitspraak zitten die echt anders moeten en kunnen. Wij doen het, omdat het over een dusdanig fundamenteel geschil gaat dat je dat echt tot op de bodem moet uitzoeken. Ik heb het onze advocaat vanavond ook nog even gevraagd, omdat daarover een vraag werd gesteld: je ontkomt in dit soort scenario's vrijwel nooit aan een bodemprocedure. Stelt u zich eens voor hoe dat werkt. Wij hebben een asbestsanering die volgens de wet- en regelgeving wordt gedaan. Wij hebben een bureau dat dit checkt. Wij hebben TNO dat dit checkt. Wij hebben de Arbeidsinspectie die meekijkt naar de arbeidsomstandigheden. Wij hebben de gemeente die zegt: wij geven het vrij. Dat laatste hoeft overigens niet, maar dat doet zij wel. Vervolgens vind je ergens een besmetting. Dat kan onomstotelijk een besmetting zijn. Dus je gaat plakken en je treft een besmetting aan. Dan moet je met elkaar nog discussiëren over de vraag hoe die besmetting daar komt: hebben wij iets niet goed gedaan of is er een andere reden dat die besmetting op die locatie aangetroffen wordt? Dat bepaalt wie het moet opruimen. Zo simpel is het. Dat vraagt uitermate gedetailleerde, zorgvuldige juridische discussies. Je ontkomt bijna niet aan een bodemprocedure. Dat is ellendig. Laat daarover geen misverstand bestaan: dat vind ik ellendig. Die kwalificatie wil ik eraan geven. Een asbestdossier in zo'n gebouw is echter een uitermate complex dossier en, nogmaals, dat moet dan maar tot op de bodem uitgezocht worden, omdat er zoveel belangen op het spel staan.

Er is ook gevraagd naar de mail van de gemeente van 31 oktober. Ik denk dat ik daarop in algemene zin antwoord gegeven heb. De gemeente krijgt dat hele pakket op haar bureau: van Horyon, van Sanitas, van TNO. De gemeente zegt dan vervolgens: hé, ik zie dat jullie dat en dat gedaan hebben, hoe zit dat ook alweer? Vervolgens gaat de gemeente kijken of dat goed gebeurd is. Het feit dat er op 31 oktober een mail was – dat was het bezwaar dat

ik had - waarin één zin staat, van: hé, u heeft in de afgelopen maand toch iets meer gedaan dan wij misschien hadden mogen verwachten, kunt u aangeven hoe dat gegaan is? Op 9 november zegt dat gemeente zelf: wij constateren dat u dat goed gedaan heeft. Dan gaat het niet over 9 november. Dan gaat het ook niet over 31 oktober. Dan gaat het over de periode voorafgaand aan 31 oktober. Daarom zijn wij van mening dat wij op 1 november gedaan hadden, volgens wet- en regelgeving, wat er van ons verwacht had mogen worden.

Ook de fractie van de SGP heeft een aantal vragen gesteld. Ik denk dat de belangrijkste vraag is: hoe komt dat nou? Ik ga daar niet op suggereren. De heer Van Wikselaar snapt ook wel dat dat niet netjes is. Ik heb echter wel duidelijk gemaakt wat de scoop van de mogelijkheden is:

- Wij hebben ons werk niet goed gedaan. Je moet altijd zeggen dat dat kan.
- Het heeft te maken met besmettingen die op plekken zitten waar je ze niet had mogen verwachten of waar werkzaamheden hebben plaatsgevonden, waar je ze niet had mogen verwachten. Dat is overigens ook gebeurd op een aantal plekken.

Dat maakt het dus al heel ingewikkeld om aan te geven hoe die besmettingen er komen.

Waarover een beetje spannend werd gedaan, is dat een pand als dit met de asbest die er in zat – die asbest heb je gesaneerd – en vervolgens ga je weer met het pand aan het werk of je gaat in de buurt van het pand aan het werk, dan kun je tot herbesmettingen komen. Ook dat is een punt waarvan ik niet zeg dat het aan ons ligt, aan de tegenpartij of aan de saneerder. Ik zeg wel dat je dat goed moet uitzoeken en dat je daarvoor de verantwoordelijkheid neemt. Ik heb ook gezegd dat als wij daarvoor verantwoordelijkheid dragen, wij die uiteraard zullen nemen. Laat daarover geen misverstand bestaan. Als er in een hoog tempo heel veel werk moet worden verzet in iets wat zo complex is als asbestsanering, dan is het nog best mogelijk dat je ergens een besmetting aantreft. Dat hebben wij in het kader van de garantiebepaling afgesproken, zoals je dat als ordentelijke partij dient te doen.

De fractie van de PvdD sprak over de donkere dagen voor Kerst. Daardoor was ik overigens wel ge-

inspireerd, mijnheer Van der Steeg. Hij sprak over groen licht om tot levering over te gaan. Op 1 november waren alle gegevens en rapporten zodanig dat wij vonden dat het mogelijk was om tot levering over te gaan. Uiteindelijk zijn wij op 1 november ook tot levering overgegaan. Het vrijgaverapport van de gemeente gaf aan dat het mogelijk was. Het is overigens ook volstrekt helder dat er na 1 november door de tegenpartij nog gegevens zijn aangeleverd, die zeggen: wij vinden dat er nog sprake is van asbestbesmetting. En nogmaals: dat is eigenlijk de aard van het conflict.

Dan de vragen van 50Plus. Mevrouw Hoek vroeg: hoe gaat u dat nu straks doen en moet je niet met elkaar een afspraak maken, want stel dat je inderdaad met elkaar tot een aanvullende sanering zou moeten komen, dan is het inderdaad van groot belang dat je met elkaar stevige afspraken maakt. Als je dan namelijk gesaneerd hebt, volgens wet- en regelgeving, dan ga je met z'n tweeën, zoals een huiseigenaar dat ook doet, het pand in en je zegt: is deze ruimte nu echt klaar? Dan is het: vinkje, klaar. Anders zou je tot in de eeuwigheid discussies blijven houden. Precies dat 'in de eeuwigheid' is reden voor een juridisch geschil, want je kunt als, in dit geval, partijen niet een afspraak tot 'in de eeuwigheid' maken.

Ik denk dat ik de vragen zoveel mogelijk heb beantwoord. Laat duidelijk zijn: ikzelf als niet-deskundige, want wij zijn leken op dit erf, zoals de Staten dat waarschijnlijk ook zijn. Wij hebben daarom gebruik gemaakt van nette bedrijven, gecertificeerd en al, die keer op keer gecontroleerd en bevestigd hebben, dat datgene wat wij gedaan hebben, correct is. Nogmaals, het is in dit land zo, dat als je daarover een geschil krijgt, je dat juridisch uitvecht. Dat hoort ook zo. Het simpele feit, dat wij in kort geding op een fundamenteel punt ongelijk hebben, is ernstig. Daar heb ik vanavond ook niets van af willen doen, op geen enkele wijze. Ik heb ook niet willen vooruitlopen op wat dat misschien in positieve of negatieve zin mag gaan betekenen. Ik vind dat dit college en deze gedeputeerde in dit asbestdossier in de afgelopen anderhalf jaar dat dit college op zijn post zit, in een uitermate ingewikkeld dossier twee dingen gedaan heeft:

- ten eerste netjes, snel en actief handelen;
- ten tweede de Staten bij alle stappen die wij in

dit proces doorlopen hebben tijdig, uitgebreid, per mail, per memo of per vertrouwelijke vergadering van de commissie BEM, per statenvragenbehandeling et cetera, ordentelijk informeren over wat wij aan het doen zijn.

Dat doet niets af aan het feit dat er een ernstig geschil ligt met ernstige implicaties voor de provincie Utrecht. Ik heb mijzelf de afgelopen dagen natuurlijk ook afgevraagd, als je het hebt over de politieke verantwoordingskant van dit dossier, of wij het afgelopen halfjaar alles hebben gedaan om tot een fatsoenlijke afhandeling van dit asbestdossier te komen. Het college is van mening, en ikzelf ben van mening, dat wij er alles aan gedaan hebben om dit asbestdossier op een ordentelijke manier af te handelen. Zo zullen wij ook de komende periode, waarin dat juridische geschil speelt, met dit dossier blijven omgaan. Ik ben graag bereid, tegen de tijd dat het is afgehandeld, met de Staten daarover de discussie te voeren, zoals wij dat bij al dit soort onderwerpen gebruikelijk zijn te doen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Een laatste interruptie. Het college had het pand natuurlijk ook kunnen verkopen, zoals het erbij staat. Dan had het college bij de inschrijving een koopcontract moeten bijvoegen, van: dit is het, take it as it is. Ik begrijp echter ook wel dat de provincie dat niet gedaan heeft, want de provincie had het asbestdossier helemaal niet op orde. Dat hadden wij al eerder vastgesteld. Dus dat asbest zat helemaal niet tussen de oren, hoewel dat misschien niet een heel goede vergelijking is.

Ik heb nog een vraag openstaan, die de heer Krol nog niet beantwoord heeft. Dat betreft de brief die de provincie gestuurd heeft aan Vlasman, waarin men zegt: sorry, wij gaan even wat minder werk doen. Er staat: "De offertes zijn hoger dan het bedrag dat de provincie beschikbaar heeft voor het asbestsaneren". Welk bedrag had het college aan de gedeputeerde beschikbaar gesteld?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben aangegeven dat de beide offertes, waar wij op zijn minst enige twijfel bij hadden, om verschillende redenen niet voldeden. Wij hebben ook aangegeven dat het bedrag dat wij in gedachten hadden, inderdaad niet paste bij de offertes die ingediend werden. Wij dachten op dat moment aan

een miljoen of twee. Dat klopt ongeveer met datgene wat er op dat moment gesaneerd is.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik meen dat er op dit moment € 3,5 miljoen aan werk is.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De heer Dercksen neemt en passant mee – en dat mag hij doen – dat wij ook aanvullende afspraken hebben gemaakt over de zogenaamde herstelwerkzaamheden, die € 850.000 kosten. In die € 3,5 miljoen zit ongeveer een kleine miljoen, als ik dat oneerbiedig mag zeggen, aan herstelwerkzaamheden. De saneringswerkzaamheden zijn begroot op € 2,5 miljoen. Die werkzaamheden zijn inderdaad voor ongeveer € 2,5 miljoen uitgevoerd plus die € 850.000 herstelwerkzaamheden. Dat is nog altijd substantieel minder dan datgene wat de twee andere partijen hadden geoffreerd.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Daar denkt de rechter op dit moment echt heel anders over.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De rechter heeft over dat punt helemaal geen oordeel uitgesproken. In het dispuut dat wij met hem hebben gehad in het kader van die offertes, is door de rechter geoordeeld dat de provincie correct gehandeld had. Dat heeft de heer Dercksen vergeten te zeggen. De rechter heeft helemaal niet gezegd dat wij die andere offertes hadden moeten aannemen. De rechter heeft helemaal niet gezegd dat er anders over geoordeeld is. Nee, daar gaat het hele geschil niet over. Het is volstrekt helder, dat de discussie daar helemaal niet over gaat. Wij hebben een saneerder gezocht. Wij hebben een offerte gekregen. Wij hebben de sanering gedaan die ons heel veel geld gekost heeft. Wij zijn daar zeer serieus en zeer zorgvuldig mee omgegaan. Echter, nog altijd anders dan de bedragen die de heer Dercksen net noemde.

De VOORZITTER: Dan kijk ik nog even naar gedeputeerde Van Lunteren.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik stel voor dat ik mij beperk tot de specifieke vragen met betrekking tot mijn P&O-portefeuille.

Allereerst ligt er een vraag van de fractie van de SP, althans de opmerking over de risico-inventarisatie en de "Niet-van toepassing" die daar was aangekruist. Ik wil daarop nog wel een keer ingaan, maar dat is ook al uitgebreid onderdeel geweest van het debat dat hier eerder is gevoerd. Dat is ook precies het onderdeel waarvan ik heb aangegeven dat daar in het verleden zaken niet goed zijn gegaan. Ik heb daarvoor hier politieke verantwoording afgelegd. Wij kunnen die discussie hier opnieuw voeren. De heer Meijer wil dat, zie ik. Dat betekent echter een herhaling van het debat.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde heeft op verschillende plaatsen gezegd: mea culpa, de organisatie klopte niet, dat was niet goed. Mijn stelling is echter omdat die zaak niet in orde was, omdat in die risico-inventarisatie en -evaluatie van 2004/2005 is er – laat ik het maar netjes zeggen - labbekakkerig omgegaan met het onderwerp, in tegenspraak met de ervaringen die in de organisatie al bekend waren. Daardoor hebben wij nu mede deze problemen. Het is het verband tussen die twee. Dat is ook iets, waarvoor dit college verantwoordelijk is.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wat de heer Meijer mij bij zijn betoog zojuist aanreikte, was dit punt met betrekking tot P&O. Daarop reageer ik. Daarover heb ik verantwoording afgelegd. Volgens mij hebben wij vanaf het begin dat dit dossier is gaan lopen aangegeven dat wij dit punt hebben onderschat, althans, dat is continu de discussie geweest. Anders was het niet zo geweest dat er überhaupt een sanering heeft plaatsgevonden. Dat toont des te meer aan dat er in dat deel dingen niet goed zijn gegaan. Over dat punt, met betrekking tot het personeel, heb ik eerder in deze Staten verantwoording afgelegd. Wellicht wil de heer Meijer de discussie opnieuw voeren.

De VOORZITTER: Het is niet de bedoeling dat wij die discussie over gaan doen. De vraag van de heer Meijer is: is er een relatie tussen dat dossier en dit dossier? En dan hoort de vraag niet bij deze gedeputeerde thuis.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dat begrijp ik niet.

De VOORZITTER: Deze gedeputeerde heeft verantwoording afgelegd over het personeelsbeleid in relatie tot asbest. U zegt, omdat de situatie toen zo was dat het nu gevolgen heeft voor de sanering nu. Dan hoort het gewoon in het andere debat. Als u daarop terug wilt komen, dan kijken wij daarvoor naar de tweede termijn.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Akkoord.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er ligt nog een aantal vragen van de fractie van de ChristenUnie. Ik vind het logisch dat die vragen gesteld worden. Zoals mijn collega zojuist aangaf, zijn er geen ziektegevallen bekend. Wij zijn nog steeds volop in gesprek met de ondernemingsraad. Dat hebben wij gedaan in het hele traject en wij hebben ook met betrekking tot de uitspraak alle informatie gedeeld met de ondernemingsraad. Daarover is ook berichtgeving geweest op ons intranet, omdat wij begrijpen dat dit gewoon een onderdeel is waarbij er onder de medewerkers veel vragen zijn over hoe het in elkaar steekt.

Er is ook gevraagd hoe het zit met het DCMR-rapport. Ik heb, naar aanleiding van de saneringen die werden uitgevoerd en waarbij wij constateerden dat er mogelijk meer asbest was dan in eerste instantie door DCMR was aangenomen in het eerste rapport, gevraagd om validering van het rapport om dat te kunnen uitsluiten of om eventueel een ander risicoprofiel te hebben. Op basis daarvan is dat tweede rapport uitgevoerd. DCMR heeft in de commissie aangegeven dat zij dat onderzoek op een dusdanige manier heeft uitgevoerd 'als ware het in het gebouw op alle plekken zoals op de ergste plekken'. Zo is het, vrij vertaald, in de commissie gezegd. Dus hoe die verontreiniging was en wat de risico's waren. Daarmee heeft zij antwoord gegeven op de vraag die de fractie van de ChristenUnie stelt: zou DCMR nu opnieuw gevraagd moeten worden? Die vraag is daarmee beantwoord. Die vraag heeft DCMR beantwoord in de betreffende commissievergadering.

De fractie van de ChristenUnie stelt nog een vraag over de toezegging naar de medewerkers. Die toezegging heb ik gedaan in diverse bijeenkomsten, ook naar aanleiding van het tweede rapport van DCMR. Die toezegging staat nog steeds keihard

overeind. Wij willen op dat punt gewoon een goed en verantwoordelijk werkgever zijn voor dat deel wat in het verleden niet goed is gegaan.

De VOORZITTER: Is er behoefte aan een tweede termijn?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Is het mogelijk dat wij even schorsen voordat wij de tweede termijn hebben? Het lijkt mij goed even intern overleg te hebben.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 22.56 uur tot 23.11 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij hadden de oprechte hoop dat er door het college in het debat elementen zouden worden aangevoerd die een ander licht op de zaak werpen. Ik heb in alle eerlijkheid gedeputeerde Krol net iets horen zeggen over mensen die dingen in de media geroepen en geconcludeerd hebben, enzovoort. Nu weet ik niet of de heer Krol zich nog wat debatjes met mij herinnert, maar als wij het vraaggesprek van RTV terughalen, dan zal hij toch moeten onderkennen dat ik daar terughoudend geweest ben, dat ik geen conclusies getrokken heb, dat ik gewoon geweest heb op een aantal aspecten dat zorgwekkend was en dat ik alle ruimte opengelaten heb om overtuigd te worden op basis van feiten die het college hier nu moet indienen. In dat licht gezien is datgene wat er nu neergelegd is teleurstellend. Dit is niet een gewoon politiek spelletje. Ik heb namens mijn SP-fractie in de eerste termijn al gewezen op de maatschappelijke gevolgen en op de geloofwaardigheid van de politiek: hoe gaan wij met dit soort dingen om, hoe kan dit, overal wordt bezuinigd en hier gebeuren deze dingen, er gaan miljoenen verloren. Er moet verantwoording worden afgelegd en er moet perspectief worden geboden.

Ik heb van de gedeputeerde steeds maar weer dezelfde verhalen gehoord, ietwat uitvoeriger geformuleerd, maar: wet- en regelgeving is maatgevend. Dat geldt natuurlijk ook voor TNO, want als je tegen TNO zegt dat zij niet moeten toetsen op wet- en regelgeving, maar op de vaststellingsovereenkomst, dan was het natuurlijk heel gemakkelijk

geweest, want dan had TNO die verantwoordelijkheid gehad en dan hadden wij TNO aansprakelijk kunnen stellen. Dat is natuurlijk niet aan de orde. Het gaat erom, dat wij – deze provincie, het dagelijks bestuur, het college – een overeenkomst hebben opgesteld, daarvoor verantwoordelijkheid moeten nemen, waarin alle ruimte gelaten wordt om de provincie in een kwaad daglicht te stellen, want niemand kan garanderen dat er niet ergens een plekje is waar geen sprake is van besmette bouwdelen. Dus kan niemand garanderen dat zonder die besmette bouwdelen wordt opgeleverd en daarom moest de provincie dat kort geding wel verliezen en daarom vrees ik, al hoop ik het niet, dat wij wat dit betreft een uitermate sombere procesgang ingaan. Ik wil dan ook nu van de gedeputeerde graag horen: waarom gaat het anders, waarom moeten wij vertrouwen hebben, waarom neemt hij geen verantwoordelijkheid voor het proces tot dusver wat betreft die vaststellingsovereenkomst, want die laat die ruimte nu eenmaal. Het asbest moet eruit zijn en als blijkt dat het er niet uit is, dan ligt de bewijslast hier bij de provincie en niet bij De Waal en niet bij een instelling.

Wat mij ook dwarszit, is dat gedeputeerde Van Lunteren weliswaar herhaald heeft dat hij excuus heeft gemaakt, dat het vervelend was, dat het niet klopte en dat het niet goed was. Ik wil hier echter de erkenning horen dat die labbekakkerige aanpak van 2004/2005, die ervoor zorgt dat er geen risico-inventarisatie en -evaluatie is, die ervoor zorgt dat er niet met asbest aan de slag gegaan is, mede de oorzaak is van de problemen hier. Dus los van de excuses, los van hetgeen er toen niet goed was: de erkenning dat daar een verband is. Daarvoor moet verantwoordelijkheid genomen worden. Dat is wat ik zo mis in deze verhalen. Wie neemt er nu verantwoordelijkheid? Gedeputeerde Krol neemt tot dusver geen verantwoordelijkheid voor die vaststellingsovereenkomst. Gedeputeerde Van Lunteren neemt tot dusver geen verantwoordelijkheid voor het verband van de manier waarop de Arbo is aangepakt en datgene wat hier nu voor ons ligt. Dat willen wij nu horen. Ik geef het college wat dat betreft nog één kans. Ik wil die antwoorden horen. Na afloop van de reactie zal ik als die niet bevredigend is, een motie indienen.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Naar ons gevoel is er veel onduidelijkheid gebleven. Er is heel veel gezegd, maar tegelijkertijd is er heel veel onduidelijkheid gebleven. Er ligt tenslotte ook nog een uitspraak van de rechter, waar wij iets mee zouden moeten. Volgens ons is daar veel te weinig op ingegaan.

Naar ons gevoel is er ook sprake van aantoonbare schade, sowieso financieel, maar ook imagoschade. Dat ligt ons bijzonder zwaar op de maag.

Dingen zijn lang niet overal goed gegaan, hoe je er verder ook naar kijkt. Wij hebben het gevoel dat deze gedeputeerde, de heer Krol, er net iets te gemakkelijk mee omgaat. Hij is heel zelfverzekerd in zijn beantwoording: hij heeft alles goed gedaan, het college heeft alles goed gedaan, er is misschien wel hier en daar wat fout gegaan, maar dat is vooral niet de verantwoordelijkheid van dit college en deze gedeputeerde. Wij denken dat dat niet goed is en ook niet conform de werkelijkheid. Dat betekent dat wij – dat kan nu niet, maar zeker op korte termijn – willen beschikken over veel meer aanvullende informatie. Als dat niet in de openbaarheid kan, dan laten wij ons daarvan overtuigen met goede argumenten. Dan moet het maar in vertrouwelijkheid. Wij willen echter op korte termijn beschikken over veel meer informatie, zodat wij een beter oordeel kunnen vellen, met name over die financiële schade die zich aan het aftekenen is.

Daarnaast hebben wij onze motie, waarin wij een eigen onderzoek aankondigen. Dat richt zich niet zozeer op de feitelijke reconstructie van de situatie, maar meer op de politieke verantwoordelijkheden die zich hier ook afspelen. Daar gaat ons uiteindelijke oordeel in hoge mate over en daar willen wij graag naar kijken. Wij zijn in elk geval blij dat de gedeputeerde steun geeft aan de motie of in elk geval sympathie daarvoor uitsprekt.

Dus wat ons betreft een discussie in januari. Wij wachten het kort geding dat er binnenkort komt uiteraard af. Daarna zal er meer bekend zijn. Wij vinden dat wij dan echt moeten kunnen beschikken over alle informatie die voor ons nodig is om een goed oordeel uit te kunnen spreken. Met name wil ik nog zeggen dat wij dan met elkaar eens zouden moeten gaan praten over de politieke verantwoordelijkheid die aan de orde is en, wat ons betreft, natuurlijk vooral over de vraag of er lessen voor de toekomst uit getrokken kunnen worden.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Kruijf suggereert dat er allerlei informatie is die niet is verstrekt. Dat moet hij concreet maken, want anders is het een veronderstelling in het oneindige, om het maar even zo te zeggen. Zulke dingen kan iedereen zeggen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb twee concrete vragen gesteld, schriftelijke vragen, voor acht uur gisteravond, waarin ik wat inperk wat ik graag zou willen weten. Dat zijn al mijn vragen die erop gericht zijn zicht te krijgen op de omvang van de schade die zich aan het aftekenen is. Daarop heb ik nu geen antwoord gekregen. Daarmee ga ik akkoord. Daar kan ik mij iets bij voorstellen. Ik vind dat wij echter op korte termijn, waarbij ik denk aan half januari, na afloop van het executiegeding daarover wel moeten kunnen beschikken. Ik vind dat wij met elkaar moeten weten waar wij het over hebben. Dat weten wij nu niet.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben het eens met de heer De Kruijf dat wij alles moeten weten. Hij noemt echter voorbeelden, waarover nu niets te zeggen is. Dat heeft de gedeputeerde uiteengezet. De suggestie die de heer De Kruijf wekt, dat wij veel meer informatie moeten hebben, heeft betrekking op wat er gebeuren gaat. Ik dicht het college diverse kwaliteiten toe, maar – Einstein zei het ook al – het is erg ingewikkeld om de toekomst te voorspellen. Dat is de vraag die de heer De Kruijf stelt. Ik vind het een wat merkwaardige suggestie die hij wekt.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Mijn concrete vraag is of de motie wel of niet is ingediend. Mijn vervolgvraag is: wat doet de heer De Kruijf met de opmerking van het college, om de motie over de juridische procedure heen te tillen? Zegt hij dat hij de motie zo opvat dat wij dat onderzoek nu laten beginnen en binnen drie maanden afgerond willen hebben of moet ik het zo lezen dat de motie ingaat op het moment dat de bodemprocedure is afgerond?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Over die procedure heb ik mijn zorgen al uitgesproken. Die procedure kan heel lang gaan duren. Als wij in beroep kunnen gaan, kunnen anderen dat ook doen. Dat is niet aan orde lijkt mij, althans als

wij onze rol hier serieus nemen. Het gaat erom dat wij ruimte geven tot half januari, tot na het executie geding, om de zaak zich te laten ontwikkelen zoals die zich ontwikkelt. Daarna moeten wij echter in staat zijn die keuze te maken op basis van uitgebreidere informatie dan wij nu hebben. Dan zal ook opnieuw het voorstel aan de orde komen om er als Staten nog een keer zorgvuldig naar te kijken.

De VOORZITTER: Dat betekent dat u de motie nu niet indient?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat klopt.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vraag aan de heer De Kruijf is: welke aanwijzingen heeft hij dat hij meer informatie krijgt dan hij nu heeft? Wat ontbreekt er op dit moment aan informatie? Gaat het niet veel meer om beoordeling, om verantwoordelijkheid nemen? Is hij bereid zijn oordeel op te schorten totdat hij de reactie van het college gehoord heeft in plaats van nu al te zeggen: ik ga vandaag niks doen.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Nee, waar ik van uitga, is dat ik op de twee vragen die ik schriftelijk gesteld heb en waarin ik om meer informatie vraag, die ik ook echt nodig heb om goed te kunnen controleren, geen antwoord krijg. Daarvoor heb ik begrip, tot op zekere hoogte en tot een zekere tijdsbeperking, zou je kunnen zeggen. Ik kan mij voorstellen dat het antwoord op dit moment niet te geven is, maar als wij twee weken verder zijn en er zijn opdrachten verstrekt en er is opnieuw een uitspraak van een rechter, dan vind ik dat wij echt de volgende stap moeten zetten. Die houdt voor mij in, dat ik meer concrete informatie wil hebben over de kosten, waarmee wij wellicht worden geconfronteerd. Misschien is er een aantal scenario's. Ik kan mij dat voorstellen. Dan kunnen wij praten over wat het betekent en wie daarvoor verantwoordelijk geacht mag worden.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik stel vast dat een compleet inzicht in de kosten die op ons af gaan komen over twee, drie weken misschien nog wel even onduidelijk is als op dit moment. Ik vraag mij eigenlijk af waarop de heer De Kruijf de veronderstelling baseert dat er op dat

moment meer inzicht is of dat de juridische procedure dan mogelijk een bepaalde vorm heeft aangenomen. Op zich zegt dat niks over de wijze waarop het college is omgegaan met dat gedeelte dat tot dusver hier gepresenteerd is en de wijze waarop er verantwoordelijkheid is genomen voor dit proces. Ik ben benieuwd wat de heer De Kruijf daarvan vindt. Waarom zegt hij nu al, voordat het college het finale schot uitdeelt: ach, ik ben vandaag niet van plan erg veel wilde dingen te doen?

De VOORZITTER: Ik constateer dat dit uw tweede interruptie was op hetzelfde punt.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik begon met te zeggen dat er naar ons gevoel echt dingen mis zijn gegaan. Er ligt niet voor niets een uitspraak van de rechter en ook wij zijn hier niet voor niets: er zijn dingen echt misgegaan. Om daarover een goed oordeel te vellen, moeten wij beschikken over meer informatie en moeten wij ons meer verdiepen wie op welk moment verantwoordelijk was voor welke zaak. Dat is één punt. Dan heb je het over de politieke beoordeling van wat hier gebeurd is. Daarnaast heb je een soort gewenst inzicht van de materiële schade waarover wij het hebben. Ik bedoel: dat is toch ook een factor op enig moment bij de beoordeling? Daarbij besef ik heel goed dat ik over twee of drie weken nog niet het absolute antwoord zal krijgen, zo dat al bestaat. Het is echter wel degelijk mogelijk bij risico-inschattingen in scenario's daar inschattingen van te geven. Daar wil ik dan graag kennis van nemen en over praten.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik stel vast dat de fractie van de PvdA op dit moment kennelijk nog niet genoeg bouwstenen heeft om een politiek oordeel te vellen over de situatie en dat zij dat moment wil uitstellen. Ik denk dat de PvdA en de SP daarover enigszins van mening verschillen, want er ligt nu immers een aantal duidelijke aanwijzingen op tafel. Ik betreur het zeer en ik hoop dat de fractie van de PvdA dat toch wil meenemen zodadelijk in het verdere verloop ...

De VOORZITTER: Dit is geen interruptie meer. Uw punt lijkt mij helder.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Een korte reactie. Misschien is dat misschien een beetje het verschil tussen de SP en de PvdA. Het gaat ons er niet zozeer om mensen aan de schandpaal te nagelen, het gaat ons vooral om het oplossen van het probleem. Daarbij past op dit moment dat wij graag aanvullende informatie willen hebben, alvorens wij een oordeel uitspreken.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Als een PVV-er zich negatief uitlaat over een uitspraak van de rechter dan zijn wij al snel een gevaar voor de rechtstaat. Ik ben dan ook heel benieuwd hoe partijen de inbreng van deze gedeputeerde zullen duiden. De gedeputeerde heeft de Staten nauwelijks geïnformeerd en wat ons verteld is, bleek voor het grootste gedeelte simpelweg onwaar. Ook door mijn argumenten is de gedeputeerde met zevenmijlslaarzen heen gestapt.

De gedeputeerde kwam er in 2012 achter dat de opbrengsten uit de rode contouren bij het project Hart van de Heuvelrug ruim onder de begroting lagen. De vastgoedcrisis begon in 2008. Het geld is uitgegeven. Financieel debacle nummer 1. Ook dit asbestdossier is niet zomaar een dossier. Wij hebben vastgesteld dat hij een beperkt budget heeft meekregen, waardoor hij moest afwijken van het plan van aanpak en het bestek en waarmee hij ook afstand heeft gedaan van de mogelijkheid om de boete van de koper door te leggen naar de aannemer en in zee moest met een ad-hocopdracht; een 'we-zien-wel-waar-we-stranden-opdracht'. Overigens wenste Horyon niet mee te werken aan een boeteclausule.

De gedeputeerde heeft contracten getekend die hij niet is nagekomen. Dat zeg ik niet, dat zegt de rechter. De financiële gevolgen zijn dramatisch. Het slaat een gat in de begroting ter grootte van het atrium van dit gebouw. Wij kunnen dan ook in deze gedeputeerde geen vertrouwen meer hebben en wij dienen daartoe een motie in.

Motie M1 (PVV): Motie van wantrouwen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 20 december 2012;

gehoord de beraadslagingen;

constaterende:

- *dat gedeputeerde Krol Provinciale Staten stelsmatig veel te summier en onjuist heeft voorgelicht;*
- *dat gedeputeerde Krol onverantwoorde risico's heeft genomen en op tal van vlakken en op veel momenten bestuurlijk heeft gefaald;*

spreken uit:

het vertrouwen in gedeputeerde Krol te hebben verloren en dragen de gedeputeerde op om zijn portefeuille te beschikking te stellen.

En gaan over tot de orde van de dag.

Dan de epiloog. Wij hebben het wegsturen van gedeputeerden of colleges niet als doel op zich verheven, hoe slecht het beleid ook is. Als er geen meerderheid is in dit huis, dan staan wij met lege handen. 60.000 PVV-kiezers hebben ons echter de opdracht gegeven hier het bestuur te controleren. Die opdracht voeren wij uit. Vanavond is gebleken dat wij een van de weinige partijen zijn die dat doen.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil het college danken voor de beantwoording tot nu toe. Overigens viel het mij op dat de vragen van de coalitiepartijen niet werden beantwoord, maar daar zullen zij vast zelf ook wel iets van vinden. Ik wil het college ook danken voor de toezeggingen aangaande de medewerkers. Wij hadden ook niet anders verwacht, maar soms is het goed dat nog eens expliciet tegen elkaar te zeggen op deze plaats en in dit verband.

Ik wil even een bruggetje slaan naar de communicatie. Er is kennelijk via intranet van alles gedeeld, maar niet via de provinciale homepage. In het kader van de crisiscommunicatie zou ik willen vragen om dat snel en goed op orde te maken.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil twee dingen zeggen. Ten eerste verbaast het mij dat de coalitiepartijen op dit moment geen enkele vorm van debat wensen. Sterker nog, de vragen die zij gesteld hebben aan de gedeputeerde

teerde, zijn voor zover ik heb kunnen constateren op dit moment nog niet beantwoord. Ik heb de coalitie daarover nog niet gehoord. Dat stemt tot nadenken.

In de wandelgangen heb ik vernomen dat het college en de coalitie dinsdagmorgen enkele uren bij elkaar hebben gezeten om te praten over dit dossier. Als ik dan de bijdragen van de coalitiepartijen hoor, dan denk ik: "Hé, hebben wij onze controlerende verantwoorde taak wel voldoende op ons genomen? Is er sprake van dualisme of is het monistische stelsel weer boven tafel gekomen?" Ik vind dat jammer. Ik hoop dat het in mijn waarneming de eerste en ook de laatste keer is van de coalitiepartijen op dit dossier en op andere dossiers.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Collega Van Wikselaar suggereert nu van alles. Wij hebben inderdaad met elkaar overlegd. Dat gebeurt wel vaker, zoals andere partijen ook met elkaar overleggen. Ik vind dat daar niks mis mee is. Wij maken ons eigen oordeel. Ik vind de assumptie van de heer Van Wikselaar dat wij gedwee luisteren en zelf verder niks kunnen bedenken, echt kwalijk.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat zeg ik niet. Ik zeg alleen dat ik had verwacht dat ook de coalitiepartijen hier in een openbaar debat met het college de discussie zouden aangaan en misschien vervolgens wel tot dezelfde conclusie zouden komen als waar ik zo meteen toe kom. Ik vind het jammer dat ik merk dat de coalitiepartijen alle conclusies voor de tijd al hebben getrokken, omdat zij in hun bijdragen – de fractie van GroenLinks heeft nog wel enige nuance aangebracht – alleen maar hebben gezegd: het is allemaal goed verlopen, klaar. Er is, in elk geval in dit openbare debat, in mijn waarneming geen enkele terecht kritische noot gesteld.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het feit dat je kennelijk alleen maar functioneert als je een kritische noot oppert, vind ik een veel te zwakke argumentatie om de stelling die de heer Van Wikselaar inneemt te kunnen handhaven. Bovendien is dit niet de eerste avond dat wij hierover discussiëren. Dit is zeer langdurig; al maanden en maanden. Ik kan niet zeggen dat wij daarover alleen maar gezegd hebben: het is allemaal goed. Ik heb aangegeven, en dan spreek ik voor mijn eigen frac-

tie, maar ik veronderstel dat het ook geldt voor de andere fracties, waarop wij het college beoordelen en niet dat wij allerlei feiten nog eens hebben nagevraagd, van: heeft u op die avond of die middag ... ? Het is natuurlijk een stijl van discussiëren; ik heb geprobeerd mij tot de hoofdlijnen te beperken. Dat is wat anders dan wat de heer Van Wikselaar zegt.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dat is de visie van de heer Nugteren. Mijn visie daarop is dat ik geen of nauwelijks vragen heb gehoord, terwijl ik mij niet kan voorstellen dat dit dossier voor iedereen zodanig gesneden koek is, dat het geen vragen oproept. Dan is er bij mij verwondering. Laten wij dat dan constateren, zonder er een wetenschappelijk verhaal van te maken. Het is in elk geval iets dat ik signaleer en dat mij verbaast.

De heer PETERS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ook ik wil hetgeen de heer Van Wikselaar zegt, verre van mij werpen. Het kan namelijk ook zo zijn dat je, nadat je geluisterd hebt naar het college, het daarmee eens bent. Je hoeft niet, zoals sommige andere partijen, altijd per definitie altijd tegen te zijn.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik geloof niet dat de heer Peters mij in de schoenen kan schuiven dat ik altijd ergens tegen ben, omdat ik in een zogenaamde oppositierol zit. Dat is iets wat ik verre van mij gooi, want ik houd niet van die manier van politiek bedrijven. Iets is een goed voorstel of geen goed voorstel. Ik heb altijd gezegd, als ik het niet bedacht heb: "Jammer, maar iemand anders had het wel goed bedacht, dus is het goed." Ik wil op die manier dus ook helemaal niet acteren in de politiek. Dat past niet bij mijn aard. Ik kan mij niet voorstellen dat er bij de partij van de heer Peters op dit moment geen kritische noten op dit dossier zijn; vragen die hier gewoon in een openbaar debat op tafel komen. Dat vind ik verwonderlijk. Dat spreek ik uit. Niet meer dan dat.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het zal de heer Van Wikselaar niet ontgaan zijn dat de coalitiepartijen iets anders in elkaar zitten en een andere mening hebben over

veel verschillende zaken dan de partij van de heer Van Wikselaar. Ik vind het vrij ongepast dat hij zich een mening toeëigent over het functioneren van andere partijen hier in deze zaal. Ik vind dat alle partijen zelf mogen uitmaken hoe zij hier acteren en hoe zij zo'n debat ingaan.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Als wij vanaf vandaag met elkaar afspreken, dat wij geen commentaar meer op elkaars meningen, normen en dingen zullen hebben, dan zijn wij een heel bijzondere provincie aan het worden, denk ik.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wij mogen alles van elkaar vinden in het debat. Om het over het functioneren van een partij te hebben, vind ik toch wat anders.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dat is de mening van de heer Van Barneveld Binkhuysen

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wat ik ongepast vind, is dat de coalitiepartijen hier, op die onschuldige opmerking van de heer Van Wikselaar, meer betrokkenheid en emotie hebben getoond, dan op het hele asbestdossier bij elkaar.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben het er eigenlijk wel mee eens. Ik vind het heel bijzonder dat er op die simpele opmerking van de heer Van Wikselaar, dat het aandeel in de discussie van de coalitiepartijen minimaal was vanavond en dat hem dat verbaasde, zo gereageerd wordt.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De verbazing zit mij nog steeds in de genen. Een laatste opmerking. De opmerking die steeds gemaakt is en de vraag die steeds naar voren komt, is in feite of er aan dit college dan wel aan de gedeputeerde, op dit moment aantoonbaar, verwijtbaar gedrag is: niet juist informeren, onvolledig informeren. Die vragen liggen voor. Zeker als de fractie van de PVV een motie indient, waarin het wantrouwen uitgesproken wordt, dan is die vraag van essentieel belang. Wij zijn van mening dat op dit moment het er niet mee gediend is om dat oordeel uit te spreken. Het is een dossier dat met name de laatste week heel sterk tot ons gekomen is. Het is een

ingewikkeld dossier, een complex dossier. De SGP is niet in staat op dit moment dat oordeel te vellen. Dus ik was eigenlijk heel blij met een motie van de PvdA om in eigen hand een onderzoek uit te voeren, al dan niet met ondersteuning van buitenaf. Het is namelijk complex en ik zie mezelf daarvoor de kwaliteiten en ook niet de tijd hebben om dat allemaal goed te doen.

Ik vind wel dat wij onze taak als Staten serieus nemen als wij zo'n dossier eens goed bij de kop pakken. Ik had vanavond het liefst die motie hier in stemming gebracht en dan had ik die motie ondersteund. Ik vind het ook prima even af te wachten tot januari. Dit alles los van de juridische uitspraken. Het gaat mij namelijk niet om de boeteclausule en of die van toepassing is, maar om de vraag of het proces goed is verlopen en of de zaken gelopen zijn zoals wij als Staten, als controlerend orgaan, mogen verwachten van Gedeputeerde Staten. Die vraag ligt voor mij nog wel open.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! In onze fractie is het gebruikelijk in de eerste termijn een aantal vragen te stellen om nadere opheldering te krijgen en daarna tot een oordeel te komen. Wij hebben twee vragen aan het college gesteld. Dat was de vraag hoe de verdere rechtsgang is, want in het belang van onze burgers, onze provincie, is het natuurlijk zo dat dat optimaal moet verlopen. De tweede vraag die voor ons cruciaal is, is hoe het heeft kunnen gebeuren dat deze twist tussen koper en verkoper ontstaat in het kader van de opleveringsafspraken die waren gemaakt. Wij vinden de redenering van het college een goede redenering. Natuurlijk moeten wij bekijken of het juridisch houdt als je een aantal heel duidelijke opleveringsafspraken maakt en als je vervolgens nog een garantiebepaling inbouwt, mocht er na oplevering nog een aantal zaken op dit specifieke terrein worden ondervonden. Wij delen de opvatting van het college dat het wijsheid is nu even te zwijgen en eerst te kijken hoe juridisch een aantal dingen ligt. Ik dank het college voor de beantwoording.

De VOORZITTER: Zijn er verder nog woordvoeringen gewenst van de zijde van de Staten in tweede termijn? Dat is niet het geval. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 23.38 uur tot 23.51 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn eigenlijk weinig aanvullende vragen gesteld in de tweede termijn. Wel is er één toch wat fundamentele opmerking gemaakt, met name vanuit SP- en PvdA-huize. Ik ben mijn beantwoording in de eerste termijn begonnen met aan te geven dat ik, net als het hele college, uiteraard behoorlijk geschrokken ben van de uitspraak die er ligt en de mogelijke implicaties die het met zich meebrengt. Ik heb de heer Meijer horen vragen of dit college en deze gedeputeerde daarvoor wel de volle verantwoordelijkheid nemen. Laat helder zijn: dit college en deze gedeputeerde zijn ten volle verantwoordelijk voor alles wat er op dit soort punten gebeurt. Ik denk dat mijn eerste termijn op geen enkele wijze heeft uitgestraald of heeft willen uitstralen dat dit niet het geval is. Het is goed gebruik in dit huis, dat een college ook over alles wat in voorgaande jaren gebeurd is, de volle verantwoordelijkheid draagt en ook neemt. Ik snap dat gevraagd wordt dat ik dat nog een keer wil uitspreken, maar ik vind dat ik in de beantwoording in de eerste termijn geprobeerd heb om uit te leggen dat wij die verantwoordelijkheid ten volle nemen. Eén bemerking daarbij, die relevant is. Een aantal sprekers koppelde daaraan: er ligt een uitspraak van de kort gedingrechter, dus is er in politieke zin sprake van verantwoordelijkheid. Die verantwoordelijkheid is er altijd. Wij zijn, ik ben, ten volle verantwoordelijk voor het beleid. Als daarbij fouten zijn gemaakt of als daarbij onjuiste beslissingen zijn genomen, als er opnieuw onderzoeken gedaan moeten worden, als er geld mee gemoeid is, dan ben ik daarop volledig aanspreekbaar. Daarop zullen die partijen – zo ken ik die partijen ook – mij altijd ten volle kunnen aanspreken. Maar – die "maar" wil ik hier wel neerleggen – het is zo dat ik vanavond betoogd heb bij alles wat wij de afgelopen jaren aan de Staten ter beschikking gesteld hebben, verteld hebben en uitgelegd hebben en wat wij aan acties ondernomen hebben, dat het simpele feit dat de rechter in kort geding zegt "Er zat nog asbestbesmetting en dús heeft u het niet goed gedaan." niet betekent dat er in politieke zin sprake is van een niet goed genomen verantwoordelijkheid, want wij nemen die verantwoordelijkheid geheel.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Als u het mij wilt veroorloven, een wat brutale opmerking in uw richting als voorzitter. Mij valt op dat u terecht de statenleden wijst op puntigheid en beknoptheid. Het valt mij ook op dat deze gedeputeerde buitengewoon breedspakig zichzelf tot in het oneindige kan herhalen en dat hij daarbij zelden terechtgewezen wordt. Ik wil die kleine opmerking kwijt.

De VOORZITTER: Is dat uw interruptie of wilt u ?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Nee, nee. Een spontane interval.

De VOORZITTER Dan krijgt u nu het woord.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Mijn kwestie is dat deze gedeputeerde zegt: wij vinden het beroerd – uiteraard vindt hij het beroerd – en wij zijn verantwoordelijk. Natuurlijk is het college verantwoordelijk; dat staat in de Provinciewet. Neemt de gedeputeerde echter die verantwoordelijkheid ook? Dat vaststellingsdocument heeft hij vastgesteld en dat heeft de ruimte geboden waardoor het huidige conflict is ontstaan. Dat kon in principe niet anders aflopen. Wat zegt de gedeputeerde daarvan? Zegt hij: ik heb fout gehandeld, ik had niet op die manier dat document moeten vaststellen, want daarmee heb ik de provincie in de vingers gesneden?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb gezegd wat ik gezegd heb. Ik heb de volledige verantwoordelijkheid en ik neem de volledige verantwoordelijkheid. De vaststellingsovereenkomst die wij gesloten hebben, omdat er een juridisch geschil was, is een vaststellingsovereenkomst die wij, zoals wij doen in dergelijke situaties, uitgebreid bediscussiëren, uitgebreid juridisch laten toetsen en waarbij wij er heel goed over nadenken of het het goede moment is om dit soort overeenkomsten te sluiten. Uiteindelijk hebben wij besloten, in de situatie waarin wij op dat moment zaten, dat het verstandig was. Vervolgens heb ik gedaan wat wij politiek moeten doen: ik heb de Staten onmiddellijk melding gedaan van het feit dat wij dat met elkaar gedaan hebben. De aanname dat het de vaststellingsovereenkomst was die de risico's met zich meebrengt, deel ik niet. Het is wat mij betreft on-

derdeel van het geschil dat wij met elkaar hebben. Ik denk dat het volstrekt helder bediscussieerd is in de eerste termijn.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp van de gedeputeerde: hij heeft niets fout gedaan, hij heeft de zaak voortreffelijk aangepakt en het hele conflict is een soort natuurverschijnsel.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Twee opmerkingen. Als de heer Krol zegt dat hij natuurlijk de verantwoordelijkheid neemt, omdat dat nu eenmaal altijd zo is, zegt hij eigenlijk tegelijkertijd ook dat hij niet de verantwoordelijkheid echt zelf heeft, want het is een soort algemene formulering. Formeel compleet juist, maar voor de rest nietszeggend, zou ik bijna durven te beweren. Het zegt niks over hoe hij als persoon, als gedeputeerde, er zelf in staat.

Mijn tweede opmerking. Bij wat er gebeurd is, bij wat er wel of niet goed gegaan is, heeft hij op zijn minst de schijn tegen waar dingen niet goed gegaan zijn. Het punt ligt helaas onder de rechter, maar het is ook aan het oordeel van de rechter. Op zijn minst, nogmaals, heeft de gedeputeerde de schijn tegen dat dingen niet goed gegaan zijn en ik heb het al gezegd in mijn tweede termijn dat ik dat besef en die toon die daarbij hoort bij hem mis. Hij komt over alsof het allemaal goed gegaan is. Ik heb wat andere bewoordingen dan de heer Meijer. De gedeputeerde vindt eigenlijk dat het allemaal wel goed gegaan is, althans, als er dingen niet goed gegaan zijn, dan ligt dat niet bij hem. Ik vind dat, en ik zeg het maar gewoon, een beetje storend.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het spijt mij zeer dat de heer De Kruijf dat zo hoort. Ik heb niet gezegd, dat er nooit iets fout gegaan is. Ik denk ook niet dat hij dat uit mijn eerste termijn mag

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Geeft u een voorbeeld van wat u niet goed gedaan heeft?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee. De simpele fout, zoals ik in mijn eerste termijn heb aangegeven, dat er nog asbestbesmettingen kunnen zijn na 1 november kan betekenen dat de provincie haar werk niet goed gedaan heeft.

Ik heb daarbij ook gezegd dat als dat aantoonbaar zo is – het hoeft namelijk niet altijd zo te zijn dat het de verantwoordelijkheid van de provincie is –, wij daarvoor, dat ik daarvoor, als de heer De Kruijf dat wil horen, Ik heb dus niet uitgesloten, dat ik – als de heer De Kruijf "ik" wil horen – daarin op sommige momenten niet goed gehandeld heb. Ik ben echter wel van mening dat wij de Staten in de sfeer van de politieke verantwoordelijkheid op tijd geïnformeerd hebben, correct geïnformeerd hebben en verteld hebben wat wij aan het doen waren. Wij hebben geprobeerd het werk dat wij daar aan het doen waren, zo netjes mogelijk te doen. In de sfeer van de politieke verantwoordelijkheid valt ons op dit punt niet zoveel te verwijten. Het feit dat de rechter in kort geding zegt dat er nog asbestbesmetting is en dat het dus onze verantwoordelijkheid is en wij dat dus moeten opruimen – daarover hebben wij overigens in de garantiebepalingen al afspraken gemaakt – niet iets is wat wij verkeerd gedaan hebben. Wij hebben daarover een fatsoenlijke afspraak gemaakt, zoals het de overheid betaamt. Wij zullen ons ook aan die afspraak houden. Ik kan niet zeggen dat de afspraken die wij daarover gemaakt hebben en de manier waarop wij dat gedaan hebben in politieke zin niet goed gegaan is. Ik vind het prima dat de heer De Kruijf zegt dat hij dat storend vindt. Ik ken de heer De Kruijf nog uit de tijd toen hij hetzelfde vak in dezelfde regio als ik deed. Ik ben in dit vak gegaan met maar één reden en één criterium voor mijzelf om dit vak te kunnen blijven doen. Als ik echt iets verkeerd gedaan had, als ik de Staten niet goed geïnformeerd had, als ik willens en wetens en bewust de verkeerde dingen aan de Staten verteld had, als ik bewust contracten door derden en juristen had laten maken en in het college aan de orde had gesteld, die niet goed waren en als ik dat vervolgens hier had proberen te ontkennen, dan had ik hier vandaag niet eens gestaan. Ik kijk 's ochtend in de spiegel en ik weet dat wat ik hier zeg de oprechte waarheid is, zoals die er op dit moment bij mij is. Als ik maar een seconde twijfel dat ik niet eerlijk, niet zorgvuldig, niet politiek juist de Staten op dit punt geïnformeerd zou hebben in die politieke verantwoordelijkheid, dan had ik helemaal niet zitten wachten op een motie van de fractie van de PVV. Dan was ik vandaag al met de mededeling gekomen: 'k heb het niet goed gedaan.' Ik doe dit werk al heel lang, ik heb vele situaties meegemaakt waarover je met elkaar van

mening kunt verschillen, ik heb vele situaties meegemaakt waarin je met elkaar juridisch van mening kunt verschillen, maar het gaat vandaag over de vraag: heb ik hier de Staten correct en volledig geïnformeerd en heb ik vandaag en de afgelopen maanden ordentelijk op alle vragen van de Staten, alle stapels vragen over alle rapporten die er zijn, geantwoord? Dan kan de heer De Kruijf wel opmerken dat ik moet zeggen dat ik dat niet goed gedaan heb, maar, mijnheer De Kruijf, het spijt mij, ik vind dat ik dat en dat wij dat correct gedaan hebben.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Over het feit dat de heer Krol zegt dat hij nog geen seconde twijfel heeft gehad over de juistheid van zijn optreden, kan ik wel opnieuw aangeven dat ik dat betreur. Maar goed, dan herhaalt zich dat ook. Ik vind dat echter veelzeggend voor de manier waarop hij in dit debat staat en misschien voor de manier waarin hij in deze toch lastige kwestie staat, waarin hij, nogmaals, op zijn minst de schijn tegen heeft.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Even over verantwoordelijkheden. Wij gaan er uiteraard vanuit dat onze motie straks wordt aangenomen. Echter, stel dat dit onverhoopt niet gebeurt en dat de rechter in spoedappel of in een andere procedure bepaalt, dat de gedeputeerde weer in het ongelijk wordt gesteld, is er dan wel een moment dat de gedeputeerde daaraan consequenties verbindt?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dan heb je het over spoedappel, hoger beroep en bodemprocedure. Daarover heb je het dan feitelijk.

Er is een civiel geschil tussen twee partijen: er is een contract, een vaststellingsovereenkomst en nadere afspraken. Het feit dat de rechter op dit moment in een civiel geschil gezegd heeft dat de koper gelijk gegeven wordt en dat de verkoper ongelijk gegeven wordt op dit punt, betekent niet dat wij het politiek verkeerd gedaan hebben. Als de rechter in het executiegeschil zegt dat hij die boete nog even overeind houdt, dan verandert dat niks. Dan is de uitkomst slecht. Dat is ernstig voor de provincie Utrecht, dat is ernstig voor de inwoners van de provincie Utrecht. Dat trek ik mij zeer aan. Laat daarover volstreekte helderheid bestaan. Dat

trek ik mij zeer aan. Je kunt echter niet zeggen dat daarmee ineens in de politieke verantwoording naar de Staten de beantwoording van de vragen, die stukken die wij aan de Staten geven Dan is de uitkomst slecht, maar dan hebben wij het in de zin van de politieke verantwoordelijkheid niet slechter gedaan dan wat wij vanavond betoogd hebben.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het antwoord was dus nee. Als de rechter in het spoedappel en in het executiegeschil in het nadeel wijst van de verkoper van het pand en als die twee instituten zeggen dat zij die boete overeind laten, dan gaan wij hier in een bodemprocedure, die een jaar of twee jaar kan duren met € 66.000 per dag, verder en dan zegt de gedeputeerde: ik heb het goed gedaan.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als dan ...

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik realiseer mij dat ik een 'als-dan vraag' gesteld heb, maar goed, dan heb ik die maar vast uitgesproken.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik de vraag even omdraaien. Als wij in hoger beroep een gunstiger uitspraak voor de provincie Utrecht krijgen, trekt de heer Dercksen dan zijn motie in en zegt hij dat hij spijt heeft? Zou hij dat dan wel doen?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben onze motie van wantrouwen ingediend op de feiten die wij zelf hebben vastgesteld. Dat is niet alleen gebaseerd op het vonnis, want dat was heel kort.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Precies.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben ons vooral gebaseerd op het hele dossier en op alle aanwijzingen die de gedeputeerde heeft gekregen, dat het dossier niet klopte, dat er niet goed gesaneerd werd, dat hij een verkeerde keuze heeft gemaakt bij de aanbesteding. Het heeft betrekking op al die zaken en niet alleen op het vonnis.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil eigenlijk nog een vraag stellen aan de heer De Kruijf. Is de heer De Kruijf op basis van de ontroerende zelfreflectie van de gedeputeerde niet tot de conclusie gekomen dat hier toch wel sprake is van een dusdanige vorm van hardleersheid en dat hij zijn standpunt om vandaag geen stelling te willen nemen, wellicht wil heroverwegen?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wat ik net gezegd heb, en wat ik uiteraard graag herhaal, is dat wij de onderste steen boven willen hebben voordat wij ons oordeel vellen, met name een politiek oordeel. Het gaat ons niet eens zozeer om de bedragen, hoewel die zeer imposant zijn. Het gaat ons vooral om het politieke oordeel in dat kader. Daartoe hebben wij nodig dat wij na het executiegeding snel geïnformeerd worden, dat wij volop geïnformeerd worden, desnoods in een vertrouwelijke bijeenkomst en dat wij daarnaast misschien voor onszelf besluiten om een aanvullend onderzoek te doen in de vorm zoals wij in de motie beschreven hebben. Dat willen wij eerst doen, zeg ik tegen de heer Meijer. Wij willen eerst die onderste steen boven hebben. Dan zijn wij in staat een oordeel te vellen. Dat zullen wij ook doen. Misschien komen wij dan wel opnieuw bij de heer Meijer uit. Of niet, dat weet ik niet. Het is afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek.

De VOORZITTER: Uw standpunten lijken mij helder.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Mijn wedervraag aan de fractie van de PvdA is deze. De heer De Kruijf heeft net, net als wij, doorgevraagd. Hij heeft daarop absoluut geen bevredigend antwoord gehad. Laten wij eerlijk zijn: de gedeputeerde wast zijn handen in onschuld, het is hem overkomen, hij heeft niets fout gedaan, het kan nu eenmaal – dat is de boodschap – beroerd gaan in het leven. Heeft de heer De Kruijf louter over die politieke opstelling op dit moment geen politiek oordeel?

De VOORZITTER: Ik hoor voor de tweede of de derde keer dezelfde vraag. Misschien kan de heer De Kruijf er kort op reageren.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Van wat ik vind van de persoonlijk insteek van de gedeputeerde, heb ik iets gezegd. Daarover heb ik zelfs een oordeel geveld, zou je kunnen zeggen. Wat het vervolgens betekent voor deze hele zaak, is heel wat anders. Daarvoor wil ik eerst de feiten op een rijtje hebben. Dan ga ik graag reageren. Dat zijn twee verschillende dingen: de opstelling van de gedeputeerde en hoe deze zaak zich ontwikkeld heeft en wie ervoor verantwoordelijk is. Dat houd ik even uit elkaar.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Een opmerking richting de heer Meijer. Ik zou het op prijs stellen dat hij allerlei persoonlijke kwalificaties over de standpunten van de gedeputeerde, in politieke termen uitdrukt, in plaats van 'kinderachtig' en dat soort termen te gebruiken. Ik vind dat helemaal niet passend, ook niet bij de heer Meijer.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wijs erop dat de gedeputeerde ons uitgebreid kond gedaan heeft: hoe hij naar de spiegel kijkt, wat er aan persoonlijke overwegingen en emoties door hem heengaan en hoe hem dat uiteindelijk op dit moment tot de positie brengt die zich hier nu aandient. Een dergelijke persoonlijke ontboezeming kan niet anders dan dat hij op deze wijze wordt geïnterpreteerd. Dat is de reden dat ik gezegd heb wat ik gezegd heb.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat het heel goed is als mensen in persoonlijke termen over zichzelf zeggen hoe zij tegen zichzelf aankijken, maar dat het in het politieke debat niet past dat iemand anders dat over een ander ook doet.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil een moreel beroep doen op de heer Meijer: "Wie staat, ziet toe dat hij niet valle." Dat geldt voor eenieder van ons. Dat geldt ook voor de gedeputeerde. Ik vind het toch wel een beetje ongepast dat wij op dat element, dat misschien een ietwat ongelukkige uitspraak is en waarvan wij met zijn allen weten dat geen mens dat kan zeggen, zo doorzagen. Ik wil u vragen de discussie daarover te sluiten.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik voel mij uiteraard verplicht daarop te antwoorden. Ik moet zeggen dat ik net zeer veel respect had voor de bijdrage van de heer Van Wikselaar in het debat. Ik vind, op het moment dat ik interpreteer ... Wij zijn hier immers als politiek bij elkaar en wij zullen politiek oordelen. Als mensen een persoonlijk insteek gebruiken om daarmee een politiek standpunt te verdedigen, dan vraagt dat om een bepaalde reactie. Ik vond dat ik de vrijheid had om dat te doen.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dan wil ik nog een keer opmerken dat mensen dat over zichzelf mogen uitspreken, maar dat het niet echt passend is dat over anderen te doen in het politieke debat. Daar gaat het mij om.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat de heer Krol zijn beantwoording vervolgt.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil daarover nog wel één ding zeggen. Het is niet gebruikelijk je persoonlijke ontboezemingen over hoe je in dit vak staat, in het politieke debat te leggen, maar er is wel expliciet naar gevraagd. Er is door de fractie van de SP expliciet gevraagd hoe de gedeputeerde zelf oordeelt over de verantwoordelijkheid die hij in dit opzicht draagt. Ik had ook de verplichting over de vraag over mijn eigen functioneren, mijn eigen oordeel uit te spreken.

De VOORZITTER: Nee, mijnheer Meijer, wij gaan hier niet mee verder.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De heer Meijer krijgt antwoord op zijn vraag. Ik denk dat dat hiermee voldoende is in de richting van de SP. Collega Van Lunteren zal, na afloop van mijn bijdrage, nog een opmerking maken jegens de SP maken.

De fractie van de PvdA. Wij hebben in het interruptiedebatje van mening verschild. Nogmaals, ik heb gezegd wat ik gezegd heb. Ik denk niet dat wij daaraan veel hoeven toe te voegen. Ik heb niet iets willen uitstralen wat ik niet heb willen uitstralen.

De fractie van de ChristenUnie vraagt: let op de communicatie richting de medewerkers. Zij vraagt ook te letten op het woord crisiscommunicatie. De

heer Schaddelee heeft dat zo gezegd. Ik denk dat het wel verstandig is dat wij na afloop van dit debat enige melding op onze eigen website doen over het geschil zoals het er ligt. Iedereen leest dat en denkt: er is heel wat aan de hand. Dat is ook terecht. Mensen vragen zich dan af wat er speelt. Ook hier geldt dat wij moeten melden dat er een geschil is in een procedure, dat die procedure nog een aantal stappen kent en dat het verstandig is die met elkaar af te wachten. Dat wij echter een melding doen in onze eigen media op dat punt, lijkt mij niet onverstandig.

Inderdaad, de fractie van het CDA heeft gevraagd een aantal schetsen te geven over de te volgen rechtsgang. Voor de goede orde: ik neem aan dat ik in mijn eerste termijn over die drie stappen die er in de rechtsgang nog gaan plaatsvinden, op die vraag van de fractie van het CDA correct antwoord heb gegeven.

Dan de fractie van de PVV. Ik heb de afgelopen weken en de afgelopen maanden geprobeerd op alle vragen naar eer en geweten antwoord te geven: schriftelijk, mondeling en in allerlei vergaderingen die hierover zijn geweest. Het spijt mij dat ik de fractie van de PVV op dat punt niet heb kunnen overtuigen.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb al aangegeven dat wij graag in januari willen beschikken over meer informatie dan wij nu hebben. Wij gaan er ook vanuit dat dit kan. Wij moeten dan ook met elkaar bedenken of wij bijvoorbeeld verder op de weg gaan van een eigen onderzoek. Dat zou in januari zijn beslag moeten kunnen krijgen. De vraag is of de gedeputeerde daaraan kan meewerken.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Aan een onderwerp als dit zitten erg grote implicaties. Alle informatie die wij hebben over wat er zich heeft afgespeeld, hebben de Staten grotendeels. Alles wat zij nog meer nodig hebben om hun werk goed te kunnen doen, is uiteraard voor hen beschikbaar. Als zij zeggen wat zij nog nodig hebben om een goed oordeel te kunnen vormen, dan krijgen zij dat uiteraard. In januari hebben wij in elk geval de uitspraak in het executie geschil. Dat is ook een kort gedingvorm, dus dat is nog relatief beperkt. Dan zouden wij in staat moeten zijn op een aantal punten inschattingen te maken. Dat is echter

wel, laat ik zeggen, aan de voorspellende kant. Dus dan moeten wij in de voorzichtigheid die er op dat moment is, zeggen wat er de komende periode zou kunnen gebeuren. Ook daarmee moet ik dan op dat moment nog wel een beetje voorzichtig zijn. Ik heb in mijn eerste termijn al aangegeven dat ik mij goed kan voorstellen dat je op een onderwerp als dit als Staten de komende periode een nader eigen onderzoek zou willen doen. Ik heb daarvan alleen gezegd dat het mij verstandig lijkt – je komt namelijk altijd met elkaar in de waarheidsvindingdiscussie rondom het juridisch geschil – dat je dat doet op het moment dat het ons in de juridische positie niet schaadt. Nogmaals, het gaat niet om een gedeputeerde, het gaat niet om de Staten, het gaat niet om de verschillende politieke partijen, het gaat om een conflict waar de inwoners van de provincie Utrecht echt last van kunnen hebben. Het is aan de Staten of zij dat onderzoek willen doen. Ik zal er echter alles aan doen om medewerking te geven, zodat de Staten in elk geval over alle gegevens beschikken die half januari op dat punt beschikbaar kunnen zijn. De Staten weten dat zij daarvoor bij mij kunnen aankloppen. Ik denk dat zij zelfs mijn mobiele nummer hebben. Ik weet dat vrij zeker.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat laatste weet ik ook zeker. Dank voor de toezegging over de informatie. Wij zullen dan in januari zelf onze 'mind' opmaken over wat wij ermee doen.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de SP suggereert dat ik geen verantwoordelijkheid zou nemen voor de zaak of dat ik dat van mij af zou schuiven. Volgens mij ben ik in het debat destijds ongelooflijk helder geweest. Ik heb daar juist erg uitvoerig betoogd dat ik mij er gemakkelijk van af zou kunnen maken en naar voorgaande bestuurders zou kunnen wijzen. Ik zou mij er ook van af kunnen maken, omdat er in het rapport gesuggereerd werd dat het door ambtenaren niet goed gedaan zou zijn. Ik heb gezegd dat dit iets is waarvoor je in die lijn persoonlijk verantwoordelijkheid neemt en dat je op dat moment inderdaad persoonlijk bij jezelf nagaat wat je moet doen. Ik heb de Staten toen deelgenoot gemaakt van alle afwegingen die ik daarbij heb gemaakt. Ik heb gezegd, dat ik op basis van de handelingen die ik heb gedaan, de gesprekken die ik heb gevoerd met de ondernemingsraad en het vertrouwen dat

daarbij werd uitgesproken voor de wijze waarop ik het dossier aanpak, voor mijzelf de afweging heb gemaakt er geen consequenties aan te verbinden. De heer Meijer kan niet stellen, wat hij nu in dit debat toch weer doet, dat ik op dit punt de verantwoordelijkheid van mij af werp. Dat heb ik verre van gedaan. Als hij er in dit debat graag nog een keer op wil ingaan, dan wil ik met alle plezier nog een keer zeggen dat die verantwoordelijkheid op die manier werkt en dat ik die genomen heb. Ik heb daarbij neergelegd het uiteindelijke politiek oordeel aan hem te laten. Hij heeft er op dat moment voor gekozen de zaak als afgedaan te beschouwen. Ik wil er dus met alle plezier nog een keer op ingaan, maar dan gaan wij opnieuw de discussie aan die wij ook in het voorjaar hebben gevoerd.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde gaat niet in op wat ik gezegd heb. Ik heb een simpele vraag gesteld. Erkent de gedeputeerde dat de labbekakkerige aanpak in 2004/2005 er mede toe geleid heeft, dat wij nu hier deze problemen hebben? Die erkenning wil ik horen.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat zou hetzelfde zijn wanneer de heer Meijer op dit moment tegen mij zegt dat ik verantwoordelijk ben voor het feit dat er überhaupt asbest in dat gebouw gebruikt is. De heer Meijer probeert hier nu een insinuatie te maken die ik ongelooflijk flauw vind en die ik niet vind passen in de discussie die op dit moment gevoerd wordt. De heer Meijer probeert althans een conclusie te trekken die niet de mijne is. Dat is een 'grote-stappen-snel-thuis-redenering'.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Hier verschillen de gedeputeerde en ik uiteraard over van mening. Hij kan vaststellen dat er allerlei dingen misgegaan zijn. Hij heeft gezegd: "OK, ik ben verantwoordelijk, geef mij een kans om het op te lossen." So far so good. Gesloten is de zaak niet. Er was immers een vervolg met betrekking tot de risico-inventarisatie en -evaluatie. Ik ben in gesprek met ambtenaren erover. Dat weet hij. Desalniettemin ligt nu deze zaak voor. Die repercussie heb ik toen niet kunnen overzien. Als je praat over het nemen van verantwoordelijkheid, dan hoort daarbij de vaststelling dat als er toen serieus werk gemaakt was van het asbest, wij hier nu niet zo gestaan

hadden. Dat is een logica als een koe. Dat is niet makkelijk, maar dat is feitelijk. Dat is ook het nemen van verantwoordelijkheid en ik denk dat de gedeputeerde daartoe verplicht is ten opzichte van alle betrokkenen.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben verantwoordelijk voor het feit dat het gebouw ooit gebouwd is, ik ben verantwoordelijk voor alle materialen die erin gebruikt zijn. Als de heer Meijer het daarmee wil simplificeren tot het feit dat daardoor deze situatie is ontstaan, dan zeg ik dat deze situatie is ontstaan – dat is door collega Krol uitstekend uiteengezet – doordat wij een verkooptransactie zijn aangegaan. Daarna is er een discussie rondom asbest ontstaan, is er een vaststellingsovereenkomst geweest en zijn er allerlei dingen gebeurd, waarop in dit debat volgens mij adequaat antwoord is gegeven. De heer Meijer vraagt nu even in een heel snelle conclusie dit daaraan te verbinden. Volgens mij hebben wij hierover uitgebreid gediscussieerd en heb ik daarover verantwoording afgelegd. Wij blijven op dit punt volgens mij van mening verschillen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Jammer. Jammer.

De VOORZITTER: Ik schors voor even de vergadering.

Schorsing van 00.18 uur tot 00.19 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Stemverklaringen.

De VOORZITTER: Wij sluiten de beraadslagingen in eerste en in tweede termijn. Dat betekent dat wij zodadelijk overgaan tot de stemming over de motie die voorligt. Dat is motie M1, ingediend door de fractie van de PVV. Wenst iemand een stemverklaring af te geven?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij wilden het college nog een kans geven, maar die heeft het college niet benut. Eerlijk gezegd is het er beroerder op geworden. Wij zouden anders zelf ook een motie van wantrouwen op dit moment hebben ingediend. De fractie van de PVV heeft dat al in een

eerdere fase gedaan. Wij hebben ook overwogen en voorgesteld een motie van afkeuring, die een iets andere vorm heeft, in te dienen. Daarbij hadden wij graag de steun gehad van de fractie van de PvdA, maar zij is daartoe helaas niet bereid. Wij vinden het dan niet zinvol dat ook zelf nog te doen. Wij zullen de motie van de fractie van de PVV dus steunen.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Zoals ik al eerder aangaf willen wij de ondersteuners boven hebben voordat wij ons finale oordeel vellen. Dat doen wij vanavond dus niet. Wij zullen daarom tegen de motie van wantrouwen stemmen. Wij hebben ook al aangegeven dat wij tegen een eventuele motie van treurnis of van afkeuring gestemd zouden hebben. Dus op dit moment niet een inhoudelijke afweging, maar puur een afweging in de tijd gezien. Wij denken dat wij over een maand met de aanvullende informatie en wellicht iets later met een eigen onderzoek een veel steviger oordeel zullen kunnen vellen. Wij wachten dat tijdstip af.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou mij willen aansluiten bij wat de fractie van de PvdA heeft gezegd. Waarheidsvinding is voor ons vanavond het belangrijkste geweest. Wij hebben nog niet het idee dat wij alles in beeld hebben. Wij betreuren het dat de fractie van de PvdA de motie niet indient. Wij zouden zo'n onderzoek belangrijk vinden om lessen te kunnen leren. Aan een motie van wantrouwen zijn wij absoluut nog niet toe.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb in mijn tweede termijn de motivatie om de motie niet te steunen al gegeven.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het zal niemand verbazen dat wij niet voor deze motie van wantrouwen zullen zijn. Integendeel, wij zullen tegen de motie zijn. Ik wil ook opmerken dat ik de argumentatie die in die motie wordt gehanteerd buitengewoon suggestief vind. Alleen al om die reden zou ik tegen zijn, los van de conclusie, waar wij ook tegen zijn.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Het punt is dat afgelopen maandag al is gezegd dat

deze bijeenkomst te vroeg is. Nu wordt er geklaagd dat er op alle vragen geen antwoord kan worden gegeven. Dat is de reden dat geadviseerd is deze vergadering vanavond niet te houden, maar over een week of zes. 50Plus vindt de motie van wantrouwen werkelijk niet gepast op dit moment. Wij zullen dan ook tegen deze motie stemmen.

Stemmingen.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M1. Voor de motie hebben gestemd de fracties van PVV en SP.

Sluiting.

De VOORZITTER: Dat brengt ons aan het einde van dit debat. Ik wil u nogmaals, in navolging van tien dagen terug, goede feestdagen wensen en een goede jaarwisseling. Wij zien elkaar in het nieuwe jaar. Ik sluit de vergadering.

(Einde van de vergadering om 00.23 uur.)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 4 februari 2013.

De voorzitter,

De griffier,

